

รายงานฉบับสมบูรณ์

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
จ.พระนครศรีอยุธยา 2554

โดยทีมประสานงานโครงการ

รายงาน /
จำนวน
รายงาน
สำเนา
แผ่นกระดาษ

สัญญาเลขที่ RDC54M0005

กองมท

สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
เลขที่รับ TRF/10... 0944/99
วันที่รับ... 13 SEP 2012...

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ตุลาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554)

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา 2554

ทีมประสานงานโครงการ

1. นายสันติ	จีระพันธ์	ผู้ประสานงานโครงการ
2. น.ส.วนิดา	ด้านชัยสิทธิ์	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน
3. น.ส.นันทน์ภัส	ด้านชัยสิทธิ์	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

โครงการศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีพ.ศ. 2554

1. หลักการและเหตุผล

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นกลไกที่ขับเคลื่อนงานภายใต้ สถาบันกรุงเก่าเพื่อการพัฒนา (สกพ.)¹ ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ทำงานส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นสำคัญ โดยมีพันธกิจในการหนุนเสริมชุมชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการปัญหาของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของชุมชน และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการตนเองและสามารถปรับตัวภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน ตลอดจนเกิดการถอดบทเรียนประสบการณ์การดำเนินงานร่วมกันเพื่อยกระดับองค์ความรู้ในการจัดการชุมชนให้เกิดการพัฒนาในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยทางสกพ.ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ในการดำเนินงานติดตามสนับสนุนการดำเนินงานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งแต่ปี 2546 ในรูปของกลไกผู้ประสานงานจังหวัด (ภายใต้การดูแลของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคกลาง และตะวันตก) และได้รับสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้โครงการ “ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ที่ผ่านมา ศูนย์ประสานงานฯ มีการสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานโครงการวิจัย (ที่เห็นสัญญากับทาง สกว.สำนักงานภาค แล้วนับตั้งแต่ปี 2546 จนถึงเดือนกันยายน 2553) จำนวนรวมทั้งสิ้น 24 โครงการ โดยโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเหล่านี้มีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา(16 โครงการ) สระบุรี(1 โครงการ) สุพรรณบุรี(4 โครงการ) สิงห์บุรี(1 โครงการ) อ่างทอง(1โครงการ) และปทุมธานี(1โครงการ) ซึ่งเป็นโครงการที่มีดำเนินงานวิจัยเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 17 โครงการ เป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานจำนวน 7 โครงการ และเป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการอีก 3 โครงการ²

ในระยะแรก(2546 – 2548) การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานฯ มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดการขยายโอกาสการเรียนรู้แนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่องค์กรชุมชนท้องถิ่น(สร้างพื้นที่วิจัยและนักวิจัยท้องถิ่น) โดยการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาโครงการวิจัยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นสำคัญ ช่วงต่อมา (2549 – 2552) ได้เน้นการพัฒนาพื้นที่รูปธรรม และการยกระดับศักยภาพนักวิจัยเพื่อขยายผลการเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถาบันการศึกษา และภาคีการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้เคียง ในช่วงปี2553 ได้เน้นการศึกษา/ถอดองค์ความรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในด้านสุขภาวะทรัพยากร และการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ควบคู่กับการพัฒนาหนุนสร้างแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และเกษตรชีวภาพเพื่อสร้างฐานรูปธรรมโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้ในการตอบโจทย์ของชุมชนท้องถิ่น และใช้เป็นฐานในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการใช้ Social Mapping ในการพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีอยู่ และฐานข้อมูลของภาคี/หน่วยงาน/องค์กร /สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

¹ จัดทะเบียนเป็นองค์กรนิติบุคคลในนาม “สมาคมกรุงเก่าเพื่อการพัฒนา”

² ดูรายละเอียดในตารางแสดงสถานะโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ในการวิเคราะห์หาแนวทางการเชื่อมประสานภาคี/หน่วยงาน/องค์กร ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัยทั้งในลักษณะ Co-funding และ Co-working และการเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยในวงกว้าง

จากการทำงานอย่างต่อเนื่อง ศูนย์ประสานงานฯ ได้ก่อให้เกิดฐานทุนที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ฐานทุนด้านนักวิจัยท้องถิ่น , พี่เลี้ยงวิจัย และพื้นที่วิจัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียง ฐานทุนในด้านองค์ความรู้จากการดำเนินงานวิจัยในเชิงประเด็น ได้แก่ สุขภาวะและสวัสดิการชุมชน การส่งเสริมเกษตรชีวภาพ และการศึกษา บทเรียนองค์ความรู้เชิงกระบวนการ ได้แก่ บทเรียนด้านกระบวนการพัฒนาโจทย์/โครงการวิจัย บทเรียนด้านกระบวนการและเครื่องมือในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทเรียนด้านการบริหารจัดการและการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัย บทเรียนในการเชื่อมโยงหน่วยงานองค์กรในระดับพื้นที่ รวมถึงฐานทุนภาคีหน่วยงานและเครือข่ายทางสังคมที่มีการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันในระดับต่างๆ (ทั้งในลักษณะCo-funding และCo-working) ได้แก่ ระดับปฏิบัติการวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาทิ อปท.(เทศบาลตำบลบางนมโค อบต.ดอนหญ้านาง) สถานีอนามัย(ต.บางนมโค ต.मारวิชัย ต.สำเภาลม ต.หนองน้ำส้ม) เครือข่ายเกษตรยั่งยืน ภาคกลาง/ชุดโครงการวิจัยหนี้สิน(โครงการพัฒนาตำบลสุขภาวะของภาคกลาง) และระดับการนำกระบวนการวิจัยไปหนุนเสริมการทำงาน ได้แก่ เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครือข่ายนักสื่อสารสุขภาพ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา(แผนงานวิจัยและพัฒนากระบวนสื่อสารสุขภาพสู่ประชาชน(รสส.)) สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กศน.อำเภอพระนครศรีอยุธยา โครงการพัฒนาตำบลสุขภาวะของภาคกลาง(สสส.) เป็นต้น อย่างไรก็ตามศูนย์ประสานงานฯ ยังคงมุ่งเน้นการขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก โดยในส่วนในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ สุพรรณบุรี ลพบุรี และปทุมธานี เป็นพื้นที่ขยายผลการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาระบบการหนุนเสริมพี่เลี้ยงวิจัยในพื้นที่เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนและติดตามสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวได้ด้วยตนเอง

สำหรับการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานฯ ในปี 2553 ที่ผ่านมา (ตุลาคม 2552 – กันยายน 2553) ได้มุ่งเน้นการถอดองค์ความรู้ด้านสุขภาวะ ทรัพยากร(เกษตรชีวภาพ) และการศึกษา ที่สามารถยกระดับการเรียนรู้ของชุมชนในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่โครงการวิจัย และค้นหาแนวทางการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ ควบคู่กับการพัฒนาหนุนสร้างแหล่งเรียนรู้ฐานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการและเกษตรชีวภาพ เพื่อสร้างฐานพื้นที่รูปธรรมในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน รวมถึงการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ ชุมชน หน่วยงาน /องค์กรในท้องถิ่น โดยการหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงการวิจัยและการปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่เป้าหมายร่วมกันของชุมชนและหน่วยงานองค์กรในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานองค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประเด็นสุขภาวะชุมชน และประเด็นเกษตรชีวภาพ ได้แก่ สถานีอนามัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาล , อบต.) เกษตรตำบล พัฒนาที่ดินจังหวัด และมหาวิทยาลัย ซึ่งในช่วงปี 2551 – 2553 ศูนย์ประสานงานฯ ได้หนุนเสริมให้เกิดโครงการวิจัยเพื่อสร้างพื้นที่ปฏิบัติการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสุขภาวะชุมชนจำนวน 4 โครงการ(และอยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการวิจัยอีก 1 โครงการ) ประเด็นเกษตรชีวภาพ จำนวน 1 โครงการ สอดคล้องกับสถานการณ์ความตื่นตัวด้านสุขภาพอนามัยและสถานการณ์ทางการเกษตรในจังหวัด ซึ่งมีอัตราผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคอ้วน โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และมีอัตราการไยรักษาโรคและการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ การหนุนเสริมศักยภาพของชุมชนในการจัดการสุขภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมและทิศทางนโยบายของหน่วยงานองค์กรของรัฐที่ต้องการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพด้วยตนเองมากขึ้น ศูนย์ประสานงานฯจึงได้หนุนเสริมให้โครงการวิจัยมีการเชื่อมโยงการทำงานและทรัพยากรกับ

องค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานองค์กรเป้าหมายในพื้นที่ ทั้งในลักษณะของCo-funding และCo-working รวมถึงการหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็น การส่งเสริมเกษตรชีวภาพในพื้นที่ จ.พระนครศรีอยุธยา สำหรับการขยายผลสู่สถาบันการศึกษา ศูนย์ประสานงานฯ มีเป้าหมายในการหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงการวิจัยที่มีนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเข้ามาร่วมปฏิบัติการวิจัยกับชุมชนโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น(CBR) ในพื้นที่ตำบลคลองตะเคียน จ.อยุธยา เพื่อขยายผลการเรียนรู้ไปสู่สถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้แผนงานปี 2553 ยังมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบวิธีการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้พี่เลี้ยงสามารถขับเคลื่อนและติดตามสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวได้ด้วยตนเอง

ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวในปี 2553 ศูนย์ประสานงานฯ หนุนเสริมให้เกิดโครงการวิจัยใหม่ได้จำนวน 2 โครงการ(จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 4 โครงการ) และติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัยเดิมจนสามารถปิดโครงการได้จำนวน 1 โครงการ(จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 6 โครงการ) และได้แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะและสวัสดิการ และเกษตรชีวภาพ 4 พื้นที่ (สุขภาวะและสวัสดิการ : หนี้สินเขาดิน เด็กติดถนนบ้านาง อสม.บางนมโค / เกษตรชีวภาพ : กลุ่มเกษตรชีวภาพบ้านนาญ) และได้องค์ความรู้ด้านสุขภาวะ ทรัพยากร(เกษตรชีวภาพ) และการศึกษา ที่สามารถยกระดับการเรียนรู้ของชุมชนในพื้นที่โครงการวิจัย ทั้งในมิติของงานวิจัยและงานพัฒนา และได้แนวทางการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (เขาดิน บางนมโค ดอนหญ้านาง นาญ : มีแนวทางในการขยายผลการดำเนินงานวิจัยไปสู่กลุ่มอื่นๆในพื้นที่ตำบล / หมู่บ้าน เช่น เขาดินมีแนวทางในการขยายผลการดำเนินงานการจัดการหนี้สินสู่เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ในตำบล , นาญมีแนวทางในการถอดองค์ความรู้และพัฒนาเกษตรกรแบบอย่างเพื่อขยายผลการเรียนรู้สู่เกษตรกรในตำบล , บางนมโคมีแนวทางในการนำรูปแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ที่ได้จากการวิจัยไปขยายผลสู่กลุ่มอสม.ในตำบล , ดอนหญ้านางมีแนวทางในการพัฒนาให้เกิดกลไกเด็กเยาวชนที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานพัฒนาเด็กเยาวชนในตำบล) ตลอดจนได้บทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยCBRในประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรชีวภาพ และได้องค์ความรู้ที่เป็นรูปแบบวิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยCBRไปสู่ชุมชน หน่วยงาน /องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการพัฒนาโครงการวิจัยร่วมกัน รวมถึงเกิดการพัฒนาศักยภาพในหน่วยงาน/องค์กรและภาคีเครือข่ายที่เข้าใจแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น สามารถเป็นกลไกพี่เลี้ยงระดับพื้นที่ที่หนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ 5 พื้นที่ และได้องค์ความรู้ที่เป็นกระบวนการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ใช้กลไกพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ โดยพบว่า Nodeมีรูปแบบวิธีการติดตามหนุนเสริมตามเงื่อนไขความพร้อมและศักยภาพของพี่เลี้ยงโครงการ ในส่วนของพี่เลี้ยงที่มิวิจัยที่มีประสบการณ์ทำงานเชิงกระบวนการ Nodeจะหนุนเสริมโครงการผ่านกลไกพี่เลี้ยงเป็นหลัก โดยการร่วมประชุมวางแผนการทำงานและการติดตามสรุปบทเรียนการทำงานของพี่เลี้ยงเป็นระยะ รวมถึงการลงพื้นที่จัดกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างการเรียนรู้กับทีมวิจัยและทีมพี่เลี้ยง ในส่วนของพี่เลี้ยงที่มิวิจัยที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเชิงกระบวนการกับชุมชน Nodeยังมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงในการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยร่วมกับพี่เลี้ยงทีมวิจัยในพื้นที่ โดยNodeมีบทบาทหลักในการดำเนินกระบวนการในการประชุม หรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้พี่เลี้ยงได้เรียนรู้วิธีการทำงานเชิงกระบวนการของNodeอย่างเป็นรูปธรรม และคอยๆถ่ายทอดบทบาทในการดำเนินกระบวนการไปสู่พี่เลี้ยงและหัวหน้าโครงการวิจัย กระบวนการที่สำคัญของNode คือ การกระตุ้นส่งเสริมให้ทีมวิจัยและพี่เลี้ยงทีมวิจัยเกิดการพัฒนาศักยภาพการทำงานผ่านการปฏิบัติงานจริง ได้แก่ การให้ทีมวิจัยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในทีมวิจัยให้ชัดเจน และมีบทบาทในการปฏิบัติงานจริงให้มากขึ้น , การหนุนเสริมเครื่องมือและกระบวนการในการจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ,

การช่วยจัดกระบวนการเพื่อให้ทีมวิจัยได้มีการเตรียมกระบวนการทำงาน , การสรุปบทเรียนหลังการทำงาน และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโครงการวิจัย ซึ่งส่งผลให้ทีมวิจัยและพี่เลี้ยงทีมวิจัยเกิดการพัฒนาความคิดและทักษะการทำงานวิจัยCBR เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการทำงานด้วยตนเองมากขึ้น

อย่างไรก็ตามแม้การดำเนินงานในปี2553 จะทำให้ได้องค์ความรู้ด้านสุขภาวะ ทรัพยากร(เกษตรชีวภาพ) และการศึกษา ที่สามารถยกระดับการเรียนรู้ของชุมชนในพื้นที่โครงการวิจัย ทั้งในมิติของงานวิจัยและงานพัฒนา และได้แนวทางการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ รวมถึงการเพิ่มจำนวนขึ้นของโครงการวิจัย จำนวนนักวิจัย จำนวนพี่เลี้ยงทีมวิจัย และจำนวนของบุคลากรหน่วยงาน องค์กรที่เข้ามาร่วมขับเคลื่อนการวิจัย และมีกลุ่มก่อนประเด็นการวิจัยที่ชัดเจนมากขึ้น (ได้แก่ สุขภาวะ/สวัสดิการชุมชน , ทรัพยากร (เกษตรชีวภาพ) และการศึกษาCB-Mag) แต่แนวทางการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและสวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพ สู่การพัฒนาเชิงพื้นที่(ชุมชน และอำเภอ จังหวัด)ก็ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ในส่วนของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัยCBRก็ยังคงอยู่ในระดับของการได้แนวทางในการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัย CBRในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 4 โครงการ ให้มีประสิทธิภาพ และอยู่ในช่วงเริ่มต้นการดำเนินงานตามแนวทางที่ได้วางไว้เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัยCBRได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ดังนั้นจึงยังขาดบทเรียนองค์ความรู้ที่ชัดเจนในการยกระดับการดำเนินงานโครงการเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัยCBR นอกจากนี้ในขณะ ที่Nodeมีเป้าหมายในการขยายผลการดำเนินงานวิจัยCBRไปสู่ภาคีหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้เกิดกลไกพี่เลี้ยงวิจัยในหน่วยงานองค์กรดังกล่าวมากขึ้นเป็นลำดับ แต่กระบวนการของNodeอยู่ระหว่างการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงยังขาดรูปแบบวิธีการที่เป็นระบบ Nodeจึงต้องพัฒนาให้เกิดระบบการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ สำหรับ พี่เลี้ยงเดิมเน้นการพัฒนาทักษะการจัดกระบวนการประชุมแบบมีส่วนร่วม ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลแบบมีส่วนร่วม และการสรุปบทเรียนการทำงาน ในส่วนพี่เลี้ยงใหม่ต้องเน้นการสร้าง ความเข้าใจทั้งในระดับบุคลากรและองค์กรในเรื่องบทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยง แนวคิดและกระบวนการงานวิจัยCBRให้ชัดเจนก่อน และเน้นการฝึกปฏิบัติการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะเชิงกระบวนการในระยะต่อไป ในส่วนของการพัฒนาฐานข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัยCBRด้านสุขภาวะ/สวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพ แม้Nodeจะได้ฐานข้อมูลโครงการวิจัย และฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง แต่การพัฒนาฐานข้อมูลการทำงานดังกล่าวของNode ก็ยังขาดการเชื่อมโยงในระดับองค์กรหรือโครงสร้างทางนโยบายของหน่วยงาน ขณะเดียวกันผลการดำเนินงานเชิงปริมาณในด้านการพัฒนาโครงการวิจัย , การติดตามสนับสนุนในการปิดโครงการ และการรายงานการใช้ประโยชน์จากโครงการวิจัยก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การดำเนินงานของNodeในปีที่ผ่านมาจึงยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่

1) จำนวนโครงการวิจัยขยายตัวมากขึ้น ความสนใจของภาคีชุมชนหน่วยงานต้องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีเพิ่มขึ้น แต่การนำผลการดำเนินงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการขยายผลการเรียนรู้งานวิจัยCBRไปสู่เครือข่ายองค์กรชุมชน , หน่วยงาน/องค์กร และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ หรือยกระดับองค์ความรู้สู่การพัฒนาในเชิงพื้นที่ยังมีน้อย ยังเป็นการวิจัยที่เกิดประโยชน์เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย

2) การถอดองค์ความรู้จากการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ผ่านมา เริ่มมีขั้นตอนกระบวนการที่ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น แต่ยังเป็นการถอดองค์ความรู้เป็นรายโครงการ และขาดการเชื่อมโยงยกระดับสู่องค์ความรู้เชิงประเด็นทั้งในระดับพื้นที่ และระดับภาค

3) งานในเชิงเครือข่ายการเรียนรู้มีความจำเป็นมากขึ้นต่อการยกระดับ/เชื่อมโยงองค์ความรู้ของโครงการวิจัย แต่Nodeไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนกิจกรรมรองรับ ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนงานเชิงเครือข่ายได้เท่าที่ควร

4) Nodeยังขาดประสบการณ์ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการทำงานร่วมกับหน่วยงาน/องค์กร ทำให้การเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงาน/องค์กรส่วนใหญ่ยังขาดแนวทางการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และขาดการเชื่อมโยงในระดับโครงสร้างทางนโยบายขององค์กรซึ่งมีผลต่อความต่อเนื่องยั่งยืนในการขับเคลื่อนการทำงานกับหน่วยงานเป้าหมาย

5) พี่เลี้ยงวิจัยในพื้นที่ที่มีอยู่ ส่วนใหญ่มีภารกิจประจำ และมีงานค่อนข้างมาก และจัดลำดับความสำคัญของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นภารกิจรอง ทำให้ขาดความต่อเนื่องและความชัดเจนในหลักคิดและกระบวนการทำงานวิจัย CBR นอกจากนี้กระบวนการของNodeในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงยังขาดรูปแบบวิธีการที่เป็นระบบ และการสื่อสารทำความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาทการทำงานของพี่เลี้ยงวิจัยในพื้นที่ตั้งแต่ต้นโครงการยังขาดความชัดเจน พี่เลี้ยงจึงยังกำหนดบทบาทการทำงานของตนเองไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว จึงเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในระยะต่อไปบนโจทย์ที่สำคัญๆ ของศูนย์ประสานงานฯ คือ 1) แนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและสวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) เป็นอย่างไร 2) แนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการ วิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมควรเป็นอย่างไร 3) รูปแบบวิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษาคควรเป็นอย่างไร 4) รูปแบบวิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ที่สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพควรเป็นอย่างไร

ดังนั้น เป้าหมายที่สำคัญในการเสนอโครงการ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี 2554 จึงมุ่งเน้น การศึกษาหาแนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) โดยเน้นการสร้างฐานรูปธรรมโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และประเด็นเกษตรชีวภาพ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการตอบโจทย์ของชุมชนท้องถิ่น และการเชื่อมโยงการทำงานกับภาคี/หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นทั้งในลักษณะ Co-funding และ Co-working เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ ในการนี้จึงต้องนำแนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้จากปี 2553 มาพัฒนาหนุนสร้างแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมต่อไป เพื่อใช้เป็นฐานในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ในปี 2554 ต้องมีการพัฒนาฐานข้อมูลของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นเพิ่มเติม โดยการใช้เครื่องมือ Social Mapping เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาแนวทางการเชื่อมโยงขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาและพัฒนาระบบการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ที่สามารถติดตามสนับสนุนโครงการและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวต่อไปได้อย่างมีคุณภาพ

แต่อย่างไรก็ตาม ในการทำงานของศูนย์ประสานงานฯ ยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างฐานงานที่มีคุณภาพทั้งด้านการพัฒนาโจทย์วิจัยซึ่งเป็นงานขาขึ้น และการบริหารจัดการ/การติดตามสนับสนุนงานวิจัยในช่วงกลาง รวมถึงการถอดบทเรียนองค์ความรู้ในประเด็นสุขภาวะ ทรัพยากร(เกษตรชีวภาพ) และการศึกษาจากการดำเนินงานโครงการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับ/ เชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)ต่อไป โดยทางศูนย์ประสานงานฯ ได้กำหนดพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์หลัก ในส่วนของพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงเป็นพื้นที่ขยายผลการเรียนรู้โดยผ่านกลไกพี่เลี้ยงระดับพื้นที่

และสนับสนุนให้เกิดแนวทางการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงาน/องค์กรเป้าหมาย ในระดับองค์กร หรือโครงสร้างทางนโยบายขององค์กรซึ่งมีผลต่อการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังกล่าวและความต่อเนื่องยั่งยืนในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับหน่วยงานเป้าหมาย

ตารางแสดงสถานะโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1: โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนตั้งแต่ปี 2546 – ปัจจุบัน

ลำดับ	รหัสสัญญาโครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะโครงการ
1.	PDG46M0001	โครงการ การแก้ปัญหาหนี้สินชุมชน วัฒนธรรมคลองขมจีน อ.เสนา จ. พระนครศรีอยุธยา	นางสมทรง ฤทธิศร	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
2.	RDG46M0006	โครงการกระบวนการถอดบทเรียน ชุมชนอาคารสงเคราะห์ อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา	นายเจริญ ชันธุจี	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
3.	RDG46M0007	โครงการศึกษาศักยภาพและปัญหา ความต้องการขององค์กรชุมชน จ. พระนครศรีอยุธยา	น.ส.ดวงใจ สุภาพัง	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
4.	PDG47M0002	โครงการการสำรวจศักยภาพและ ความเป็นไปได้เบื้องต้นในการเลี้ยง ปลาในกระชัง ในคลองชลประทาน รังสิตเหนือ คลองหนึ่ง อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	นายคมกริช รุจิณาก	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
5.	RDG47M0006	โครงการวิจัยและพัฒนาปุ๋ยหมัก ชีวภาพตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา	นายสมพล พิมพ์ ทอง	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
6.	RDG47M0008	โครงการแนวทางการพัฒนาและ ส่งเสริมการเกษตรแบบชีวภาพ ต.นา คู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา	นายไพฑูรย์ อินทร์ ศิริ	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
7.	RDG48M0007	โครงการการศึกษาศักยภาพและความ เป็นไปได้ของการเลี้ยงปลาในกระชัง ในคลองรังสิตเหนือ (คลอง 1)	นางพรณี รัศมี	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
8.	RDG49M0009	โครงการแนวทางการฟื้นฟูและการ จัดการวัดดุติปัตน์โสนทางไก่ที่ เหมาะสมกับกลุ่มผู้ผลิตดอกไม้ ประดิษฐ์ ต.บ้านกรด อ.บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา	นางนิศากร อิม สมบูรณ์	ปิดโครงการ (แบบไม่ สมบูรณ์)

ลำดับ	รหัสสัญญา โครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะ โครงการ
9.	RDG49M0018	โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและ เยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อำเภอ ภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดย ความร่วมมือของบ้าน วัด และ โรงเรียน	นายสุรกิจ สุวรรณ แกม	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
10.	RDG50M0002	โครงการแนวทางการผลิตหญ้าแฝก ล่าคุณภาพของสหกรณ์ปศุสัตว์ศรี ปทุมจำกัด ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี	นายจำนงค์ จันทร สุข	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
11.	RDG50M0015	โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการ หนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียง ต.เขาหิน อ.เดิม บางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	น.ส.อารมณี พูล สวัสดิ์	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
12.	RDG50M0016	โครงการแนวทางการจัดการหนี้สิน ของครอบครัวชุมชนบ้านหัวเขา ต.หัว เขา อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	นางแดงอ่อน แซ่ม กลิ่น	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
13.	RDG50M0017	โครงการศึกษาแนวทางการจัดการ หนี้สินครัวเรือนชุมชนบ้านกล้วย ต. บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี	นายสุคนธ์ สมบูรณ์ ศิลป์	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
14.	RDG50M0018	โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการ หนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรชีวภาพบ้านคลองสี ต.หนองกระทุ่ม อ.ค่ายบางระจัน จ.สิงห์บุรี	นางสำนาญ ช่าง ประดับ	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
15.	RDG50M0019	โครงการศึกษาแนวทางการจัดการ หนี้สินในระดับครอบครัว ชุมชน ตลาดใหม่ ต.ตลาดใหม่ อ.วิเศษชัย ชาญ จ.อ่างทอง	น.ส.กมลทิพย์ ไชย สังข์	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
16.	RDG50M0020	โครงการสังเคราะห์บทเรียนและ พัฒนาแนวทางการจัดการปัญหา หนี้สินเกษตรกรภาคกลาง	นายทองใบ สิงสีทา	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
17.	RDG51M0022	โครงการ การศึกษาแนวทางการ พัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค อ. เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา	นายพะเนียด ชนะ ฤทธิ์	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (จัดทำ รายงานฉบับ สมบูรณ์)

ลำดับ	รหัสสัญญา โครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะ โครงการ
18.	RDG52M0001	โครงการศึกษาความคิดและพฤติกรรมของเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรกรชีวภาพบ้านนาคู เพื่อหาแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพ ตำบลนาคู อำเภอด่านช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	นักศึกษาผู้วิจัย น.ส.มณีนุช ทิพย์ชิต	สิ้นสุดการ ดำเนินงาน
19.	RDG52M0009	โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.मारวิชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา	น.ส.กนกวรรณ บุป ผา	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (จัดทำ รายงานฉบับ สมบูรณ์)
20.	RDG52M0018	โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน ระยะที่2 (เด็กดอน...เด็กดี2)	นายสุรกิจ สุวรรณ แกม	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน
21.	RDG52M0043	โครงการแนวทางการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชุมชนมุสลิมอิสลาม วัฒนา ต.สำเภาลม อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา	นางดวงใจ ลาย พิกุล	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.52 – 31 ส.ค.53)
22.	RDG52M0044	โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5 ตำบลสวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี	นายประพัทธ์ ปทุม รัตน์วรกุล	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.52 – 31 ส.ค. 53)
23.	RDG53M0009	โครงการ การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรกรชีวภาพบ้านนาคู ตำบลนาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา	น.ส.เยาวลักษณ์ สุก สีเหลือง	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.53 – 31 ส.ค. 54)
24.	RDG53M0010	โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนอมนายหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชน	นางสุวิมล สุขสักขี	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.53 – 30 พ.ย. 54)

ลำดับ	รหัสสัญญา โครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะ โครงการ
		ตำบลหนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ. พระนครศรีอยุธยา		
25.	RDG54	โครงการ รูปแบบการจัดการหนี้สินใน ระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่ม เกษตรพอเพียงตำบลเขาดิน อ.เดิม บางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2	น.ส. อารมณีย์ พูล สวัสดิ์	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน
26.	RDG54M0004	โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนกับ เครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาส เตียรอยด์ในชุมชน อ.โคกเจริญ จ. ลพบุรี	นาย ภูริทัต ทอง เพชร	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน
27.	RDG54	โครงการ การสร้างกระบวนการมีส่วน ร่วมของนักศึกษาและครูในการทำ กิจกรรม อกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2	น.ส. เรณุกา หนู วัฒนา	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน
28.	RDG54	โครงการ กระบวนการพัฒนา ศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค อ. เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2	นายพะเนียด ชนะ ฤทธิ์	อยู่ระหว่าง จัดทำเอกสาร สัญญา โครงการ
29.	RDG54	โครงการ บทบาทและกระบวนการ ทำงานแบบมีส่วนร่วมของอสม.ในการ ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต. मारวิชัย อ.เสนา จ. พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2	นายพงศธร พลอย กระโทก	อยู่ระหว่าง จัดทำเอกสาร สัญญา โครงการ

2. คำถามการวิจัย

2.1) แนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและสวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) เป็นอย่างไร

2.2) แนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการ วิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมควรเป็นอย่างไร

2.3) รูปแบบวิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษาคควรเป็นอย่างไร

2.4) รูปแบบวิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์โครงการ

3.1) เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยใหม่ จำนวน 6 โครงการ

3.1.1 โครงการวิจัยใหม่ต่อยอดโครงการวิจัยในพื้นที่เดิม 3 โครงการ

3.1.2 โครงการวิจัยในพื้นที่ใหม่ 3 โครงการ

3.2) เพื่อสร้างรูปธรรมโครงการวิจัยในด้านการจัดการสุขภาวะและสวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพ ให้สามารถยกระดับการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถจัดการปัญหาของชุมชน และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงาน / ภาคราชการที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)

3.3) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการและการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานให้สามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ของโครงการ และสามารถปิดโครงการได้อย่างสมบูรณ์ตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 8 โครงการ

3.4) เพื่อศึกษาวิจัย วิเคราะห์ และประมวลสถานการณ์ เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานระยะต่อไป ดังนี้

3.4.1) ศึกษาแนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)

3.4.2) ศึกษาแนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการ วิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

3.4.3) ศึกษารูปแบบ วิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา

3.4.4) ศึกษารูปแบบ วิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

4. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการ

4.1 พัฒนาฐานข้อมูลประเด็นการศึกษา เพิ่มเติม โดยใช้กระบวนการ Social Mapping

4.2 จัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัยในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา เพื่อหาแนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) ทั้งในมิติของงานวิจัยและงานพัฒนาร่วมกันระหว่างศูนย์ประสานงานฯ กับหน่วยงานเป้าหมาย

4.3 หนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมและใช้ฐานงานวิจัยเดิมขยายผลในระดับพื้นที่

4.4 หนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ

4.5 พัฒนาระบบการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัยในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ และนำไปขยายผลสู่ชุมชน หน่วยงาน องค์กรในท้องถิ่น หรือนำไปปรับใช้ในระบบการทำงานของพี่เลี้ยงต่อไป

4.6 ถอดองค์ความรู้และพัฒนาระบบการทำงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งในด้านการพัฒนาโครงการวิจัย การติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัย การขยายผลการเรียนรู้ และการบริหารจัดการโครงการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ

4.7 ถอดบทเรียนองค์ความรู้การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน หน่วยงาน องค์กรเป้าหมายและศูนย์ประสานงานฯ เพื่อพัฒนาการทำงานหนุนเสริมกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในระยะต่อไป

5. ประเด็น

5.1 ประเด็นการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)

5.2 ประเด็นการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานอย่างมีรูปธรรมชัดเจน

5.3 ประเด็นรูปแบบ วิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา

5.4 ประเด็นรูปแบบ วิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

6. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ยุทธศาสตร์หลัก คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พื้นที่ยุทธศาสตร์รอง (ขยายผลและพัฒนากลไกใหม่) คือ จังหวัดสุพรรณบุรี ปทุมธานี และลพบุรี

7. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

7.1 โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน

1) โครงการการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

2) โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.मारวิจัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

3) โครงการแนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา ต.สำเภาล้ม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

4) โครงการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางโดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา (ระยะที่ 2)

5) โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5 ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี

6) โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคู ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา (ระยะที่ 2)

7) โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนามัยหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชน ต.หนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

7.2 โครงการที่อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการ

- 1) โครงการรูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2
- 2) โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ ในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาเสพติดในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี
- 3) โครงการการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรม อกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2
- 4) โครงการกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2
- 5) โครงการ บทบาทและกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลमारวิชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับเชิงวิจัย

- 1) ได้องค์ความรู้ การยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)
- 2) ได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการ วิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
- 3) ได้องค์ความรู้ด้านรูปแบบ วิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา
- 4) ได้องค์ความรู้ด้านรูปแบบวิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

8.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับเชิงพัฒนา

- 1) เกิดโครงการวิจัยใหม่ จำนวน 6 โครงการ
 - 1.1 เกิดโครงการวิจัยใหม่ต่อยอดกับโครงการวิจัยในพื้นที่เดิม 3 โครงการ
 - 1.2 เกิดการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น โดยเกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นบนฐานการทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์ประสานงานฯ กับหน่วยงานเป้าหมาย ในพื้นที่ใหม่ 3 โครงการ
- 2) เกิดการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ขยายผลการเรียนรู้ทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน
- 3) เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ
- 4) เกิดการพัฒนากระบวนการในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

5) เกิดการพัฒนากระบวนการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานฯ โดยสามารถติดตามสนับสนุนงานที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานให้สามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ของโครงการ และสามารถปิดโครงการได้อย่างสมบูรณ์ตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 6 โครงการ

6) ได้บทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE: Research Exploitation) อย่างน้อย 8 เรื่อง

9. ระยะเวลาดำเนินงาน

12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 – วันที่ 30 กันยายน 2554

10. งบประมาณโครงการ

10.1การพัฒนาติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น	จำนวน	111,400 บาท
1) การพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 5 โครงการ		41,000 บาท
2) การติดตามสนับสนุนโครงการวิจัย 8 โครงการ		70,400 บาท
10.2 การพัฒนาฐานข้อมูลพื้นที่ตามประเด็นยุทธศาสตร์	จำนวน	44,200 บาท
1) การศึกษาข้อมูลในพื้นที่ในประเด็น การศึกษา		10,000 บาท
2) การทำ Social Mapping ร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง		34,200 บาท
10.3 การยกระดับองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้โครงการวิจัย	จำนวน	90,500 บาท
1) เวทีเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัย		
เพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ		38,000 บาท
2) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา		52,500 บาท
10.4 การพัฒนาระบบหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัย	จำนวน	34,200 บาท
10.5 การถอดบทเรียนองค์ความรู้การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน หน่วยงานองค์กรเป้าหมายและศูนย์ประสานงานฯ	จำนวน	15,500 บาท
10.6 การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานความร่วมมือเชื่อมโยงการทำงานในการหนุนเสริมโครงการวิจัย	จำนวน	15,000 บาท
10.7 การบริหารจัดการโครงการ	จำนวน	612,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		<u>922,800 บาท</u>

11. ทีมงานของศูนย์ประสานงานฯ

11.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานฯ

1) นายสันติ จิยะพันธ์	ผู้ประสานงาน
2) นางสาวนิตา ด้านชัยสิทธิ์	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน
3) นางสาวนันท์นภัส ด้านชัยสิทธิ์	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน

11.2 คณะทำงาน

คณะทำงานศูนย์ประสานงานวิจัยท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา มาจากบุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานในฐานะพี่เลี้ยงโครงการวิจัย หรือทีมวิจัย ซึ่งจะทำงานสนับสนุนการทำงานของ ศูนย์ประสานงานฯ ในการติดตามสนับสนุนโครงการวิจัยร่วมกับ ศูนย์ประสานงานฯ ในการลงพื้นที่ เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโครงการวิจัย เพื่อถ่ายทอดบทเรียนการทำงานวิจัยหรือให้ข้อเสนอแนะต่อการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในระดับพื้นที่ และร่วมกับ ศูนย์ประสานงานฯ ค้นหาแนวทางการขยายผลการเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และพัฒนาแนวทางการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งทีมดังกล่าว ประกอบด้วย

1) นายเจริญ ชันธรุจิ	หัวหน้าโครงการวิจัยการถอดบทเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์
2) นางพรณี รัตมี	หัวหน้าโครงการวิจัยเลี้ยงปลากระชังคลองรังสิต
3) นายสุรกิจ สุวรรณแกม	หัวหน้าโครงการวิจัยเด็กดอนเด็กดี
4) นายปฐพี พวงสุวรรณ	ทีมวิจัยโครงการแนวทางการพัฒนาเกษตรชีวภาพบ้านนาคู
5) นายสมพล พิมพ์ทอง	หัวหน้าโครงการวิจัยและพัฒนาปุ๋ยหมักชีวภาพ ต.ดอนหญ้านาง
6) นายภูวดล ไวยศิลป์	พี่เลี้ยงโครงการวิจัยเลี้ยงปลากระชังคลองรังสิต
7) น.ส.เยาวรัตน์ ศุภกรรม	พี่เลี้ยงโครงการวิจัยการถอดบทเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์

11.3 ที่ปรึกษา

- 1) อ.สุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์
- 2) ผศ.สุวิดา ธรรมมณีวงศ์
- 3) นพ.เอกชัย ปัญญาวัฒนกุล
- 4) นายปรีชา ดัสดูลย์
- 5) นายเชิด พันธุ์เพ็ง
- 6) น.ส.ชลดา บุญเกษม

บทที่ 2

ผลการดำเนินงาน (ตุลาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554)

1. ผลการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา (ตุลาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554)

1.1 เป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ปี 2554

1.1.1 เป้าหมายเชิงวิจัย

- 1) ได้องค์ความรู้ การยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)
- 2) ได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงาน และ ผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
- 3) ได้องค์ความรู้ด้านรูปแบบ วิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น ใน ประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา
- 4) ได้องค์ความรู้ด้านรูปแบบวิธีการ(เชิงระบบ) ในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ ให้ สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

1.1.2 เป้าหมายเชิงพัฒนา

- 1) เกิดโครงการวิจัยใหม่ จำนวน 6 โครงการ
 - 1.1 เกิดโครงการวิจัยใหม่ต่อยอดกับโครงการวิจัยในพื้นที่เดิม 3 โครงการ
 - 1.2 เกิดการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น โดยเกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นบนฐานการทำงาน ร่วมกัน ระหว่าง ศูนย์ประสานงานฯ กับหน่วยงานเป้าหมาย ในพื้นที่ใหม่ 3 โครงการ
- 2) เกิดการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาเป็นแหล่ง เรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ขยายผลการเรียนรู้ทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่าง ชัดเจน
- 3) เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ
- 4) เกิดการพัฒนากระบวนการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้ อย่างมีคุณภาพ
- 5) เกิดการพัฒนากระบวนการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานฯ โดยสามารถติดตาม สนับสนุนงานที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานให้สามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ของ โครงการ และสามารถปิด โครงการได้อย่างสมบูรณ์ตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 6 โครงการ
- 6) ได้บทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE: Research Exploitation) อย่างน้อย 8 เรื่อง

1.2 ผลการดำเนินงาน (ตุลาคม 2553 – พฤศจิกายน 2554)

1.2.1 ผลเชิงวิจัย

1) ได้องค์ความรู้การยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะ และด้านเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเกิดพื้นที่รูปธรรมการเรียนรู้ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และเกษตรชีวภาพที่ตอบโจทย์ของชุมชนในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงาน /องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในลักษณะ Co-funding และ Co-working ที่นำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ได้แก่ องค์ความรู้เรื่องเกษตรชีวภาพ , องค์ความรู้เรื่องการจัดการหนี้สินครอบครัว และองค์ความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพการทำงานของ อสม.)

2) ได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม (กระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ต.บางนมโค , รูปแบบการจัดการหนี้สินครอบครัวต.เขาดิน , การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพ บ้านนาคู)

3) ได้รูปแบบ วิธีการ และกลไกในการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา

รูปแบบที่ 1 การเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายที่ทำงานเชิงประเด็นอยู่แล้ว ได้แก่ กลไก

สมัชชาสุขภาพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ในประเด็นสุขภาพ (โดยปีที่ผ่านมาได้ เน้นการขับเคลื่อนงานประเด็นสุขภาวะเด็กและเยาวชน ซึ่งมีแนวทางที่จะพัฒนาฐานข้อมูล เครือข่ายงานด้านเด็กและเยาวชน ในจังหวัดร่วมกัน) และเครือข่ายวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ภาคกลางและเครือข่าย Nodeพี่เลี้ยงภาคกลางฯ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในแต่ละวิทยาลัยร่วมกัน โดยมีกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพครูและนักศึกษาในเรื่องแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

รูปแบบที่ 2 การเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายเกษตรชีวภาพระดับพื้นที่ โดยNodeประสานงานกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานในพื้นที่โครงการวิจัย ได้แก่ จนท.สำนักงานเกษตรอำเภอภาชี ในการประสานผู้สนใจและเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ ร่วมกันจัดเวทีเครือข่ายเกษตรชีวภาพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการเกษตรร่วมกัน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมระบบเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชีในระยะต่อไป

1.2.2 ผลเชิงพัฒนา

1) เกิดโครงการวิจัยใหม่ จำนวน 5 โครงการ

1.1 เกิดโครงการวิจัยใหม่ต่อยอดกับโครงการวิจัยในพื้นที่เดิม 4 โครงการ.

- โครงการ รูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2

- โครงการ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรม ออกท. ที่เชื่อมต่อการพัฒนา นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2
- โครงการ กระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ต.บางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2
- โครงการ บทบาทและกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของอสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.มารวิชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

1.2 เกิดการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชน และหน่วยงาน

ในท้องถิ่น โดยเกิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นบนฐานการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ใหม่

1 โครงการ

- โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาเสพติดในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี

2) เกิดแหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน 3 พื้นที่ (กระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค , รูปแบบการจัดการหนี้สินครอบครัวตำบลเขาดิน , การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคู)

3) เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในประเด็น สุขภาวะ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ โดยเกิดเวทีเครือข่ายการเรียนรู้โครงการวิจัยประเด็นสุขภาวะ และเวทีเครือข่ายวิจัยประเด็นเกษตรชีวภาพอ.ภาชี ซึ่งทำให้เกิดการยกระดับการพัฒนาโจทย์วิจัยประเด็นการส่งเสริมเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี ซึ่งมีหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา เข้ามาร่วมปฏิบัติการ 1 โครงการ (อยู่ระหว่างพัฒนาเอกสารเชิงหลักการโครงการวิจัย)

4) เกิดการพัฒนากระบวนการในการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น

5) เกิดการพัฒนากระบวนการหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานฯ โดยสามารถติดตามสนับสนุนงานที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานให้สามารถปิดโครงการได้อย่างสมบูรณ์ตามเงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 2 โครงการ (จากเป้าหมาย 6 โครงการ) ได้แก่ โครงการพี่เลี้ยงชุมชนอาคารสงเคราะห์ , โครงการโสนหางไก่ บ้านกรด(ปิดแบบไม่สมบูรณ์)

6) ได้บทความการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย (RE: Research Exploitation) ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จำนวน 8 เรื่อง

2. สถานการณ์และบริบทพื้นที่ และเครือข่ายทางสังคมของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การดำเนินงาน "โครงการ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Nodeอยุธยา) ปี 2554" (ต.ค.2553 - พ.ย.2554) มุ่งเน้นการสร้างพื้นที่รูปธรรมโครงการวิจัยในด้านการจัดการสุขภาวะและสวัสดิการ และด้านเกษตรชีวภาพ ให้สามารถยกระดับการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถจัดการปัญหาของชุมชน และเกิดการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงาน / ภาควิชาที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด)

รวมถึงการยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ขยายผลการเรียนรู้ทั้งในด้านกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน และการ พัฒนาระบบการหนุนเสริมการทำงานของกลไกที่เลี้ยงในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานวิจัยได้อย่างมี คุณภาพ

พื้นที่ดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่อยู่ในการดูแลติดตามสนับสนุนของNodeอยุธยาในปี2554 มีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา , ปทุมธานี , ลพบุรี และสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ในพื้นที่ภาคกลางตอนล่างที่มีฐานทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ เป็นศูนย์กลางทางการปกครองมานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้มีแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานจำนวนมาก และเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเมื่อมีการขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ยุคการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมภายใต้แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พื้นที่ภาคกลางกลายเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์หลักของการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยรัฐได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ทั้ง ในด้านการชลประทาน การคมนาคม และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เพื่อสนองตอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สมัยใหม่ทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตและวิถี การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จากวิถีเกษตรกรรมแบบพึ่งพาธรรมชาติมาสู่วิถีการผลิตและการจัดการเพื่อขาย โดยมี ภาคอุตสาหกรรมเป็นพลังขับเคลื่อนหลัก ควบคู่กับภาคเกษตรกรรมที่ยังเป็นฐานเศรษฐกิจของประชาชนส่วนใหญ่ใน ชนบท สภาพดังกล่าวส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทรัพยากร เช่น ที่ดิน น้ำ แรงงาน กลายเป็นปัจจัยการผลิตที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันยังเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่ ภาคอุตสาหกรรม และการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภูมิภาคอื่นๆเข้าสู่พื้นที่ภาคกลาง ทำให้เกิดการผสมผสานของวิถี วัฒนธรรมจากหลากหลายภูมิภาค และเกิดการทับซ้อนกันของสังคมเกษตรกรรมกับสังคมอุตสาหกรรม สภาพ สังคมชุมชนในภาคกลางจึงเป็นสังคมที่มีลักษณะผสมผสานกัน เช่น สมาชิกในครัวเรือนจะมีทั้งที่อยู่ในภาคเกษตรและ ภาคอุตสาหกรรม สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบในหลายลักษณะ ได้แก่ ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำเสีย ดินเสื่อมสภาพ ปัญหาการรุกร้าแย่งชิงพื้นที่ ระหว่างชุมชนกับแหล่งโบราณสถานและแหล่งประวัติศาสตร์ การแย่งชิงทรัพยากรระหว่างภาคเกษตรกับอุตสาหกรรม ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ภาคเกษตรเน้นการลงทุนการผลิตทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกทำให้มีปัญหา เรื่อง ต้นทุนการผลิตสูง แรงงานในภาคเกษตรหายากขึ้น ทำให้ค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง เช่นเดียวกับอัตราค่าเช่า ที่ดินก็มีราคาสูงขึ้น ซึ่งล้วนส่งผลให้ภาวะหนี้สินของเกษตรกรมีอัตราสูงขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันสภาพการ เปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมของโลก ยังได้ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศ ทั้งภาวะความแห้ง แล้งและภาวะน้ำท่วม ซึ่งในช่วงปลายปี2554ที่ผ่านมา ภัยพิบัติจากอุทกภัยในพื้นที่ภาคกลางได้ส่งผลกระทบและสร้าง ความเสียหายอย่างหนักและกว้างขวาง ทั้งกับพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เกษตรกรรม ตลอดจนพื้นที่อยู่อาศัยของ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคกลาง ในขณะที่ระบบการบริหารจัดการน้ำ ระบบการเฝ้าระวัง การเตือนภัย และการ ป้องกันรับมือกับอุทกภัยทั้งในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย จึงยังมีแนวโน้มความเสี่ยงสูง ซึ่งต้องการการป้องกันแก้ไขอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้สภาพทางสังคมก็เปลี่ยนแปลงไป คนหนุ่มสาวหลุดจากภาคเกษตร เกิดช่องว่างทางสังคมระหว่างเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิด ปัญหาเด็กเยาวชน ปัญหาการทอดทิ้งผู้สูงอายุ ค่านิยมในชุมชนเปลี่ยนจากความเรียบง่าย พึ่งตนเอง พึ่งพากันเอง

ขยันทำมาหากิน เป็นแข่งขัน และบริโภคนิยม เกิดปัญหาสุขภาพจากสภาพวิถีการกินการอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป อัตราผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดัน ไขมัน หัวใจ มะเร็ง เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ

ปัจจุบันทิศทางนโยบายของรัฐในการจัดการปัญหาดังกล่าว เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในหลายลักษณะ นโยบายในด้านสุขภาพเริ่มตอบรับกระแสสังคมที่มีความตื่นตัวเรื่องสุขภาพมากขึ้น โดยมองสุขภาพในความหมายของสุขภาพะหรือสุขภาพองค์รวมซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมสุขภาพนำการรักษาซ่อมแซมสุขภาพ และการกำหนดทิศทางการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ให้นำไปสู่แนวนโยบายดังกล่าว เช่น นโยบายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นโยบายส่งเสริมสนับสนุนบทบาทการทำงานของอสม. เพื่อให้เกิดการยกระดับการทำงานไปสู่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพในชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ ในจังหวัดเริ่มบูรณาการหรือเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการตนเองมากขึ้น เช่น สาธารณสุขจังหวัดมีนโยบายขับเคลื่อนเรื่องชุมชนจัดการสุขภาพ ขบวนการสมัชชาสุขภาพจังหวัดซึ่งประกอบด้วยภาคีหน่วยงานองค์กรหลายภาคส่วนขับเคลื่อนประเด็นสุขภาพะเด็กและเยาวชนร่วมกัน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาขับเคลื่อนการทำงานด้านเด็กเยาวชน ภายใต้โครงการ "Child Watch ภาคกลาง" ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในด้านการจัดการปัญหานี้สิน รัฐมีนโยบายพักชำระหนี้เกษตรกร และการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูเพื่อพัฒนาเกษตรกรซึ่งมีนโยบายในการซื้อหนี้และปรับโครงสร้างหนี้เกษตรกร โดยมีการจัดตั้งสำนักงานสาขาในแต่ละจังหวัด ซึ่งกระบวนการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาอยู่ในขั้นตอนของการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การสำรวจข้อมูลสภาพหนี้สินเกษตรกร และการเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้เป็นสำคัญ สำหรับประเด็นสวัสดิการชุมชน หน่วยงานที่สำคัญที่ลงมาหนุนเสริมการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ได้แก่ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) โดยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล และกลไกคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัด ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีจำนวนองค์กรสวัสดิการชุมชนที่จดทะเบียนกับพอช. จำนวน 55 ตำบล มีสมาชิกรวม 11,123 คน เงินทุนรวม 4,216,377 บาท ในด้านเกษตรกรรมนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการส่งเสริมเกษตรพอเพียง และเกษตรชีวภาพมาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดตั้งโรงเรียนชาวนาที่ส่งเสริมให้ความรู้กับเกษตรกรในการทำเกษตรชีวภาพ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถขยายผลได้เท่าที่ควร นโยบายด้านการเกษตรยังขาดความเชื่อมโยงเป็นระบบ การดำเนินงานของหน่วยงานยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ และยังขาดแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของเกษตรกรรายย่อยให้สามารถดำรงอยู่และปรับตัวได้ในบริบทสังคมภาคกลางที่ภาคอุตสาหกรรมกำลังขยายตัวต่อเนื่อง ในส่วนนโยบายที่เกี่ยวกับชุมชนเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถาน เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีแผนอนุรักษ์และพัฒนาานครประวัติศาสตร์ที่จะให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนระหว่างชุมชนกับโบราณสถาน แต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่มีความชัดเจนต่อแนวทางการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ทั้งในส่วนของกรมศิลปากร , อปท. และราชพัสดุ และยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ การจัดการที่ผ่านมาใช้การกันเขตพื้นที่เพื่อแยกส่วนระหว่างโบราณสถานกับชุมชน ซึ่งในทางปฏิบัติก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการรुक้าพื้นที่ได้เท่าที่ควร ในด้านการศึกษา รัฐมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา แต่ทิศทางการศึกษายังมุ่งไปสู่การสนองตอบภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ เช่น ภาคอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันก็มีนโยบายในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแนวใหม่ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น มีการส่งเสริมการจัดหลักสูตรท้องถิ่น อย่างไรก็ตามทิศทางการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การรักษาวิถีเกษตรกรรมให้สามารถดำรงอยู่ และเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นให้สามารถปรับตัวได้ในบริบททางสังคมเศรษฐกิจสมัยใหม่ ยังขาดความชัดเจน

การดำเนินงานปี 2554 (ต.ค.2553 – พ.ย.2554) Node ยังคงใช้ฐานงานโครงการวิจัยที่มีอยู่เดิมในการต่อยอดการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ระยะที่ 2 เพื่อยกระดับองค์ความรู้การวิจัยให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยการนำแนวทางการพัฒนาที่ได้จากการวิจัยในโครงการที่ผ่านมาทดลองปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนและภาคีหน่วยงานในท้องถิ่น ได้แก่ โครงการรูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2 , โครงการกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค ระยะที่ 2 , โครงการกระบวนการและบทบาททำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลมารวิชัย ระยะที่ 2 นอกจากนี้ยังเกิดการขยายผลการเรียนรู้แนวคิดและกระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง จนเกิดเป็นโครงการวิจัยใหม่ในประเด็นสุขภาพชุมชนอีก 1 โครงการ คือ โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาเสพติดในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มโครงการวิจัยในประเด็น "สุขภาพชุมชน" จำนวนรวม 5 โครงการ ในส่วนการขยายผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่สถาบันการศึกษา Node ได้ประสานงานกับเครือข่ายวิจัย Node แม่กลอง (ศูนย์ประสานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม) ในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัยในชุดโครงการวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กรมอาชีวศึกษา ซึ่ง Node แม่กลองมีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนชุดโครงการวิจัยดังกล่าว และมีโครงการวิจัยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 1 โครงการ คือ โครงการศึกษารูปแบบกิจกรรมอกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาและครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ระยะที่ 1 ซึ่งในระยะที่ผ่านมา Node อยุธยา ได้เข้าไปหนุนเสริมกระบวนการพัฒนาโครงการวิจัยในระยะที่สอง จนเกิดเป็นโครงการวิจัย การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรมอกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

การดำเนินงานของ Node ในการขยายผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นโดยการพัฒนาโครงการ วิจัยในพื้นที่ใหม่กับชุมชนและหน่วยงานเป้าหมายใหม่ในปี 2554 ทำให้ Node มีเครือข่ายวิจัยเพิ่มเติมมากขึ้น ที่ผ่านมานode อยุธยา มีการสนับสนุนให้ชุมชนได้ดำเนินงานโครงการวิจัย (ที่ทำสัญญาหรืออยู่ระหว่างการทำสัญญากับสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2546 จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2554) จำนวนรวมทั้งสิ้น 29 โครงการ โครงการวิจัยเหล่านี้กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา (19 โครงการ) , สระบุรี (1 โครงการ) , สุพรรณบุรี (5 โครงการ) , สิงห์บุรี (1 โครงการ) , อ่างทอง (1โครงการ) , ปทุมธานี (1 โครงการ) และลพบุรี (1 โครงการ) โดยเป็นโครงการที่มีดำเนินงานวิจัยเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 17 โครงการ เป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานจำนวน 10 โครงการ (โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคู ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.อยุธยา , โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม.ต.บางนมโค อ.เสนา จ.อยุธยา , โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.มารวิชัย อ.เสนา จ.อยุธยา , โครงการแนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา ต.ลำภาลม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา , โครงการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางโดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน อ.ภาชี จ.อยุธยา (ระยะที่ 2) , โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี , โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนามัยหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพฯ ต.หนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา , โครงการรูปแบบการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรพอเพียง ต.เขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2 , โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาเสพติด จ.ลพบุรี และโครงการการสร้าง

กระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรมนอกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีบางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2) และเป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการจัดทำเอกสารสัญญาโครงการอีก 2 โครงการ ได้แก่ โครงการกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค ระยะที่2 และโครงการกระบวนการและบทบาททำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลมารวิชัย ระยะที่2 จากการดำเนินงานหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ผ่านมาทำให้Nodeมีฐานภาคีเครือข่ายทางสังคมที่มีการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันในการปฏิบัติการวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาทิ อบท. (เทศบาลตำบลบางนมโค , อบต.ดอนหญ้านาง) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ต.บางนมโค , ต.มารวิชัย , ต.ลำภาลม , ต.หนองน้ำส้ม) , โรงพยาบาลอำเภอกอเจริญ จ.ลพบุรี , เครือข่ายโครงการพัฒนาศักยภาพของภาคกลาง(สสส.) / ชุดโครงการวิจัยการจัดการหนี้สินเกษตรกรภาคกลาง

ในช่วงที่ผ่านมา Nodeยังได้มีการประสานงานเชื่อมโยงกับภาคีการพัฒนาทั้งในจังหวัดอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น หรือทำความรู้จักกับทางNodeมากขึ้น อาทิ เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดพระนครศรีอยุธยา , สำนักงานสาธารณสุข จ.พระนครศรีอยุธยา , เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา , เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอดมัย จ.พระนครศรีอยุธยา และ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจะเป็นกลุ่มเป้าหมายในการขยายผลการเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในระยะต่อไป ขณะเดียวกันNodeอยุธยายังมีเครือข่ายนักพัฒนาภาคราชการ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการหนุนเสริมการทำงานระหว่างกันมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ผศ.สุวิดา ธรรมมณีนวดี (อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร) , อ.ดวงใจ สุภาพงษ์ (อาจารย์ประจำวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา และอดีตผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่ จ.อยุธยา ปี 2546-2547) , ครูสุนทร กิจนิตยศิริ (ปราชญ์ชาวบ้าน) , นพ.เอกชัย ปัญญาวัฒนกุล (แพทย์โรงพยาบาลอำเภอกอเจริญ จ.อยุธยา) , คุณเยาวรัตน์ ศุภกรรม (เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุข จ.อยุธยา และพี่เลี้ยงทีมวิจัยกระบวนการถอดบทเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ฯ) , คุณชลดา บุญเกษม (ผู้ประสานงานสมัชชาสุขภาพจ.อยุธยา) , คุณจาวรรณ กลีพูล (เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และพี่เลี้ยงทีมวิจัยการผลิตผ้าแพ่งโกล่าคุณภาพของสหกรณ์ปศุสัตว์ศรีปทุม อ.หนองแค จ.สระบุรี) , คุณสุรกิจ สุวรรณงาม (นายก อบต.ดอนหญ้านาง) , คุณปรีชา ตัสดุข (นายกเทศบาลต.บางนมโค) รวมถึงหัวหน้าโครงการวิจัย และพี่เลี้ยงโครงการวิจัย ซึ่งทางNodeได้ประสานงานภาคีนักพัฒนาและภาคีเครือข่ายวิจัยดังกล่าวเข้ามาเป็นกลไกคณะทำงานและที่ปรึกษาของNodeอยุธยา ซึ่งล้วนเป็นบุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์ด้านงานพัฒนา และงานวิชาการที่หลากหลาย สามารถสนับสนุนการทำงานของNode และทีมวิจัยโครงการวิจัยต่างๆได้ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด การเชื่อมโยงประสานงานหน่วยงานองค์กร และบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

นอกจากนี้ในช่วงที่ผ่านมาNodeยังได้พัฒนาให้เกิดกลไกพี่เลี้ยงทีมวิจัยในระดับพื้นที่ (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่มีงานประจำในหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนั้นๆ) ทั้งในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่

- พี่เลี้ยงทีมวิจัยหนี้สิน ต.เขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี (นักพัฒนาเอกชน)
- พี่เลี้ยงทีมวิจัยอสม. ต.บางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา (จนท.สาธารณสุข เทศบาลตำบลบางนมโค)
- พี่เลี้ยงทีมวิจัยอสม. ต.มารวิชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา (จนท.สถานีอนามัยมารวิชัย)
- หัวหน้าทีมวิจัยชุมชนบางเลียบ ต.สวนพริกไทย จ.ปทุมธานี (เลขานุการกองทุนหมู่บ้านชุมชนบางเลียบ)

- ทีมวิจัยแนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ชุมชนอิสลามวัดนา ต.ลำเภาลุ่ม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา (จนท.โรงพยาบาล จ.พระนครศรีอยุธยา)

- หัวหน้าทีมวิจัยการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ ต.หนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา (จนท.สถานีอนามัยหนองน้ำส้ม)

- หัวหน้าทีมวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดอำเภอกอเจริญ จ.ลพบุรี (เภสัชกร โรงพยาบาลโคกเจริญ)

- หัวหน้าทีมวิจัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรมอกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนา นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2 (อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรบางไทร)

โดยบุคลากรดังกล่าวได้มีส่วนร่วมกับNodeในการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัยในระดับ พื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมาNodeได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนการทำงานของพี่เลี้ยงระดับพื้นที่ (sub-node) ในการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อพัฒนาระบบศักยภาพการทำงานของพี่เลี้ยงในระดับ พื้นที่ให้สามารถหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น

3. การดำเนินงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยาปี2554 (ค.ศ.2553 – พ.ย. 2554)

3.1 การพัฒนาฐานข้อมูลประเด็นการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้กระบวนการแผนที่ศักยภาพทางสังคม (Social Mapping)

จากเป้าหมายการดำเนินงานของNodeอยุธยา ในการขยายการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ หน่วยงาน องค์กรชุมชน และสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นสุขภาพและสวัสดิการชุมชน ทรัพยากร และการศึกษา Nodeได้ใช้เครื่องมือและกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ คือ แผนที่ศักยภาพทางสังคม (Social Mapping / SM) ด้านสุขภาพ ทรัพยากร และการศึกษา ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายหน่วยงาน องค์กรชุมชน และสถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายของNodeอยุธยา ในส่วนของประเด็นการศึกษานั้น ที่ผ่านมานodeได้มีการจัดทำSMประเด็นการศึกษา ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับพื้นที่ ซึ่งเริ่มจากพื้นที่ ที่Nodeมีฐานภาคีเครือข่าย และฐานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม โดยมีหน่วยงานองค์กรในระดับต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับจังหวัด	ระดับอำเภอ	ระดับพื้นที่
การศึกษา	- พัฒนาสังคมฯ จ.อยุธยา - กศน. จ.อยุธยา - อบจ. จ.อยุธยา - สพฐ. เขต 1 - มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา - วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบางไทร	- กศน. อ.ภาชี - กศน. อ.พระนครศรีอยุธยา - สปอ.ภาชี	- โรงเรียนวัดนาอัน ต.ไผ่ล้อม - โรงเรียนตะโกดอนหญ้านาง ต.ดอนหญ้านาง - โรงเรียนวันครู ต.คลองตะเคียน - อบต.ดอนหญ้านาง - เทศบาลตำบลบางนมโค

จากการดำเนินงานทำSMประเด็นการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว พบว่า ทิศทางนโยบายของหน่วยงานระดับจังหวัดโดยภาพรวม มีแนวโน้มที่เอื้อต่อการปฏิรูปการศึกษาในหลายเรื่อง ได้แก่ การขยายโอกาสทางการศึกษา , การเพิ่มงบประมาณ , การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา , การยกระดับวิทยฐานะของครู , การส่งเสริมและสนับสนุนทุนวิจัยให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทำวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ในส่วนของกลไกระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารอปท. หรือหน่วยงานด้านการศึกษาในระดับพื้นที่ มีท่าทีที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายที่กำหนด อย่างไรก็ตามกลไกการดำเนินงานระดับพื้นที่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว ยังมีข้อติดขัดและปัญหาหลายประการทั้งในส่วนของความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา เช่น ระบบการกำกับติดตามประเมินผลในระดับจังหวัดและในระดับพื้นที่ยังขาดรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม อาทิ วิธีประเมินยังเน้นที่การศึกษามากจากเอกสารรายงานมากกว่าการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน หรือความกังวลของโรงเรียนในพื้นที่ตอนนโยบายการยุบโรงเรียนขนาดเล็ก ครูและผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษามีบทบาทเป็นศูนย์กลาง(คิดเอง ทำเอง) ที่ผ่านมานodeได้มีการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาในระดับพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์การจัดการเรียนการสอน และการวิจัยของสถาบันการศึกษาเป้าหมาย รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาโจทย์วิจัยในประเด็นการศึกษาที่เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาดังกล่าวในระยะต่อไป

3.2 การจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัยในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา เพื่อหาแนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) ทั้งในมิติของงานวิจัยและงานพัฒนา

Nodeได้มีการจัดระบบข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัย โดยอาศัยฐานข้อมูลจากSMในระหว่างที่ผ่านมา ทำให้Nodeเห็นศักยภาพของโครงการวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางเชื่อมโยงประสานความร่วมมือเพื่อการยกระดับโครงการวิจัยสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ในระยะต่อไป

ประเด็นสุขภาวะและสวัสดิการชุมชน

โครงการ	จุดเด่น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- รูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี (ปี 2550)	- องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการจัดการหนี้สินระดับครอบครัว - ครอบครัวแบบอย่าง	- กองทุนหมู่บ้าน หมู่ 9 - อบต.เขาดิน - สสนง.พัฒนาชุมชนอำเภอเดิมบางนางบวช - ธกส.
- กระบวนการพัฒนาศักยภาพ อสม.ตำบลบางนมโค อ.เสนา จ.อยุธยา (ปี 2551)	- องค์ความรู้เรื่องรูปแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม. - การพัฒนาความคิด , ทักษะ และกระบวนการ	- เทศบาลตำบลบางนมโค - สถานีอนามัยเทศบาลตำบลบางนมโค - สสนง.สาธารณสุขอำเภอเสนา

โครงการ	จุดเด่น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ทำงานของทีมวิจัยอสม. - การทำงานเป็นทีม - การสนับสนุนจากเทศบาล	- สนง.สาธารณสุขจังหวัด
- บทบาทและกระบวนการทำงานของอสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.มารวิชัย อ.เสนา จ.อยุธยา (ปี 2552)	- องค์ความรู้เรื่องบทบาทและกระบวนการทำงานของอสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน - การพัฒนาทักษะและกระบวนการทำงานของทีมวิจัยอสม.	- รพ.สต.มารวิชัย - อบต.มารวิชัย - สนง.สาธารณสุขอำเภอเสนา - สนง.สาธารณสุขจังหวัด
- แนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา ต.ลำภาลัม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา (ปี 2552)	- สถานการณ์สุขภาพและวิถีชีวิตผู้สูงอายุ หมู่ 6 หมู่ 7 ต.ลำภาลัม - องค์ความรู้ ภูมิปัญญาในการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพในวิถีชุมชนมุสลิม	- มัสยิดอิสลามวัฒนา - รพ.สต.ลำภาลัม - อบต.ลำภาลัม - สนง.สาธารณสุขจังหวัด
- การมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนานามัยหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพฯ อ.อุทัย จ.อยุธยา (ปี 2553)	(ยังไม่ชัดเจน)	- รพ.สต.หนองน้ำส้ม - อบต.หนองน้ำส้ม - โรงเรียนหนองน้ำส้มวิทยาคม - สนง.สาธารณสุขอำเภออุทัย - สนง.สาธารณสุขจังหวัด
- การมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญในการแก้ไขปัญหาขาดยาชุดฯในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี (ปี 2554)	(ยังไม่ชัดเจน)	- โรงพยาบาลโคกเจริญ - สถานีอนามัยลำโป่งเพชร - อบต.หนองมะค่า - สนง.สาธารณสุขอำเภอโคกเจริญ - สนง.สาธารณสุขจังหวัดลพบุรี

ประเด็นทรัพยากร

โครงการ	จุดเด่น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบ เกษตรชีวภาพ กลุ่มรวมพลังเกษตร ชีวภาพบ้านนาคู ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.อยุธยา (ปี 2553)	- องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการ จัดกระบวนการเรียนรู้สู่ ระบบเกษตรชีวภาพ - เกษตรกรแบบอย่าง - การพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย เกษตรกร	- สนง.เกษตรอำเภอผักไห่ - อบต.นาคู - สนง.เกษตรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา - กศน.อำเภอผักไห่

ประเด็นการศึกษา

โครงการ	จุดเด่น	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของ นักศึกษาและครูในการทำกิจกรรม อกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ ศิลปาชีพบางไทร อ.บางไทร จ. พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2 (ปี 2554)	- องค์ความรู้เรื่องรูปแบบ กิจกรรมอกท.ที่เอื้อต่อการ พัฒนานักศึกษา - การพัฒนาศักยภาพครูนัก จัดกระบวนการเรียนรู้ - การพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย นักศึกษา	- วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีฯบางไทร - อกท. หน่วยบางไทร

3.3 การหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมและใช้ฐานงานวิจัยเดิมขยายผลในระดับพื้นที่

จากการที่ทางNodeอยุธยาได้หนุนเสริมโครงการวิจัยเป้าหมายที่จะยกระดับการดำเนินงานเป็นแหล่งเรียนรู้CBRให้เกิดความเข้าใจถึงแนวคิดและเป้าหมายของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โครงการวิจัยในระดับพื้นที่ โดยการจัดเวทีทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างโครงการวิจัย และวางแผนร่วมกันในการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานดังกล่าวในพื้นที่ จนทำให้ได้แนวทางการยกระดับการทำงานตามฐานศักยภาพของทีมวิจัยและสถานการณ์การดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา ซึ่งได้แก่

1) แนวทางการหนุนเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัย การจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรพอเพียงต.เขาดิน

- การพัฒนาตัวชี้วัดให้ชัดเจนขึ้น (การจัดการหนี้ของสมาชิก , ศักยภาพทีมวิจัย , การจัดการระดับกลุ่ม)
- พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัย ตามแผนการจัดการหนี้สินของครอบครัวที่วางไว้เป็นระยะ
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนการจัดการของสมาชิกแต่ละราย (ครอบครัว)
- พัฒนาโครงการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อนำแนวทางการจัดการหนี้สินจากการวิจัยระยะที่ 1 มาทดลองปฏิบัติการร่วมกันเพื่อให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน
- การลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการของทีมวิจัยเป็นระยะ เพื่อประเมิน ผลความก้าวหน้าของการพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

จากกระบวนการหนุนเสริมดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานของทีมวิจัย และการพัฒนาฐานข้อมูลการจัดการหนี้สินของสมาชิกให้มีความชัดเจนมากขึ้น ในระยะที่ผ่านมาทีมวิจัยได้จัดเวทีทำความเข้าใจโครงการระยะที่ 2 กับสมาชิกกลุ่มเป้าหมาย โดยมีพี่เลี้ยงซึ่งเป็นนักพัฒนาในพื้นที่เป็นผู้ติดตามให้คำแนะนำในเรื่องขั้นตอนและวิธีการทำงาน

2) แนวทางการหนุนเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ฐานวิจัย การส่งเสริมเกษตรชีวภาพบ้านนาคู

2.1 การพัฒนาทักษะทีมวิจัย

- ประเมินศักยภาพของทีมแต่ละคน (จุดอ่อน , จุดแข็ง)
- กำหนดความต้องการของแต่ละคน และวิธีการพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน
- วางแผน และแบ่งบทบาทการทำงาน เพื่อฝึกทักษะในการทำงาน โดยมีขั้นตอนการทำงานที่สำคัญได้แก่ การเตรียมกระบวนการก่อนการปฏิบัติการแต่ละกิจกรรม , การปฏิบัติการ และการสรุปบทเรียนการทำงานหลังการจัดกิจกรรม
- ติดตามประเมินผลและถอดบทเรียนการทำงานของทีมวิจัยเป็นระยะ

2.2 การพัฒนาเกษตรกรแบบอย่าง

- การถอดองค์ความรู้เกษตรกรแบบอย่างในกลุ่มที่ทำเกษตรแบบชีวภาพ

2.3 การพัฒนาโครงการวิจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพ ระยะที่ 2 เพื่อนำแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระยะที่ 1 มาทดลองปฏิบัติการกับสมาชิก

ในการดำเนินงานโครงการวิจัย ระยะที่ 2 ที่ผ่านมานี้ Nodeได้ลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมทีมวิจัยในการออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มเรียนรู้ และสมาชิกใหม่ที่สนใจ โดยมีเกษตรกรตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัยด้วย ทีมวิจัยเกิดการพัฒนาทักษะในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ การแบ่งบทบาทการทำงานในทีม การพัฒนาทักษะการพูด การจับประเด็น และการจดบันทึกมากขึ้น อย่างไรก็ตามทีมวิจัยส่วนใหญ่ยังต้องพัฒนาเรื่อง การตั้งประเด็นคำถาม การกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิธีการใช้สื่อในการถ่ายทอดความรู้

3) แนวทางการหนุนเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ฐานวิจัย การพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค

- การถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยให้ชัดเจนทั้งในเชิงเนื้อหา และกระบวนการดำเนินงานวิจัย ได้แก่ องค์ความรู้ในเรื่อง กระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ต.บางนมโค
- การพัฒนาโครงการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อนำรูปแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโคที่ได้จากระยะที่ 1 มาทดลองปฏิบัติการจัดกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค รุ่นต่อมา

4) แนวทางการหนุนเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ฐานวิจัย การพัฒนาเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านาง

- การดึงแกนนำเด็กเยาวชนให้เข้ามาบทบาทในกระบวนการดำเนินงานของทีมวิจัย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเด็กเยาวชน เพื่อสร้างแนวร่วมการทำงานกับกลุ่มเด็กเยาวชน และค้นหาเด็กที่มีแววจากทำกิจกรรมดังกล่าวเข้ามาเป็นทีมวิจัย

- วางแผนและแบ่งบทบาทการทำงานของทีมวิจัยเพื่อฝึกทักษะการทำงานเชิงกระบวนการ เช่น การเตรียมกระบวนการจัดประชุมหรือจัดกิจกรรมของทีมวิจัย , การแบ่งบทบาทการทำงานของทีมในการปฏิบัติการ และการสรุปบทเรียนการทำงานของทีมหลังการจัดกิจกรรม

อย่างไรก็ตามเนื่องจากโครงการวิจัยนี้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทำให้Nodeต้องมีการเสนอขอขยายเวลาดำเนินงานโครงการเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถปิดโครงการได้ทันตามสัญญาโครงการ ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานโครงการให้เกิดผลที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์โครงการ

3.4 การหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาพ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ

3.4.1 ประเด็นการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ

การดำเนินงานของNodeอยุธยา ปี 2554 ในการหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ในประเด็นการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ Nodeได้อาศัยฐานข้อมูลจากการจัดทำแผนที่ศักยภาพทางสังคม(Social Mapping)ในประเด็นเกษตรชีวภาพของปีที่ผ่านมา(2553) ในพื้นที่อำเภอภาชีและอำเภอดมัย ซึ่งมีความรู้เดิมของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งจากการวิเคราะห์ของNodeพบว่า พื้นที่อำเภอภาชีเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนยกระดับองค์ความรู้ด้านเกษตรชีวภาพ ทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ หน่วยงานและบุคลากรของหน่วยงานที่มีความสนใจและมีศักยภาพในการสนับสนุนการทำงานด้านเกษตรชีวภาพ โดยในพื้นที่มีทั้งตัวเกษตรกรที่มีประสบการณ์องค์ความรู้ในการทำเกษตรชีวภาพ และกลุ่มเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบชีวภาพ ในส่วนของหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่มีความสนใจและมีความรู้ประสบการณ์ในการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ ที่ผ่านมาจากสำนักงานเกษตรอำเภอภาชีได้จัดกิจกรรมโรงเรียนเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องโรคและแมลงให้กับเกษตรกรที่สนใจ ทำให้เกิดเกษตรกรที่ยังทำเกษตรแบบชีวภาพมาอย่างต่อเนื่องในหลายตำบล นอกจากนี้ยังมีอุปท.บางส่วนมีทิศทางนโยบายส่งเสริมการเกษตรแบบชีวภาพ เช่น อบต.ดอนหญ้านางมีแผนพัฒนาตำบลที่ส่งเสริมสนับสนุนเรื่องเกษตรชีวภาพ และสนับสนุนเรื่องสถานที่ประชุมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกร

Nodeมีกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การประสานงานและทำความเข้าใจกับหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอภาชี ในการสนับสนุนประสานงานกับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในตำบลต่างๆของอำเภอภาชี ที่มีการทำเกษตรแบบชีวภาพ และการออกแบบกระบวนการในการจัดเวทีเครือข่ายเกษตรชีวภาพ ครั้งที่ 1 โดยNodeได้เน้นไปที่การจัดกระบวนการให้แกนนำเกษตรกรที่ทำเกษตรชีวภาพในอำเภอภาชี จำนวน 15 รายและหน่วยงานเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภาคเกษตร โดยการใช้เครื่องมือTime Line ในการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับโลก ระดับประเทศ และระดับชุมชน เพื่อมองแนวโน้มและผลกระทบต่อเกษตรกรและชุมชน ตลอดจนความเชื่อมโยงกับทางเลือกของเกษตรกรในการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว กระบวนการดังกล่าวทำให้เกษตรกรเห็นความเชื่อมโยงของกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในระดับมหภาคซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรของไทย และวิถีการผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในชุมชน

อย่างไรก็ตาม กระบวนการดังกล่าวยังมีจุดอ่อนที่การแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้เข้าร่วมประชุมในส่วนของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรในระดับโลกและระดับประเทศยังไม่มากเท่าที่ควร ขณะเดียวกันการจัดกระบวนการชวนคิดชวนคุยของNodeยังไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ ส่วนหนึ่งเกิดจากNodeมีข้อมูลในเรื่องสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงระดับ มหภาคทั้ง 2 ระดับไม่

มากพอที่จะช่วยเติมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ภาคเกษตรในระดับชุมชนได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

นอกจากนี้Nodeยังได้ให้เครือข่ายฯร่วมกันระดมความคิดเพื่อกำหนดความหมายของ "เกษตรชีวภาพ" ตามความเข้าใจของเกษตรกรในเครือข่ายฯ ซึ่งทำให้ได้ความหมายของเกษตรชีวภาพในบริบทพื้นที่อำเภอภาชี คือ การทำการเกษตรที่เน้นการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้ดินมีชีวิต และเน้นกระบวนการผลิตที่ลด ละการใช้สารเคมี โดยการใช้สารชีวภาพทดแทน อย่างไรก็ตามยังสามารถใช้สารเคมีร่วมด้วยได้ตามความจำเป็น หรือใช้อย่างจำกัด จากนั้นได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำเกษตรแบบชีวภาพของเกษตรกรที่ร่วมเวทีเครือข่ายฯและสถานการณ์การทำเกษตรชีวภาพในแต่ละตำบล และบทเรียนที่ผ่านมาในการส่งเสริมเกษตรชีวภาพของหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งพบว่า ที่ผ่านมานักวิชาการที่เกี่ยวข้องในอำเภอภาชีได้มีความพยายามในการส่งเสริมการทำเกษตรแบบชีวภาพในพื้นที่มาตั้งแต่ปี 2548 อาทิ การจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในรูปของโรงเรียนเกษตรกร การสนับสนุนวัตถุดิบและอุปกรณ์การทำเกษตรแบบชีวภาพ เป็นต้น จนทำให้เกิดเกษตรกรที่เป็นแบบอย่างในการทำเกษตรชีวภาพขึ้นในตำบลต่างๆ แต่เกษตรกรที่ยังคงทำเกษตรชีวภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่องมีจำนวนเพียง 1- 3 ราย ในแต่ละตำบล นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มดังกล่าวขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน ทำให้มีลักษณะต่างคนต่างทำตามศักยภาพของตนเอง ขาดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระหว่างตำบล และขาดการถอดบทเรียนองค์ความรู้ของเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบชีวภาพที่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตได้จริงและสามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อที่จะใช้เป็นบทเรียนนำไปขยายผลสู่เกษตรกรที่สนใจในแต่ละตำบลได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน นอกจากนี้ยังขาดแนวทางในการส่งเสริมและขยายผลองค์ความรู้การทำเกษตรชีวภาพไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ และขาดการถอดบทเรียนของหน่วยงานองค์กรในการส่งเสริมและขยายผลการทำเกษตรชีวภาพ รวมถึงปัจจัยเงื่อนไขในการขยายผล ดังนั้นเครือข่ายเกษตรชีวภาพอำเภอภาชีจึงมีเป้าหมายที่จะถอดองค์ความรู้การทำเกษตรชีวภาพของเกษตรกรแบบอย่างและถอดบทเรียนการส่งเสริมและขยายผลการทำเกษตรชีวภาพในพื้นที่อำเภอภาชี เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอภาชีปรับเปลี่ยนการผลิตมาสู่ระบบเกษตรแบบชีวภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานฯ ในการยกระดับองค์ความรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเกษตรชีวภาพจากระดับชุมชนไปสู่การขับเคลื่อนงานระดับพื้นที่ เพื่อขยายผลการเรียนรู้และการใช้ประโยชน์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตลอดจนเชื่อมโยงการทำงานไปสู่หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอภาชีต่อไป ในระยะที่ผ่านมาทางNodeได้เข้าไปหนุนเสริมให้มีการจัดเวทีพัฒนาโครงการวิจัยกับเครือข่ายเกษตรชีวภาพอำเภอภาชีจนพัฒนาเป็นโครงการ ศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการขยายผลองค์ความรู้การทำเกษตรชีวภาพไปสู่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.4.2 ประเด็นสุขภาวะ / สวัสดิการ

ในส่วนของการหนุนเสริมเครือข่ายการเรียนรู้ประเด็นสุขภาวะ Nodeได้เชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายที่ทำงานในประเด็นสุขภาวะ ได้แก่ กลไกสมัชชาสุขภาพจังหวัด ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้เน้นการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในประเด็นสุขภาวะเด็กและเยาวชน (โดยมีแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการทำ MAPPING ฐานงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน ในจังหวัดร่วมกัน) และโครงการ CHILD WATCH ภาคกลาง ซึ่งกำลังพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้Nodeยังได้หนุนเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโครงการวิจัยประเด็นสุขภาวะ เพื่อให้ทีมวิจัยได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการดำเนินงานวิจัยระหว่างกัน โดยทีมNodeได้จัดกระบวนการเรียนรู้แนวคิดเรื่องสุขภาวะและชุมชนจัดการสุขภาพในช่วงแรกของการประชุม ซึ่งทีมNodeได้ใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ภาพวาดเพื่อสื่อความหมายของสุขภาพเพื่อ

ปรับฐานคิดของทีมวิจัยในการขับเคลื่อนงานประเด็นสุขภาวะ ตลอดจนแลกเปลี่ยนสถานการณ์โครงการและแนวทางการขับเคลื่อนงานวิจัยในระยะต่อไปเพื่อยกระดับการดำเนินงานของทีมวิจัยให้เกิดการขยายผลและเชื่อมโยงการทำงานกับชุมชน อปท. และหน่วยงานในพื้นที่มากขึ้น

3.5 การขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชน และหน่วยงาน/องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

การดำเนินงานของ Nodeอยุธยา ปี 2554 (เดือนต.ค.2553 – พ.ย.2554) Nodeได้หนุนเสริมให้เกิดโครงการวิจัยจำนวน 5 โครงการ ทั้งโครงการวิจัยต่อยอดโครงการเดิมและโครงการวิจัยในพื้นที่ใหม่ ซึ่งได้แก่

1.) โครงการวิจัยต่อยอดในพื้นที่เดิม 4 โครงการ

- โครงการรูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2

จากที่ทางNodeได้เสนอเอกสารเชิงหลักการของโครงการวิจัยดังกล่าวไปทางฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในช่วงปลายโครงการNodeปี2553 (ก.ย.2553) และทางฝ่ายฯได้มีข้อเสนอเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดรูปแบบวิธีการจัดการกับหนี้สินในแต่ละกลุ่มประเภทของหนี้สินตามการวิเคราะห์และจำแนกประเภทหนี้สินของทีมวิจัย (กลุ่มหนี้ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) โดยเสนอให้มีการกำหนดวิธีการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการกับหนี้สินแต่ละกลุ่ม และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทดลองปฏิบัติการจัดการหนี้สินระดับครอบครัวในแต่ละกลุ่มหนี้ให้ชัดเจนว่ามีจำนวนกี่ราย มีใครบ้าง เพื่อเป็นตัวอย่างการจัดการหนี้สินที่เป็นรูปธรรมในแต่ละกลุ่มหนี้สิน Nodeจึงได้มีการประสานงานทีมวิจัยในการประชุมวิเคราะห์หารูปแบบวิธีการจัดการหนี้สิน และวิเคราะห์ศักยภาพสมาชิกเพื่อคัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลองปฏิบัติการในโครงการระยะที่ 2 อย่างจริงจัง และปรับแก้เนื้อหาโครงการตามข้อเสนอดังกล่าว จนได้มีการอนุมัติโครงการในช่วงต้นปีงบประมาณปี 2554

- โครงการ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรม อกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

การพัฒนาโครงการวิจัยกิจกรรมอกท.ระยะที่ 2 นี้ เป็นการต่อยอดการดำเนินงานจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม (Nodeแม่กลอง) เนื่องจากโครงการวิจัยระยะที่ 1 อยู่ในชุดโครงการวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งทางNodeแม่กลองเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยชุดโครงการดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ทั้งในส่วนของ อาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งเริ่มต้นจากการสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี(วษท.)บางแห่งในพื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ วษท.สิงห์บุรี วษท.เพชรบุรี และวษท.บางไทร และในระยะเวลาดังกล่าวได้เกิดการยกระดับศูนย์นโยบายของกรมอาชีวศึกษาและขยายผลไปสู่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภูมิภาคต่างๆ โดยมุ่งให้กลไกNode/พี่เลี้ยงในแต่ละพื้นที่เป็นกลไกหนุนเสริมการพัฒนาโครงการและการติดตามดำเนินงานโครงการวิจัย Nodeอยุธยาจึงเข้ามาร่วมสนับสนุนการทำงานวิจัยของวษท.บางไทร ในระยะที่2

จากการดำเนินงานโครงการ ระยะที่1 ได้มีการจัดเวทีสรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการของทีมวิจัยวษท.บางไทร โดยทีมสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ร่วมกับทีมNodeแม่กลอง และทีมNodeอยุธยา ทำให้ทีมวิจัยเห็นภาพรวมของกระบวนการและผลดำเนินงานโครงการที่ชัดเจนขึ้น และได้แนวทางในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรมอกท.ของวษท.ศูนย์บางไทร ที่จะนำไปทดลองปฏิบัติการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

ร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรมนอกท. ระยะที่ 2 จากนั้นได้มีการประชุมที่มววิจัยเพื่อออกแบบกระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยร่วมกัน อย่างไรก็ตามเนื่องจากที่มววิจัยเดิมซึ่งเป็นนักศึกษาต้องจบการศึกษาไปเป็นจำนวนมากระหว่างการพัฒนาโครงการระยะที่ 2 ทำให้ต้องหาที่มววิจัยใหม่เข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงาน และต้องเน้นการสร้างความเข้าใจถึงแนวคิดและเป้าหมายการดำเนินงานโครงการกับที่มววิจัยใหม่ จึงทำให้ต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานในการพัฒนาโครงการวิจัยระยะที่ 2 โครงการจึงได้รับการอนุมัติและทำสัญญาได้ในช่วงปลายปี 2554 (เดือนก.ย.2554)

- โครงการ กระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

การพัฒนาโครงการระยะที่ 2 เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 โดยการนำแนวทางการพัฒนาศักยภาพอสม.ที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาทดลองปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค ในช่วงแรกของการพัฒนาโครงการวิจัยระยะที่ 2 เครือข่ายNode/ พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก ได้มีโอกาสได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานโครงการวิจัยกับทางที่มววิจัยในพื้นที่ ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาโครงการระยะที่ 2 ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ต่อมาNodeอยุธยาได้หนุนเสริมการจัดเวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการของที่มววิจัยเพื่อถอดความรู้จากการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 ทำให้ที่มววิจัยได้รูปแบบกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาอสม.รุ่นต่อไป ในระยะต่อมาNodeได้เข้าไปหนุนเสริมกระบวนการในการพัฒนาข้อเสนอโครงการระยะที่ 2 ให้ชัดเจน ทั้งในส่วนของเป้าหมายการทำงาน วัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ

- โครงการ บทบาทและกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของอสม.ในการป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพ ชุมชน ต.มารวิชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

การดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 ทำให้ที่มววิจัยอสม.ตำบลมารวิชัย ได้เกิดการทบทวนบทบาทและกระบวนการทำงานที่ผ่านมาของอสม.ตำบลมารวิชัยในการป้องกันและส่งเสริม สุขภาพชุมชน ว่ามีบทบาทและกระบวนการทำงานอย่างไร มีจุดแข็ง จุดอ่อน ในการทำงานอย่างไร และได้มีการฝึกปฏิบัติการลงพื้นที่จัดเวทีชุมชนตามหมู่บ้านต่างๆเพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่และสถานการณ์สุขภาพของชุมชน ซึ่งทำให้ที่มววิจัยอสม.เกิดความเข้าใจถึงเป้าหมายและบทบาทการทำงานของอสม.ชัดเจนมากขึ้น การพัฒนาโครงการระยะที่ 2 ทางเครือข่ายNode/พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคกลางฯได้มีโอกาสเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโครงการวิจัยในพื้นที่ ทำให้ได้มุมมองในการพัฒนาโครงการระยะที่ 2 เพิ่มเติมมากขึ้น ทั้งในส่วนของทบทวนเป้าหมายการทำงานของโครงการในระยะต่อไป และกรอบคิดเรื่องบทบาทการทำงานของอสม. ต่อมาNodeได้หนุนเสริมที่มววิจัยในการพัฒนาโครงการระยะที่ 2 ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนของโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นศึกษา และขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ จนเข้าสู่การพิจารณาและอนุมัติโครงการในช่วงปลายปี 2554

2.) โครงการวิจัยในพื้นที่ใหม่ 1 โครงการ

- โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาเสพติดในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี

Nodeได้มีการเสนอเอกสารเชิงหลักการของโครงการวิจัยดังกล่าวไปให้ทางฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นในช่วงปลายโครงการNodeปี 2553 ซึ่งทางฝ่ายฯได้มีข้อเสนอในการปรับแก้ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลในเรื่องบริบทชุมชน/สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน การเพิ่มองค์ประกอบผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย การกำหนดบทบาทของเครือข่ายสุขภาพอ.โคกเจริญในกระบวนการวิจัย การนิยามศัพท์เชิง

ปฏิบัติการของ “ยาชุด” และ “ยาสเด็ยรอยด์” และการเพิ่มเติมเนื้อหาข้อมูลเชิงปริมาณหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะช่วยอธิบายที่มาและความสำคัญของปัญหาให้มีน้ำหนักมากขึ้น ซึ่งทางNodeประสานกับทางหัวหน้าโครงการในการเพิ่มเติมเนื้อหาการดำเนินงานโครงการให้ชัดเจนมากขึ้นตามข้อเสนอดังกล่าว จนได้รับการอนุมัติโครงการในช่วงต้นปีงบประมาณ 2554

3.) การขยายผลการเรียนรู้ไปสู่สถาบันการศึกษา

ในช่วงปี2554 ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (Nodeสุวรรณภูมิ) ได้มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏในการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ในการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมี ผศ.จินตนา เวชมี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเข้าร่วมการดำเนินงานด้วย ต่อมาทางสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ในการทำวิจัยกับชุมชนท้องถิ่น (14 – 15 มีนาคม 2554) โดยมี ผศ.พิรัชย์ กุลชัย ผู้ประสานงานNodeสุวรรณภูมิ เป็นผู้ดำเนินการ และได้มีการประสานงานกับNodeอยุธยาเข้าร่วมการจัดฝึกอบรมดังกล่าว ทั้งในส่วนของ การประสานทีมวิจัย จากโครงการวิจัยในพื้นที่มาร่วมนำเสนอประสบการณ์การดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งทางNodeได้ประสานงานกับทีมวิจัยโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพบ้านนาคูมานำเสนอประสบการณ์ทำงานดังกล่าว และทีมNodeอยุธยาได้ร่วมเป็นทีมจัดกระบวนการในกิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น การตั้งโจทย์วิจัยจากฐานปัญหาและศักยภาพชุมชน การ กำหนดประเด็นศึกษา การออกแบบกระบวนการวิจัย กิจกรรมดังกล่าวทำให้อาจารย์ที่เข้าร่วม การฝึกอบรมมีความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น และช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการทำวิจัยกับชุมชน ซึ่งทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจะมี กระบวนการหนุนเสริมอาจารย์ที่เข้าร่วมการอบรมดังกล่าวในการทำวิจัยกับชุมชนในระยะต่อไป

ในระยะต่อมาNodeอยุธยาได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (26 พ.ค. 2554) เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและบทบาทการทำงานของNodeและสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย รวมถึงแนวทางการทำงานของNodeร่วมกับทางสถาบันวิจัยฯในการหนุนเสริมคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยในการทำงานวิจัยกับชุมชนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ซึ่งทางสถาบันวิจัยฯได้จัดขึ้นดังกล่าว และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏฯในการสนับสนุนทุนวิจัยให้กับอาจารย์ที่สนใจในการทำวิจัยกับชุมชน

นอกจากนี้อาจารย์กลุ่มหนึ่งจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิยังได้มีการประสานงานกับทางNodeในการขอสนับสนุนทุนวิจัยจากทางสกว.ในการทำวิจัยเรื่องการทำแพจากวัสดุเหลือใช้เพื่อใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูน้ำท่วม เนื่องจากอาจารย์กลุ่มดังกล่าวได้ไปทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อมกับชุมชนตำบลบึงและได้พบว่าชาวบ้านมีปัญหาจากภาวะอุทกภัยอย่างต่อเนื่อง จึงอยากที่จะศึกษารูปแบบการทำแพเพื่อช่วยให้ชาวบ้านได้ใช้แพในการปลูกผักสำหรับบริโภคหรือใช้บรรทุกสิ่งของในช่วงฤดูน้ำท่วม โดยNodeได้ทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการและเงื่อนไขในการสนับสนุนทุนวิจัยของฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับทางอาจารย์ผู้ประสานงาน และได้มีการนัดหมายประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับกลุ่มอาจารย์ดังกล่าวต่อไป และต่อมาได้มีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจหลักการและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยที่ทางทีมอาจารย์ได้เสนอมาเบื้องต้น โดยNodeได้ใช้วิธีดีเทลตัวอย่างงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกัน จากการทำความเข้าใจร่วมกันดังกล่าวทำให้ทางทีมอาจารย์มีความ

เข้าใจและมีความสนใจในแนวคิดของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมากขึ้น และเห็นควรที่จะปรับประเด็นในการศึกษาให้กว้างขึ้นไปสู่การจัดการกับภาวะน้ำท่วมและจะมีการจัดเวทีพัฒนาโครงการวิจัยร่วมกับทางชุมชนเพื่อค้นหาโจทย์วิจัยร่วมกันต่อไป จากนั้นจึงได้มีการระดมการประชุมร่วมกับทีมอาจารย์เพื่อเตรียมการจัดเวทีพัฒนาโครงการวิจัยในพื้นที่ตำบลกบเจา โดยมีการกำหนดเป้าหมายของการจัดเวทีและการกำหนดขั้นตอนกระบวนการในการจัดเวทีดังกล่าวร่วมกัน ซึ่งในครั้งแรกจะเน้นที่การสร้างความตระหนักถึงบทบาทและศักยภาพของชุมชนในการจัดการรับมือกับภาวะน้ำท่วม โดยกระบวนการจะเริ่มต้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนกบเจาในอดีตและปัจจุบันเป็นสำคัญ

3.6 การติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัย และการเสริมศักยภาพทีมวิจัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยในระยะที่ผ่านมาของNode ยังคงเน้นการติดตามหนุนเสริมโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเป็นรายโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มีศักยภาพสามารถยกระดับเป็นพื้นที่แหล่งเรียนรู้รูปธรรมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ โดยได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาฐานคิดชุมชนจัดการตนเองกับทีมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์และกำหนดทิศทางเป้าหมายในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในระยะต่อไป การออกแบบและเตรียมกระบวนการก่อนการดำเนินกิจกรรม การจัดบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัย และการสรุปบทเรียนการทำงานของทีมหลังการปฏิบัติการ เพื่อกระตุ้นให้ทีมวิจัยเกิดการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเป็นการพัฒนาศักยภาพการทำงานของทีมวิจัยโดยการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะช่วยยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชนและหน่วยงานได้ ตลอดจนสามารถยกระดับการทำงานของทีมงานวิจัยไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่หรือยกระดับการใช้ประโยชน์จากการดำเนินงานวิจัยไปสู่การพัฒนาในพื้นที่ได้มากขึ้นในระยะต่อไป อย่างไรก็ตามในส่วนของการติดตามปิดโครงการล่าช้าในช่วงที่ผ่านมาNodeยังไม่สามารถปิดโครงการวิจัยล่าช้าได้ รวม 7 โครงการ

3.6.1 การติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานมีจำนวน 10 โครงการ ได้แก่

1) โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม.ต.บางนมโค อ.เสนา จ.อยุธยา

ในช่วงที่ผ่านมา(พ.ย.2553) ทีมวิจัยมีการจัดเวทีนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการกับทางเทศบาลตำบลบางนมโค และNodeได้หนุนเสริมการพัฒนาเอกสารเชิงหลักการโครงการวิจัยระยะที่ 2 โดยการจัดเวทีให้ทีมวิจัยร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานโครงการวิจัย ทั้งในส่วนขององค์ความรู้เรื่องแนวทางกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค และผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ทั้งกับทีมวิจัย ทีมพี่เลี้ยง และการทำงานกับชุมชน โดยนำเอาข้อสรุปจากผลการวิจัยของโครงการที่ผ่านมาในเรื่องขั้นตอนกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโค มาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพอสม.ตำบลบางนมโคต่อไป และประสานทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขของเทศบาลต.บางนมโค ในการหารือเรื่องการเชื่อมโยงงบประมาณสนับสนุนโครงการในรูปของ Co-funding กับงบอุดหนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.)ของเทศบาลตำบลบางนมโค

2) โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของอสม.ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ต.मारวิชัย อ.เสนา จ.อยุธยา

Nodeติดตามหนุนเสริมการทำงานของทีมงานวิจัย โดยการจัดเวทีทบทวนบทเรียนการทำงานที่ผ่านมาในอดีตของอสม.ตำบลमारวิชัย และเปรียบเทียบกับข้อค้นพบจากกระบวนการทำงานใหม่จากการดำเนินงานโครงการวิจัยนี้

ซึ่งทำให้ได้แนวทางการพัฒนาบทบาทและกระบวนการทำงานของอสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชนในโครงการวิจัยระยะต่อไปที่ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้Nodeยังหนุนเสริมให้ทีมวิจัย และอสม. ทบทวนความเข้าใจร่วมกันในเรื่องแนวคิดเรื่องสุขภาพและบทบาทการทำงานของอสม. รวมถึงการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานโครงการวิจัยในระยะต่อไป ซึ่งมีความเห็นร่วมกันว่าจะต้องเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกับบทบาทการทำงานของอสม. ที่มีอยู่ และเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานของอสม. ทั้งตำบล

3) โครงการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางโดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่2)

ในระหว่างที่ผ่านมา กิจกรรมโครงการยังคงมีการขับเคลื่อนไปได้บ้าง สถานะของโครงการจึงยังมีความล่าช้า กระบวนการดำเนินงานโครงการยังอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลปัญหา ความต้องการของเด็กและเยาวชนในตำบล โดยใช้กลไกการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเด็กเยาวชนเป็นระยะ อย่างไรก็ตามแกนนำในทีมวิจัยเป็นผู้นำของตำบลที่มีการปฏิบัติงานหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาให้การดำเนินงานโครงการอย่างสม่ำเสมอ Nodeได้หนุนเสริมให้ทีมวิจัยทบทวนบทเรียนการทำงาน ทั้งในแง่ของกระบวนการดำเนินโครงการ และการบริหารจัดการโครงการ ทำให้เกิดการปรับแนวทางการขับเคลื่อนงานโดยทีมวิจัยมีแนวทางที่จะประสานงานให้ทางโรงเรียนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทีมวิจัยให้มากขึ้น

4) โครงการแนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชุมชนมุสลิมอิสลามวัฒนา ต.ลำไทร อ.พระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา

ผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วมในช่วงปลายปี2553 ส่งผลกระทบให้การดำเนินงานโครงการหยุดชะงักลง ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ของทีมวิจัยในการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุเพื่อศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่และสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน โดยทีมวิจัยมีการนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและจำแนกข้อมูลโดยใช้กรอบสุขภาพ 4 ด้าน ในการวิเคราะห์ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ ซึ่งมีปัจจัยสำคัญจากการเปลี่ยนแปลงของวิถีการกินการอยู่ การทำมาหากิน และความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้สูงอายุ ทำให้อัตราโรคเรื้อรัง ได้แก่ ความดัน เบาหวาน ไขมัน และปัญหาสุขภาพจิต เช่น ความเครียด ของผู้สูงอายุในชุมชนมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้องหันมาให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการกินการอยู่ของผู้สูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุของคนในครอบครัว ทีมวิจัยจึงได้มีการจัดกิจกรรมเวทีสุขภาพชุมชนเพื่อสร้างความตื่นตัวของผู้สูงอายุและคนในชุมชนในเรื่องสุขภาพ และกระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยมีการประสานกับอสม. ในหมู่บ้านเข้าร่วมจัดกิจกรรมด้วย กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การสาธิตการออกกำลังกายโดยใช้ธูลาฮูป การรำไม้พลองของกลุ่มผู้สูงอายุ การนำเสนอเมนูสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ การนำเสนอประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่เป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตนในวิถีสุขภาพที่ดี และข้อปฏิบัติของศาสนาอิสลามในด้านสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสามารถสร้างการรับรู้และความตื่นตัวของผู้สูงอายุและคนในชุมชนในเรื่องสุขภาพได้ในระดับหนึ่ง โดยหลังจากการจัดกิจกรรมที่ทีมNodeได้ช่วยถอดบทเรียนที่ทีมวิจัยในการจัดกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งพบว่าแม้กิจกรรมที่จัดขึ้นยังไม่สามารถสร้างความตระหนักและความรู้ในเรื่องสุขภาพให้กับกลุ่มเป้าหมายได้เท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดด้านประสบการณ์ของทีมวิจัยในการพูด การสื่อสาร และการใช้สื่อสร้างการเรียนรู้ต่างๆ แต่กิจกรรมที่จัดขึ้นก็สร้างความตื่นตัวและความสนใจของคนในชุมชนในเรื่องสุขภาพได้มากขึ้น รวมถึงทำให้คนในชุมชนหลากหลายวัยได้มีโอกาสรวมตัวกันมีกิจกรรมร่วมกัน ช่วยสานความสัมพันธ์ของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี และทำให้ผู้นำชุมชนรับรู้การทำงานของทีมวิจัยมากขึ้น แต่ต่อมาในช่วงปลายปีเกิดภาวะน้ำท่วมใหญ่ทำให้กิจกรรมการดำเนินงานโครงการต้องหยุดไปหลายเดือน ทางNodeจึงได้หนุนเสริมให้ทีมวิจัยมีกระบวนการทบทวนสถานะความก้าวหน้าการดำเนินงาน

โครงการ และทบทวนผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการดำเนินงานโครงการวิจัยในระหว่างที่ผ่านมา เพื่อวางแผน
ทางการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป

5) โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ ต.สวนพริกไทย อ.
เมือง จ.ปทุมธานี

ทีมNodeติดตามหนุนเสริมผ่านกลไกพี่เลี้ยงในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย โดยทีมNodeได้ลง
พื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเป็นระยะ แต่ที่ผ่านมาการดำเนินงานโครงการยังมีความล่าช้าโดยอยู่
ระหว่างการดำเนินงานงวดที่1 กิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ดำเนินงานไปแล้ว ได้แก่ การเก็บข้อมูลสภาพวิถีชีวิตและการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชน ปัญหาความต้องการในการพัฒนาของคนในชุมชน บทเรียนกิจกรรมและการมีส่วน
ร่วมของชุมชน การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนที่จะนำไป
ปฏิบัติการกับชุมชนต่อไป อย่างไรก็ตามการดำเนินงานโครงการมีปัญหาเรื่องการนัดหมายของทีมวิจัย ทำให้การ
ดำเนินงานโครงการมีความล่าช้าไม่สามารถดำเนินงานได้ตามระยะเวลาและแผนงานที่กำหนดไว้ ทีมวิจัยได้เสนอขอ
ขยายระยะเวลาการดำเนินงานเพิ่มเติม ทีมNodeได้เข้าไปช่วยหนุนเสริมทีมวิจัยในการวางแผนในการจัดทำรายงาน
ฉบับสมบูรณ์เพื่อให้สามารถปิดโครงการได้ตามระยะเวลาที่ขอขยายเพิ่มเติม

6) โครงการ การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกร กลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้าน
นาคู ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.อยุธยา

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการที่ต่อยอดกับโครงการทุนCB-MAGเดิมที่ได้ศึกษาถึงความคิดและพฤติกรรมของ
เกษตรกรบ้านนาคูในการทำเกษตรแบบชีวภาพ จากการดำเนินงานวิจัยโครงการดังกล่าวทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับ
ความคิดและพฤติกรรมของเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคูที่แบ่งตามระดับการเรียนรู้ได้เป็น3กลุ่ม และ
ได้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรสมาชิกแต่ละกลุ่ม โครงการนี้มุ่งที่
จะศึกษาทดลองรูปแบบวิธีการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพกับทางสมาชิก ที่ผ่านมาNodeได้หนุน
เสริมการทำงานของทีมวิจัยในพื้นที่ในการเตรียมกระบวนการก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับสมาชิกในแต่ละครั้ง
โดยการกระตุ้นให้ทีมวิจัยร่วมกันระดมความคิดในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้แต่ละครั้ง ทั้งในส่วนของเป้าหมาย
การเรียนรู้ เนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ และการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานของทีมวิจัย และการชวนคิดชวนคุยหลัง
การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งเพื่อให้ทีมถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ในช่วงแรกเป็นการจัดการเรียนรู้
ในห้องเรียนในเรื่องโรคและแมลง เพื่อให้เกษตรกรสมาชิกเข้าใจถึงระบบนิเวศในแปลงเกษตรซึ่งมีแมลงตามธรรมชาติ
ควบคุมกันอยู่ และรู้ถึงสาเหตุของโรคพืชซึ่งมีที่มาจากแมลงศัตรูพืช โดยให้เกษตรกรได้รู้จักกับแมลงชนิดต่างๆและผล
ที่เกิดกับพืชที่ปลูก และรู้จักการจำแนกประเภทของแมลงระหว่างแมลงศัตรูพืชกับแมลงที่ควบคุมแมลงศัตรูพืช ต่อมา
ได้ให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติการจับแมลงในแปลงนาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์โรคแมลงในแปลงว่าอยู่ในภาวะสมดุล
หรือไม่อย่างไร ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวทางเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ได้เข้ามาช่วยในการ
จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัยด้วย ในระยะต่อมามีทีมวิจัยได้จัดกระบวนการให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้ลง
พื้นที่สำรวจแปลงเกษตรของเกษตรกรเพื่อศึกษาด้านการนิโรคและแมลงในแปลงนาและแปลงผักของเกษตรกร ทั้ง
แปลงที่ทำแบบเคมีล้วน แปลงที่ทำแบบกึ่งเคมีกึ่งชีวภาพ และแปลงที่ทำแบบชีวภาพ เพื่อสร้างการเรียนรู้จากสภาพจริง
ของการทำการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากการลงพื้นที่สำรวจแปลงเกษตรเป้าหมายแต่
ละครั้งก็จะมีมีการกลับมาสรุปร่วมกันเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์โรคและแมลงที่พบในแปลงดังกล่าว และหาแนวทางการ
จัดการแก้ไข ในระหว่างการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องโรคและแมลงทีมวิจัยได้เสริมการเรียนรู้ในเรื่องการผลิต

สารชีวภาพต่างๆ ได้แก่ สมุนไพรไล่แมลง ฮอร์โมนไข่ ไตรโคโดมา เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ที่ชัดเจนมากขึ้นในกระบวนการผลิตและการใช้สารชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยทีมได้จัดกระบวนการให้สมาชิกแบ่งงานกันไปช่วยกันหาวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นและนำมาฝึกปฏิบัติทำสารชีวภาพดังกล่าวร่วมกัน นอกจากนี้ในกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงท้ายทีมวิจัยยังได้มีการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานเกษตรกรแบบอย่างในการทำเกษตรแบบชีวภาพ(คุณชัย พร พรหมพันธุ์) ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเสริมความมั่นใจของเกษตรกรในการทำเกษตรแบบชีวภาพ ซึ่งNodeได้หนุนเสริมทีมวิจัยให้มีการออกแบบกระบวนการศึกษาดูงานและการสรุปทบทวนหลังการจัดกิจกรรมศึกษา ดูงาน รวมถึงการหนุนเสริมให้เกษตรกรที่ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มมีการวางแผนในการทำเกษตรชีวภาพของตนเองในรอบการผลิตต่อไป

7) โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนามัยหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชน ต.หนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.อุทัย

ทีมNodeได้ลงพื้นที่หนุนเสริมการประชุมทีมวิจัยเพื่อทบทวนความเข้าใจโครงการ โดยหัวหน้าโครงการได้ทบทวนเนื้อหาโครงการทั้งในส่วนของที่มาที่ไปของโครงการ คำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ของโครงการ ขั้นตอนแผนการดำเนินงานโครงการ โดยทีมNodeได้ช่วยประมวลภาพรวมของโครงการอีกครั้ง ตั้งแต่ที่มาของปัญหาการวิจัย แนวคิดการดำเนินงานโครงการ คำถามการวิจัย ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น และขั้นตอนการดำเนินงานในงวดที่ 1 และการทบทวนรายชื่อทีมวิจัย รวมถึงการแบ่งบทบาทการทำงานของทีมวิจัย และการบริหารจัดการโครงการในด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังได้วางแผนร่วมกันในการให้ทีมวิจัยไปลงพื้นที่ค้นหาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมู่บ้านว่ามีฐานความรู้เดิมในเรื่องใดบ้าง อย่างไรก็ตามในช่วงเดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน 2554 เกิดภาวะอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งรวมถึงในพื้นที่ตำบลหนองน้ำส้มด้วย การดำเนินงานโครงการจึงหยุดชะงักลง

8) โครงการ รูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเกษตรกรพอเพียงต.เขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2

ทีมNodeลงพื้นที่หนุนเสริมทีมวิจัยในการประชุมทบทวนโครงการวิจัย ทั้งในส่วนของผลจากการดำเนินงานระยะที่ 1 และวัตถุประสงค์การดำเนินงานโครงการระยะที่ 2 ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการทดลองรูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชนกลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน เพื่อหาค้นหารูปแบบการจัดการหนี้สินที่เหมาะสมกับกลุ่มฯ ตลอดจนกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการร่วมกัน โดยทีมวิจัยจะเน้นการถอดบทเรียนและหนุนเสริมการจัดการครัวเรือนของสมาชิกในกลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดินที่มีศักยภาพในการจัดการหนี้สินได้จริงทั้งกลุ่มนี้ขนาดเล็ก กลุ่มนี้ขนาดกลาง และกลุ่มนี้ขนาดใหญ่เพื่อเป็นแบบอย่างกับสมาชิกในการจัดการหนี้สินครอบครัว ส่วนสมาชิกกลุ่มที่ไม่มีหนี้สินจะถอดบทเรียนการจัดการครัวเรือนเพื่อขยายผลการเรียนรู้ไปสู่สมาชิก การดำเนินงานของทีมวิจัยในช่วงแรกจึงเป็นการวางแผนลงพื้นที่ถอดบทเรียนการจัดการหนี้สินของสมาชิกเป้าหมายแต่ละรายเพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกให้เป็นปัจจุบันและถอดบทเรียนการจัดการครัวเรือนให้ชัดเจน และหนุนเสริมให้สมาชิกดังกล่าวมีการปฏิบัติจัดการหนี้สินตามแนวทางที่วางไว้ในโครงการ

9) โครงการ การมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและยาสเด็ยรอยดในชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี

ทีมNodeลงพื้นที่ร่วมประชุมทีมวิจัยในการทบทวนความเข้าใจโครงการ ทั้งในด้านแนวคิดโครงการในเรื่องการจัดการสุขภาพะชุมชน ซึ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพสำคัญกว่าการซ่อมแซมสุขภาพหรือกินยารักษาโรค และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสุขภาพของตนเองโดยมีเป้าหมายสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของ

คนในชุมชนโดยการใช้ประเด็นเรื่องการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดๆของชุมชนเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงาน ทีม Node ได้ช่วยหนุนเสริมทีมวิจัยให้มีการทำความเข้าใจโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินงานโครงการให้ชัดเจน เพื่อให้ทีมวิจัยมีความเข้าใจร่วมกันที่ชัดเจน

อย่างไรก็ตามเนื่องจากพื้นที่วิจัยมีระยะทางห่างไกลจากทีม Node อยู่ระยะทางค่อนข้างมาก Node จึงเน้นการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการผ่านกลไกบุคลากรหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ซึ่งได้แก่ หัวหน้าเภสัชกรโรงพยาบาลโคกเจริญซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ในการมีบทบาทเป็นที่เลี้ยงในพื้นที่ในการหนุนเสริมทีมวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอสม. และผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่สนใจประเด็นสุขภาพในการดำเนินงานโครงการร่วมกัน ตลอดจนประสานงานหัวหน้าโครงการวิจัยเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบทเรียนการทำงานของทีมวิจัยที่ Node จัดขึ้น

10) โครงการ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและครูในการทำกิจกรรม ออกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

เนื่องจากโครงการระยะที่ 2 นั้นมีการเปลี่ยนแปลงจากทีมวิจัย ระยะที่ 1 จำนวนหลายราย อันเนื่องมาจากนักศึกษาทีมวิจัยเดิมจบการศึกษาไปแทบทั้งหมด Node จึงได้หนุนเสริมให้ทีมวิจัยจัดเวทีทบทวนการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 โดยให้หัวหน้าโครงการ ประสานงานทีมวิจัยเก่าเข้ามาเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้จากการดำเนินงานระยะที่ 1 เพื่อให้ทีมวิจัยรุ่นที่ 2 มีความเข้าใจต่อโครงการที่ชัดเจน สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างงานออกท. ซึ่งทีมวิจัยส่วนใหญ่มีบทบาทโดยตรงในฐานะผู้นำออกท. กับโครงการวิจัยฯ เพื่อให้ทีมวิจัยเชื่อมโยงการดำเนินงานกิจกรรมออกท. เข้ากับงานวิจัยที่ทำได้

นอกจากนี้ Node ยังได้ประสานงานหัวหน้าโครงการวิจัยเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบทเรียนการทำงานของทีมวิจัยที่ Node จัดขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานของกลุ่มที่เลี้ยงในระดับพื้นที่

3.6.2 การเสริมศักยภาพทีมวิจัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

Node มีการเสริมศักยภาพทีมวิจัยโดยผ่านกระบวนการปฏิบัติการวิจัยของโครงการวิจัยนั้นๆ กระบวนการที่สำคัญ คือ 1) การหนุนเสริมการทำงานของทีมวิจัยให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผนหรือออกแบบกระบวนการก่อนการจัดกิจกรรม การแบ่งบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัย การสรุปบทเรียนหลังการจัดกิจกรรม และการบริหารจัดการโครงการ 2) การเพิ่มเติมเครื่องมือในการจำแนกข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันของทีมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย การตั้งประเด็นคำถามเพื่อกระตุ้นให้ทีมวิจัยเกิดการคิดวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดมุมมองที่รอบด้าน และเห็นนัยหรือความหมายของข้อมูลอย่างลึกซึ้งและเป็นระบบมากขึ้น 3) การเพิ่มเติมหรือทบทวนแนวคิดในการทำงานของทีมวิจัย เช่น การมีส่วนร่วม การจัดการตนเอง แนวคิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เครื่องมือและกระบวนการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม ในระหว่างที่ Node เข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานโครงการวิจัยในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการอยู่บนฐานคิดของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 4) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนการหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการวิจัยระหว่างทีมวิจัยจากพื้นที่ต่างๆ เพื่อปรับฐานความเข้าใจเรื่องบทบาทของทีมเลี้ยงในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของทีมวิจัยและแลกเปลี่ยนบทเรียนกระบวนการที่ผ่านมาของทีมเลี้ยงในการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัย และการจัดเวทีเครือข่ายวิจัยประเด็นสุขภาพ เพื่อให้ทีมวิจัยโครงการต่างๆที่ทำวิจัยในประเด็นดังกล่าวได้แลกเปลี่ยนบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยระหว่างกัน ซึ่งทีม Node ได้หนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้เรื่องสุขภาพและแนวคิดชุมชนจัดการสุขภาพ เพื่อให้ทีมวิจัยเชื่อมโยงความคิดกับทิศทางการขับเคลื่อนงานโครงการวิจัย

3.6.3 การพัฒนาศักยภาพทีมงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

กิจกรรมการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทีมงานNodeอยุธยา ปี2554 (ต.ค.2553 - พ.ย.2554) ได้แก่

- ผู้ประสานงานเข้าร่วมการประชุม การปฏิรูปประเทศไทย วันที่ 1 - 2 ตุลาคม 2553 ที่โรงแรมแม่น้ำ กรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ เป็นผู้จัดการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจไทย เชื่อมโยงกับพัฒนาการของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และทิศทางการขับเคลื่อนงานสู่การปฏิรูปประเทศไทย ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ถึงความเชื่อมโยงของการทำงานในระดับพื้นที่กับการขับเคลื่อนทางสังคมระดับมหภาค นอกจากนี้ยังได้ในเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมที่ทำให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างบริบททางสังคมระดับมหภาคกับระดับพื้นที่

- ผู้ประสานงานและผู้ช่วยผู้ประสานงานเข้าร่วมการประชุมเครือข่ายNodeพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภาคกลางฯ วันที่ 8 ธันวาคม 2553 ที่โรงแรมมารวยการ์เดน กรุงเทพฯ เพื่อทำความเข้าใจถึงทิศทางนโยบายของสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยปี2554 และวิเคราะห์ทิศทางการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพื้นที่ภาคกลาง ตะวันตก ตะวันออก ในระยะต่อไป

- ผู้ประสานงานและผู้ช่วยผู้ประสานงานเข้าร่วมการประชุมเครือข่ายNodeพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภาคกลางฯ วันที่ 8 - 9 มีนาคม 2554 ที่บ้านสบายดี รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานโครงการวิจัยในพื้นที่Nodeอยุธยา การแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์โครงการวิจัยและการดำเนินงานของNode/พี่เลี้ยงในรอบ3เดือน และการทบทวนยุทธศาสตร์ เป้าหมายการขับเคลื่อนงานของเครือข่ายNode/พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภาคกลางฯ

- ผู้ช่วยผู้ประสานงาน (นันทน์ภัส ด้านชัยสิทธิ์) เข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตรการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) วันที่ 19 - 21 พฤษภาคม 2554 ที่จังหวัดเชียงใหม่ จัดโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งเน้นการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชน อาทิ แผนที่เดินดิน ปฏิทินชุมชน เป็นต้น

- ผู้ประสานงานและผู้ช่วยผู้ประสานงานเข้าร่วมการประชุมเครือข่ายNodeพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภาคกลางฯ วันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2554 ที่ อุทยานศรีชุมแสง ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ท อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การลงพื้นที่เรียนรู้งานวิจัย "โครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.เขากระปุก อ.ท่าช้าง จ.เพชรบุรี" ซึ่งเป็นงานภายใต้ความร่วมมือของสำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และ สกว. ภายใต้โครงการ "เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" การศึกษาดูงาน "ศูนย์พลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม" ณ อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ค่ายพระรามหก ต.ชะอำ และการแลกเปลี่ยนสถานการณ์ความเคลื่อนไหวงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภาคกลางฯ อาทิ งานเครือข่ายจัดการปัญหาช้างป่า งานครุฑนักจัดกระบวนการเรียนรู้ งานนักวิชาการเพื่อท้องถิ่น และสถานการณ์ความเคลื่อนไหวการหนุนงานวิจัยของNodeพี่เลี้ยงแต่ละพื้นที่ และช่วงสุดท้ายเป็นการชวนคิดชวนคุยเรื่องทิศทางการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น การก้าวต่อ และการปรับตัว โดย ผศ.ดร.บุญชร แก้วสง ผอ.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

- ผู้ประสานงานและผู้ช่วยผู้ประสานงานเข้าร่วมการประชุมเครือข่ายNodeพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นระดับประเทศ วันที่ 13 - 14 กันยายน 2554 ที่โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท รีเจนท์ บีช ชะอำ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และแลกเปลี่ยนสถานการณ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ผ่านมา โดยมีอาจารย์ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ เป็นผู้จัดการกระบวนการ รวมถึงการเติมเต็มความรู้ความเข้าใจเครือข่ายคนหนุนวิจัยในด้านสถานการณ์สังคมไทยและสังคมโลกผ่านเวทีการเสวนาของผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ

ดร.เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (ยุค ศรีอาริยะ/นักวิชาการอิสระ) , อาจารย์ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม) , ศ.ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง (ผอ.คลังสมองของชาติ และผู้ประสานงานโครงการปฏิรูประบบวิจัย) และผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง(ผอ.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น) เพื่อให้เครือข่ายคนหนุ่มวิจัยได้เห็นแนวโน้มสถานการณ์สังคมไทยตลอดจนทิศทางการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

3.7 การพัฒนาระบบการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัยในระดับพื้นที่ให้สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

ปี2554 Nodeอยุธยา มีเป้าหมายในการพัฒนาระบบการหนุนเสริมกลไกพี่เลี้ยงทีมวิจัยในพื้นที่เพื่อให้พี่เลี้ยงทีมวิจัยสามารถติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ต่อไปหลังสิ้นสุดโครงการวิจัย ทีมNodeจึงได้จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ดำเนินงานวิจัยของกลไกพี่เลี้ยงทีมวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในบทบาทการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัยและแลกเปลี่ยนบทเรียนประสบการณ์การดำเนินงานโครงการในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนให้พี่เลี้ยงทีมวิจัยได้นำเสนอความต้องการและแนวทางการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัย

แม้พี่เลี้ยงทีมวิจัยจะเป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐหรือนักพัฒนาสังคมในพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการ แต่ที่มาของพี่เลี้ยงมีความแตกต่างกัน โดยมีทั้งเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายงานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการให้มาทำหน้าที่ติดตามหนุนเสริมโครงการ(โครงการพัฒนาศักยภาพอสม.บางนมโค , โครงการส่งเสริมสมุนไพรตำบลหนองน้ำส้ม , โครงการพัฒนากิจกรรมออกท.บางไทร) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มผลักดันโครงการ(โครงการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรพอเพียงเขาดิน , โครงการความสัมพันธ์ชุมชนบางเลียบ , โครงการแก้ปัญหาขาดอำนาจโคกเจริญ , โครงการดูแลผู้สูงอายุอิสลามวัฒนา) หรือได้รับการร้องขอจากทีมวิจัยให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงโครงการ(โครงการกระบวนการทำงานสุขภาพของอสม.มารวิชัย) พี่เลี้ยงทีมวิจัยจึงมีความเข้าใจต่อบทบาทการดำเนินงานโครงการและมีความเข้มข้นในการหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการที่แตกต่างกัน Nodeจึงจัดเวทีดังกล่าวเพื่อปรับฐานความเข้าใจร่วมกันของพี่เลี้ยงทีมวิจัยทุกโครงการต่อบทบาทการทำงานในฐานะพี่เลี้ยงทีมวิจัยในพื้นที่ โดยมีกระบวนการคือ การทำความเข้าใจร่วมกันต่อบทบาทของพี่เลี้ยงทีมวิจัย และการถอดบทเรียนการทำงานในบทบาทพี่เลี้ยงหนุนเสริมโครงการวิจัยในระดับพื้นที่

บทที่ 3

สถานภาพโครงการวิจัย

โครงการภายใต้การดูแลสนับสนุนของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตั้งแต่ปี 2546 – ปัจจุบัน

ลำดับ	รหัสสัญญาโครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะโครงการ
1	PDG46M0001	การแก้ปัญหาหนี้สินชุมชน วัฒนธรรมคลองขมจีน อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา	นางสมทรง ฤทธิศร	สิ้นสุด การดำเนินงาน
2	RDG46M0006	โครงการกระบวนการถอดบทเรียน ชุมชนอาคารสงเคราะห์ อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	นายเจริญ ชันธวัช	สิ้นสุด การดำเนินงาน
3	RDG46M0007	โครงการศึกษาศักยภาพและปัญหา ความต้องการขององค์กรชุมชน จ.พระนครศรีอยุธยา	น.ส.ดวงใจ สุภาพงษ์	สิ้นสุด การดำเนินงาน
4	PDG47M0002	โครงการการสำรวจศักยภาพและ ความเป็นไปได้เบื้องต้นในการเลี้ยง ปลาในกระชัง ในคลองชลประทาน รังสิตเหนือ คลองหนึ่ง อ.บางปะ อิน จ.พระนครศรีอยุธยา	นายคมกริช รุจิณาท	สิ้นสุด การดำเนินงาน
5	RDG47M0006	โครงการวิจัยและพัฒนาปุ๋ยหมัก ชีวภาพตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา	นายสมพล พิมพ์ ทอง	สิ้นสุด การดำเนินงาน
6	RDG47M0008	โครงการแนวทางการพัฒนาและ ส่งเสริมการเกษตรแบบชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา	นายไพฑูรย์ อินทร์ ศิริ	สิ้นสุด การดำเนินงาน
7	RDG48M0007	โครงการการศึกษาศักยภาพและ ความเป็นไปได้ของการเลี้ยงปลาใน กระชังในคลองรังสิตเหนือ (คลอง 1)	นางพรรณิ รัศมี	สิ้นสุด การดำเนินงาน
8	RDG49M0009	โครงการแนวทางการฟื้นฟูและการ จัดการวัตถุดิบต้นโสนทางไก่ที่ เหมาะสมกับกลุ่มผู้ผลิตดอกไม้ ประดิษฐ์ 8ต.บ้านกรด อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	นางนิศากร อิม สมบูรณ์	ปิดโครงการ (แบบไม่สมบูรณ์)

ลำดับ	รหัสสัญญาโครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะโครงการ
9	RDG49M0018	โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา โดยความร่วมมือของบ้าน วัด และโรงเรียน	นายสุรกิจ สุวรรณแกม	สิ้นสุด การดำเนินงาน
10	RDG50M0002	โครงการแนวทางการผลิตหญ้าแฝกไถ่กล้าคุณภาพของสหกรณ์ปศุสัตว์ศรีปทุมจำกัด ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี	นายจำนงค์ จันทร์สุข	สิ้นสุด การดำเนินงาน
11	RDG50M0015	โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชนกลุ่มเกษตรพอเพียง ต.เขาหิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	นางสาวอารมณี พูลสวัสดิ์	สิ้นสุด การดำเนินงาน
12	RDG50M0016	โครงการแนวทางการจัดการหนี้สินของครอบครัวชุมชนบ้านหัวเขา ต.หัวเขา อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี	นางแดงอ่อน แซ่มกลิ่น	สิ้นสุด การดำเนินงาน
13	RDG50M0017	โครงการศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินครัวเรือนชุมชนบ้านกล้วย ต.บ้านกร่าง อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี	นายสุคนธ์ สมบูรณ์ศิลป์	สิ้นสุด การดำเนินงาน
14	RDG50M0018	โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัวและชุมชนกลุ่มเกษตรชีวภาพบ้านคลองสี่ ต.หนองกระทุ่ม อ.ค่ายบางระจัน จ.สิงห์บุรี	นางสำนัญ ช่างประดับ	สิ้นสุด การดำเนินงาน
15	RDG50M0019	โครงการศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินในระดับครอบครัว ชุมชนตลาดใหม่ ต.ตลาดใหม่ อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง	นางสาวกมลทิพย์ ไชยสังข์	สิ้นสุด การดำเนินงาน
16	RDG50M0020	โครงการสังเคราะห์บทเรียนและพัฒนาแนวทางการจัดการปัญหาหนี้สินเกษตรกรภาคกลาง	นายทองใบ สิงสีทา	สิ้นสุด การดำเนินงาน
17	RDG51M0022	โครงการ การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา	นายเพนียด ชนะฤทธิ์	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน ขอขยายเวลาครั้งที่ 1 (6 เดือน) (ส.ค.52 –ม.ค.53)

ลำดับ	รหัสสัญญาโครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะโครงการ
18	RDG52M0001	ศึกษา ความคิดและพฤติกรรม ของ เกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร ชีวภาพบ้านนาคู เพื่อหาแนวทางใน การจัดกระบวนการเรียนรู้ระบบ เกษตรชีวภาพ ตำบลนาคู อำเภอก ผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	นักศึกษาผู้วิจัย น.ส.มณีนุช ทิพย์ ชิต	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน ขอขยายเวลาครั้งที่ 1 3 เดือน (ส.ค.52 – ต.ค.52)
19	RDG52M0009	โครงการ ศึกษาแนวทางการทำงาน ของ อสม.ในการป้องกันและส่งเสริม สุขภาพชุมชน ตำบลมารวิชัย อำเภอสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	น.ส.กนกวรรณ บุป ผา	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 เม.ย. 52 – 30 พ.ย. 52)
20	RDG52M0018	โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและ เยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยาโดยความ ร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่ 2)(เด็กดอน.....เด็กดี)	นายสุรกิจ สุวรรณ แกม	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 มี.ย.52 – 31 พ.ค. 53)
21	RDG52M0043	แนวทางการดูแลและส่งเสริมสุข ภาวะผู้สูงอายุชุมชนมุสลิมอิสลาม วัฒนา ต.ลำเภาลุ่ม อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา	นางดวงใจ สาย พิกุล	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.52 – 31 ส.ค.53)
22	RDG52M0044	โครงการศึกษาวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟู ความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชน บางเลียบ หมู่ที่ 5 ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี	นายประพัทธ์ ปทุม รัตนวรกุล	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.52 – 31 ส.ค.53)
23	RDG53M0009	โครงการการจัดการเรียนรู้ระบบ เกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับ เกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ. พระนครศรีอยุธยา	นางสาวเยาวลักษณ์ สุกสีเหลือง	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย.53 – 31 ส.ค. 54)
24	RDG53M0010	โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชน และสถานีนอมนัยหนองน้ำส้มในการ ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแล รักษาสุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชน ตำบลหนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.	นางสุวิมล สุขสักขี	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน (1 ก.ย. 53 – 30 พ.ย. 54)

ลำดับ	รหัสสัญญาโครงการ	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สถานะโครงการ
		พระนครศรีอยุธยา		
25	RDG54M0000	โครงการรูปแบบการจัดการหนี้สิน ในระดับครอบครัวและชุมชน กลุ่ม เกษตรพอเพียงตำบลเขาหิน อ.เดิม บางนางบัวช จ.สุพรรณบุรี ระยะที่ 2	นางอารมณี พูล สวัสดิ์	อยู่ระหว่าง ดำเนินงาน

2.1 ภาพรวมสถานภาพโครงการ

พื้นที่	จำนวนโครงการ				
	เซ็นสัญญาแล้ว / อยู่ระหว่างการ ดำเนินการ (1)	อยู่ระหว่าง การพิจารณา (2)	อยู่ระหว่างการ พัฒนาเอกสาร เชิงหลักการ (CP) (3)	อยู่ระหว่าง ประสาน / พัฒนาโจทย์ วิจัย (4)	อื่นๆ
จ.พระนครศรีอยุธยา					
- อ.พระนครศรีอยุธยา	1	-	-	1	-
- อ.บางปะอิน	1	-	-	-	-
- อ.เสนา	2	-	2	-	-
- อ.ผักไห่	1	-	-	-	-
- อ.ภาชี	1	-	-	1	-
- อ.อุทัย	1	-	-	-	-
- อ.บางไทร	-	-	1	-	-
จ.ปทุมธานี	1	-	-	-	-
จ.สระบุรี	-	-	-	2	-
จ.สุพรรณบุรี	1	-	-	-	-
จ.ลพบุรี	-	1	-	-	-
รวม	9	1	3	4	-

2.2 รายละเอียดสถานะโครงการ และการดำเนินการ

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1	RDG52M0043	แนวทางการดูแลและ ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ชุมชนมุสลิมอิสลามวัฒนา ต.สำเภาล่ม อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา	นางดวงใจ ลาย พิกุล	(1)	
2		การท่องเที่ยวโดยชุมชน ต.คลองตะเคียน		(4)	

อำเภอบางปะอิน

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG49M0009	โครงการแนวทางการฟื้นฟู และการจัดการวัตถุอันตราย โสมทางไก่ที่เหมาะสมกับ กลุ่มผู้ผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ ต.บ้านกรด อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	นางนิศากร อิ่ม สมบูรณ์	(1)	อยู่ระหว่างการทำ รายงานฉบับสมบูรณ์ เพื่อปิดโครงการ (แบบไม่สมบูรณ์)

อำเภอเสนา

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG51M0022	โครงการศึกษาแนวทางการ พัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค		(1)	
2.	RDG52M0018	โครงการศึกษาแนวทางการ ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ ของ อสม. ตำบลมารวิชัย		(1)	

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของทีมผู้ประสานงาน
3		โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค (ระยะที่ 2)		(3)	
4		โครงการศึกษาแนวทางการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของ อสม. ตำบลมารวิชัย (ระยะที่ 2)		(3)	

อำเภอผักไห่

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG53M0009	โครงการการจัดการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มร่วมพลังเกษตรชีวภาพ ต. นาตุ อ.ผักไห่ จ. พระนครศรีอยุธยา	นางสาวเยาวลักษณ์ สุกสีเหลือง	(1)	

อำเภอภาชี

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG52M0018	โครงการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้า นาง อ.ภาชี โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่ 2)		(1)	
2.		การยกระดับความรู้เกษตรชีวภาพอำเภอภาชี		(3.)	

อำเภออุทัย

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG53M0010	โครงการการมีส่วนร่วมของ ชุมชนและสถานีนอนามัย หนองน้ำส้มในการส่งเสริม การใช้สมุนไพรในการดูแล รักษาสุขภาพที่เหมาะสม กับชุมชนตำบลหนองน้ำส้ม อ.อุทัยจ.พระนครศรีอยุธยา	นางสุวิมล สุข สักขี	(1)	

อำเภอบางไทร

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.		โครงการรูปแบบกิจกรรม อกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนา นักศึกษาและครูของ วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2	นางสาวเรณูกา หนูวัฒนา	(3)	

จังหวัดปทุมธานี

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG52M0043	โครงการศึกษาวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟู ความสัมพันธ์ทางสังคมของ ชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5 ต. สวนพริกไทย อ.เมือง จ. ปทุมธานี	นายประพัทธ์ ปทุมรัตน์วรกุล	(1)	

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
2.		การสร้างการมีส่วนร่วม ชุมชนบ้านกลาง ต.บ้าน กลาง อ.เมือง จ.ปทุมธานี	นายมนตรี	(4)	

พื้นที่จังหวัดสระบุรี

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.		การจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมไทยวน อ.เสา ไห้	นางศิวพร	(4)	
2.		กระบวนการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ อ. หนองแขง จ.สระบุรี	นางปราณี เพ็ง ชัยสิน	(4)	

พื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.	RDG54M0000	พัฒนารูปแบบการจัดการ หนี้สินในระดับครอบครัวและ ชุมชนกลุ่มเกษตรพอเพียง ต. เขาดิน ระยะที่ 2	น.ส.อารมณ พูลสวัสดิ์	(1)	

พื้นที่จังหวัดลพบุรี

ที่	รหัสโครงการ	ชื่อโครงการวิจัย	ชื่อนักวิจัย	สถานะโครงการ	การดำเนินการของ ทีมผู้ประสานงาน
1.		การมีส่วนร่วมของชุมชนกับ เครือข่ายสุขภาพอำเภอโคก เจริญในการแก้ปัญหาการใช้ ยาชุดและยาเสพติดรายดใน ชุมชน อ.โคกเจริญ จ.ลพบุรี	นายภูริทัต ทองเพชร	(2)	

บทที่ 4

บทสรุป

บทเรียนการดำเนินงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ปี2554

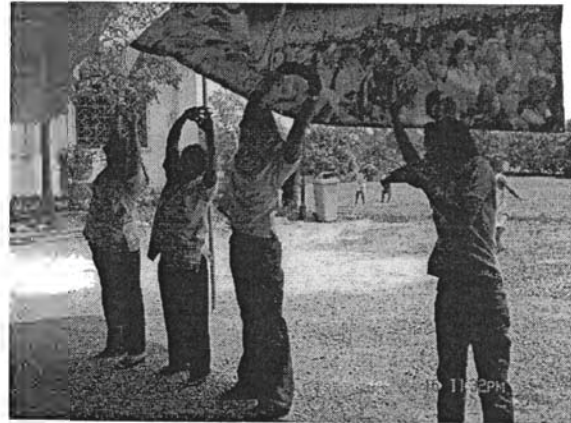
(ตุลาคม 2553 – กันยายน 2554)

1. การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (RE)

การติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัยของศูนย์ประสานงานอย่างต่อเนื่องในปี 2554 ที่ผ่านมามีทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยด้วยกัน 8 เรื่อง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชื่อมประสาน อบต.मारविชัย อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยาหนุนงบประมาณสร้างการเรียนรู้คนในชุมชนในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ (RDG52M0009)

โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของ อสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลमारविชัย อำเภอเสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2552 โดยมี นางสาวกนกวรรณ บุปผา เป็นหัวหน้าทีมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัย และภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพสุขภาพของคนในชุมชน ศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทของอสม.จากภาคส่วนต่างๆในตำบล ทั้งชาวบ้าน ผู้นำชุมชน อบต. สถานีอนามัย

เพื่อหาแนวทางในการทำงานของ อสม.ที่เหมาะสมในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน และพัฒนาศักยภาพการทำงานของ อสม. และทำให้ อสม.เกิดการรวมตัว เกิดความรักสามัคคีและเกิดการทำงานร่วมกัน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสุขภาพ และไม่คอยสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง การให้ความร่วมมือของคนในชุมชนในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสุขภาพก็ยังไม่มากเท่าที่ควรและการศึกษาถึงปัญหาความต้องการ และความคาดหวังของชุมชนต่อบทบาทการทำงานของอสม. ทำให้ทีมวิจัยได้แนวทางการทำงานป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชนที่มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนบทบาทและกระบวนการทำงานของอสม.ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลชุมชนในการจัดการสุขภาพของชุมชนมากขึ้น รวมถึงการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของชุมชนร่วมกับอสม.และทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จากการดำเนินงานวิจัยทีมวิจัยพบว่า บทบาทที่สำคัญของอสม.ตำบลमारविชัย บทบาทหนึ่งคือการกระตุ้นและส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การสร้างสุขภาพดี และเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพของชุมชนร่วมกัน

โครงการวิจัยได้จัดกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2553 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลมารวิชัย เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนในชุมชนในการดูแลสุขภาพเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสร้างสุขภาพดี ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมจำนวน 5,000 บาท กิจกรรมประกอบไปด้วย การตรวจสุขภาพ การจัดประกวดแม่ลูกสุขภาพดี การ walk rally เพื่อให้ความรู้

เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดูแลสุขภาพของคนในชุมชน ผู้เข้าร่วมประกอบด้วย อสม.ตำบลมารวิชัย

ชาวบ้านที่เป็นกลุ่มเสี่ยง (โรคความดัน เบาหวาน โรคอ้วน) นักเรียนโรงเรียนในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับความสนใจและกระตุ้นให้คนในชุมชนตื่นตัวเป็นอย่างมาก

1.2 พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาผ่านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บ้านนาคู (RDG 53M0009)

จากปณิธานของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา คือ การเป็น “มหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชนมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน” ซึ่งนโยบายของมหาวิทยาลัยปี 2553 – 2555 มีนโยบายในการสนับสนุนร่วมมือและการขยายการให้บริการทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นที่พึงของท้องถิ่นและสังคม โดยการพัฒนาการวิจัยในมหาวิทยาลัยให้ได้องค์ความรู้ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ ซึ่งมียุทธศาสตร์ในการวิจัยบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งหัวใจสำคัญคือต้องส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้

จากการหารือร่วมกันระหว่างศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา กับ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมี ผศ.จินตนา เวชมี ผู้อำนวยการสถาบันฯ ในการดำเนินการยุทธศาสตร์ดังกล่าวนั้นมีความสอดคล้องกับลักษณะสำคัญของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คือ เป็นข้อสงสัย เป็นคำถาม หรือเป็นประเด็นที่คนในชุมชนท้องถิ่นเห็นว่ามีสำคัญและต้องการจะค้นหาคำตอบร่วมกัน และการเน้นให้คนในชุมชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์จากงานวิจัยด้วยการเป็นนักวิจัยและร่วมในกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนเพื่อค้นหาคำตอบ และมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหา จึงได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัยฯ ขึ้นเมื่อวันที่ 14 - 15 มีนาคม 2554 ซึ่งมีอาจารย์จากคณะต่างๆเข้าร่วมรวม 47 คน ประกอบด้วยอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

ครูศาสตร์ โดยใช้โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นกรณีศึกษาในการเรียนรู้เชิงกระบวนการให้คณะอาจารย์ที่เข้าร่วมการอบรม

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้คือ “โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา” ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในปี 2553 โดยมีนางสาวเยาวลักษณ์ สุกสีเหลือง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับสมาชิกกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคู เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตทางการเกษตรมาสู่ระบบเกษตรชีวภาพ และพัฒนากลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพบ้านนาคูให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการส่งเสริมการเกษตรแบบชีวภาพได้ ซึ่งในเวทีครั้งนี้เป็นการสร้างการเรียนรู้ในเชิงกระบวนการตั้งแต่กระบวนการพัฒนาโจทย์ / โครงการวิจัย กระบวนการปฏิบัติการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของกลุ่ม และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น / ชุมชนของตนเอง

1.3 เรียนรู้เข้าใจเยาวชนด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น นำทางสู่ความร่วมมือแก้ไขปัญหาเยาวชน (RDG 52M0018)

ในปัจจุบันสังคมได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเยาวชน ซึ่งเป็นพลังลูกใหม่ๆ ที่จะมาสร้างและพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นองค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดให้ปีพุทธศักราช 2528 เป็นปีเยาวชนสากล และขอให้ประเทศสมาชิกร่วมเฉลิมฉลองปีเยาวชนสากลภายใต้คำขวัญ

“Participation Development and Peace” (ร่วมแรงแข่งขัน ช่วยกันพัฒนา ไร้พหาคติ) ในประเทศไทยได้กำหนดให้วันที่ 20 กันยายน เป็นวันเยาวชนแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายคือ 1. เพื่อให้เยาวชนช่วงอายุ 15 - 25 ปี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน

พัฒนาประเทศ 2. เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อประเทศชาติทั้งในด้านคุณภาพ คุณธรรม 3. เพื่อให้นโยบายส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง สมฤทธิ์ผล

ในวันที่ 20 กันยายน 2553 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดมหกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการสุขภาพ เนื่องในวันเยาวชนแห่งชาติ ณ โรงแรมบุรี ในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการแสดงผลงานของแต่ละพื้นที่ และเวทีเสวนาในหัวข้อ “ปัญหาเยาวชน: ผู้ใหญ่ใจดีจะช่วยเหลืออย่างไร” ซึ่งโครงการวิจัยพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา โดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน ระยะที่ 2 (เด็ก

ดอน...เด็กดี) ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2552 โดยมี นายสุรกิจ สุวรรณแกม เป็นหัวหน้าทีมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ศักยภาพของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง บัณฑิต เจื่อนไข ข้อมจำกัด โอกาส ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนา เด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง เพื่อหาแนวทางการทำงานร่วมกันในการดูแล แก้ปัญหา และพัฒนา เด็กและ เยาวชนตำบลดอนหญ้านาง ได้เข้าร่วมเสวนาในฐานะตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการ แก้ปัญหาเด็กและเยาวชน ได้นำเสนอกรณีตัวอย่างพื้นที่ตำบลดอนหญ้านางในการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นในการเปิดทางเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน โดยมี แนวทางที่สำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในตำบลดอนหญ้านางที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของเด็กและเยาวชน คือ การให้ความสำคัญเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งการวางแผนงาน การ จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักบทพวตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ และสร้างภูมิคุ้มกันการ รู้จักเชื่อมโยงกับสังคมรอบข้าง ซึ่งในปัจจุบันการแก้ปัญหาเด็กมีช่องว่างระหว่าง โรงเรียน ชวบ้าน ผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ปัญหา

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการวิจัยดังกล่าวเป็นการนำเสนอ ทางเลือกเครื่องมือในการแก้ปัญหาของ เยาวชนอีกเครื่องมือหนึ่ง อันจะเป็น แนวทางในการพัฒนาสังคม และ ประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวัน หนา เยาวชนก็เช่นกันหากได้รับการปลูกฝัง กระบวนการเรียนรู้ที่ดีแล้ว ก็จะกลายเป็น ผู้ใหญ่ที่มีสร้างคุณประโยชน์ต่อประเทศได้ ในอนาคต

1.4 งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพ อสม. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลบางนมโค (RDG51M0022)

จากวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลบางนมโค ที่ว่า "พัฒนาดำบลบางนมโค เป็นเมืองน่าอยู่สู่ ตำบลสุขภาวะ" และการถ่ายโอนสถานีนามัย และบุคลากรของสถานีนามัยตำบลบางนมโคมา อยู่ในการกำกับดูแลของทางเทศบาล ส่งผลให้ ทางเทศบาลได้เข้ามามีบทบาทในด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่ง รวมถึงบทบาทในด้านการดูแลและสร้างเสริม สุขภาพของประชาชน การกิจดังกล่าวจำเป็นอย่าง ยิ่งที่เทศบาลต้องเข้าไปมีส่วนร่วมและส่งเสริม สนับสนุนภาคส่วนต่างๆในตำบลในการดำเนินการ ดังกล่าว มากยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่ การพัฒนาศักยภาพ

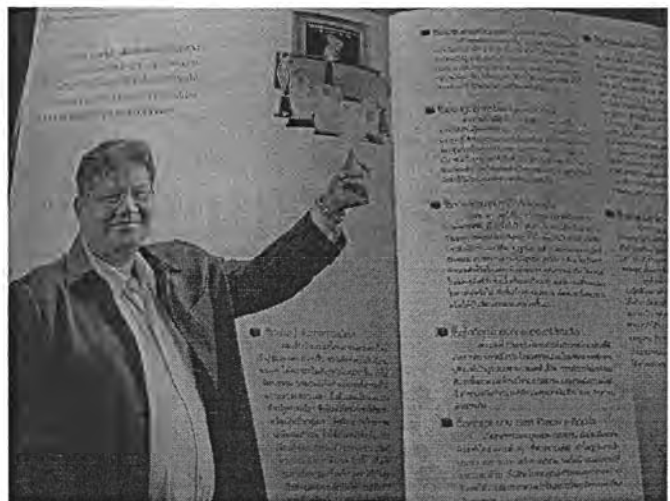
ของบุคลากรทางด้านสุขภาพของตำบล และการส่งเสริมบทบาทของอาสาสมัครภาคประชาชนในด้านการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเทศบาลตำบลบางนมโคได้กำหนดแผนงานโครงการในการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๓ ปี ดังนั้น การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้ เทศบาลจะต้องมีการส่งเสริมบทบาทของอสม.ในด้านการบริการและการสร้างเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของอสม.อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วม กับ อสม.ในการดำเนินการศึกษาและพัฒนา ศักยภาพการทำงาน ของอสม. โดยทางอสม.และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม.

ตำบลบางนมโค อำเภอสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุน

วิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี ๒๕๕๑และ ได้จัดทำ MOU ความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกับเทศบาลตำบลบางนมโค ในการร่วมทุนสนับสนุนการวิจัย สนับสนุนบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมงานวิจัยได้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติราชการตามปกติ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆของเทศบาล เพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลบรรลุตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยมี นายพะเนียด ชนะฤทธิ์ เป็นหัวหน้าทีมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค , พัฒนาศักยภาพ อสม. ทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และเสริมสร้างเครือข่าย อสม. ให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้และการทำงานระหว่างกัน

การดำเนินงานโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค ทำให้เทศบาลมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีความพร้อมและมีศักยภาพ เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายภายในองค์กร และระบบการจัดการบริหารที่ดี ที่เป็นรูปแบบตามกำหนดตัวชี้วัด และเป็นงานนวัตกรรมใหม่ซึ่งกำหนดเป็นกิจกรรมที่มีความสุดยอดในด้าน Best practice (การทำงานในรูปแบบเชิงกระบวนการ การวางหลักการทำงานจนถึงเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อตอบสนองกับแผนยุทธศาสตร์) และทำให้เกิดรูปธรรมของการบริหารจัดการที่ดีที่เรียกว่า "บริหารตามหลักธรรมาภิบาล"ตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลส่งผลให้เทศบาลตำบลบางนมโคได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปี ๒๕๕๒ จากนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา

1.5 ดีพิมพ์.....ผลงานการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค ในวารสาร

รายงานกิจการเทศบาลตำบลบางนมโค ประจำปี 2552 (RDG51M0022)

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค อำเภอเสนา จ. พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2551และ ได้จัดทำ MOU ความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกับเทศบาลตำบลบางนมโค ในการร่วมทุนสนับสนุนการวิจัย และสนับสนุนบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมงานวิจัย ตลอดจนทรัพยากรต่างๆของเทศบาล โดยมีนายพะเนียด ชนะฤทธิ์ เป็นหัวหน้าทีมวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค , พัฒนาศักยภาพ อสม. ทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และเสริมสร้างเครือข่าย อสม. ให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้และการทำงานระหว่างกัน

โครงการวิจัยมีกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่สำคัญได้แก่ การทบทวนแนวคิดเรื่องสุขภาพและบทบาทการทำงานด้านสุขภาพกับชุมชนของทีม อสม. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย การจัดเวทีชุมชนแต่ละหมู่บ้านเพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต สถานการณ์สุขภาพและความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการทำงานของ อสม. และจัดกิจกรรมทำความเข้าใจตนเองโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ให้เกิดการวิเคราะห์ตนเองและเสริมสร้างแนวคิดการทำงานเป็นทีม การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินความรู้และทักษะการทำงานด้านสุขภาพกับชุมชน และการลงพื้นที่ศึกษาบริบทชุมชน สภาพวิถีชีวิต และสถานการณ์สุขภาพของชุมชน และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทเรียนและประสบการณ์การทำงานระหว่างกันของ อสม. รุ่นเก่า รุ่นกลาง และรุ่นใหม่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ อสม. และการจัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม.ต.บางนมโค

แนวคิดเรื่องสุขภาพ และแนวคิด "สร้างสุขภาพน่าซ่อมสุขภาพ" การปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานจากผู้ทำหน้าที่จัดการดูแลสุขภาพให้ชุมชนมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพในชุมชน โดยการช่วยหนุนเสริมให้คนในชุมชนมีบทบาทและความสามารถในการดูแลจัดการสุขภาพได้ด้วยตนเอง และยังเกิดการพัฒนาทักษะในการทำงานเชิงกระบวนการ และเริ่มเกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมดูแลสุขภาพเสริมสุขภาพในชุมชน ที่ อสม.คิดงานได้เอง

ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์และภารกิจของเทศบาลด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงปลอดภัย ซึ่งเป็นผลงานที่สำคัญและสร้างรูปธรรม ของการบริหารจัดการที่ดีที่เรียกว่า "บริหารตามหลักธรรมาภิบาล"ตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล

ในการนี้เทศบาลเทศบาลตำบลบางนมโคได้มีการจัดทำวารสารรายงานกิจการเทศบาลประจำปี 2552 ขึ้น ซึ่งผลงานโครงการวิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค ได้รับการตีพิมพ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของ กิจการเทศบาลในหัวข้อ "อสม. นักวิจัยพันธุ์ใหม่ แห่งบางนมโค" ซึ่งจัดพิมพ์จำนวน 1,000 ฉบับและเผยแพร่ไปสู่เครือข่ายเทศบาลต่างๆในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนและหน่วยงานต่างๆทั้งในระดับตำบลบางนมโค และอำเภอเสนา

1.6 อสม.บางนมโค เรียนรู้ชุมชนปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมสุขภาพในชุมชน (RDG51M0022)

โครงการศึกษาแนว
ทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบาง
นมโค อำเภอเสนา จ.

พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนวิจัยจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่าย
วิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2551และ ได้จัดทำ
MOU ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัยกับเทศบาลตำบล
บางนมโค ในการร่วมทุนสนับสนุนการวิจัย
และสนับสนุนบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมงาน
วิจัย ตลอดจนทรัพยากรต่างๆของ
เทศบาล โดยมี นายพะเนียด ชนะฤทธิ์

เป็นหัวหน้าทีมวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค ,
พัฒนาศักยภาพ อสม. ทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และเสริมสร้างเครือข่าย อสม. ให้เกิดการเชื่อมโยง
ความรู้และการทำงานระหว่างกัน

กระบวนการดำเนินงานวิจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งคือการจัดเวทีชุมชนแต่ละหมู่บ้านเพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต
สถานการณ์สุขภาพและความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการทำงานของ อสม. และการลงพื้นที่ศึกษาบริบท
ชุมชน สภาพวิถีชีวิต และสถานการณ์สุขภาพของชุมชน ทำ
ให้ทีมวิจัยได้ข้อมูลที่แท้จริงและนำมาใช้ในการวางแผนการจัด
กิจกรรมสุขภาพในหมู่บ้านได้

นอกจากนี้กระบวนการวิจัยที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์
ระหว่างทีมวิจัยกับชาวบ้านยังช่วยให้ อสม. กับชุมชนมี
ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ชุมชนให้การยอมรับและความร่วมมือใน
การทำงานของ อสม. ดีขึ้น อสม. เกิดการทำงานเชิงรุกกับ
ชุมชนมากขึ้น โดยทำให้เกิดการขับเคลื่อน / โครงการ /

กิจกรรมดูแลสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนที่ อสม.คิดงาน / แผนงานได้เองและปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมสุขภาพในหมู่บ้านโดยใช้ฐานข้อมูลชุมชนที่ได้จากกระบวนการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย หมู่ 7 การสร้างเวทีพบปะพูดคุยกันของผู้สูงอายุในหมู่บ้านเพื่อพูดคุยเรื่องการดูแลสุขภาพและอาหารการกินของผู้สูงอายุ ซึ่งแต่ก่อนผู้สูงอายุมีบทบาทแค่เป็นผู้มารับความรู้จากวิทยากร และหมู่ 9 กิจกรรมการออกกำลังกายที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตแต่ละวัยของคนในหมู่บ้าน ซึ่งแต่ก่อนรูปแบบการออกกำลังกายมีเพียงรูปแบบเดียว และการจัดทีมของอสม. ในตำบล เพื่อเยี่ยมเยียนผู้พิการในตำบลซึ่งแต่ก่อนไม่มีการดำเนินงานกิจกรรมดังกล่าว

1.7 สร้างการเรียนรู้การพัฒนากระบวนการทำงาน อสม. ตำบลมารวิชัยด้วยวิจัยงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ จ.ราชบุรี (RDG52M0009)

โครงการศึกษาแนวทางการทำงานของ อสม. ในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน ตำบลมารวิชัย อำเภอเสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2552 โดยมี นางสาวกนกวรรณ บุปผา เป็นหัวหน้าทีมวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัย และภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน ศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทอสม.จากภาคส่วนต่างๆในตำบล ทั้งชาวบ้าน ผู้นำชุมชน อบต. สถานีอนามัยเพื่อหาแนวทางในการทำงานของ อสม.ที่เหมาะสมในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชน และพัฒนาศักยภาพการทำงานของ อสม. และทำให้ อสม. เกิดการรวมตัว เกิดความรักสามัคคีและเกิดการทำงานร่วมกัน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสุขภาพ และไม่ค่อยสนใจดูแลสุขภาพของตนเอง การให้ความร่วมมือของคนในชุมชนในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสุขภาพก็ยังไม่มากเท่าที่ควรและการศึกษาถึงปัญหาความต้องการ และความคาดหวังของชุมชนต่อบทบาทการทำงานของอสม. ทำให้ทีมวิจัยได้แนวทางการทำงานป้องกันและส่งเสริมสุขภาพชุมชนที่มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนบทบาทและกระบวนการทำงานของอสม.ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลชุมชนในการจัดการสุขภาพของชุมชนมากขึ้น รวมถึงการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของชุมชนร่วมกับอสม.และทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จากการดำเนินงานวิจัยที่ทีมวิจัยพบว่า บทบาทที่สำคัญของอสม.ต.มารวิชัย บทบาทหนึ่งคือการกระตุ้นและส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การสร้างสุขภาพดี และเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการสุขภาพของชุมชน

ร่วมกัน

ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 ทีมวิจัยโครงการวิจัยการเพิ่มศักยภาพ อสม. ตำบลวัดแก้วเพื่อลดปัญหาโรคไข้เลือดออก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงานโครงการวิจัย รวมจำนวน 58 คน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทีมวิจัย อสม.ตำบลमारวิจัยได้นำบทเรียนที่ได้จากกระบวนการวิจัยมาถ่ายทอดเพื่อเป็นประโยชน์กับโครงการวิจัยอื่นต่อไป เช่น การสร้างทีม การบริหารจัดการของทีมวิจัย ปัญหาในการดำเนินงานและวิธีการแก้ปัญหาของทีมวิจัย

จากบทเรียนประสบการณ์ประสบการณ์การทำงานของนักวิจัยรุ่นพี่สร้างการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้กับนักวิจัยรุ่นน้องเพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานของพื้นที่ จ.ราชบุรีต่อไป

1.8 รุ่นพี่ถ่ายทอดบทเรียนประสบการณ์ให้รุ่นน้อง ประยุกต์ ปรับใช้ในพื้นที่ (RDG51M0022)

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ตำบลบางนมโค อำเภอสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นเมื่อปี 2551และ ได้จัดทำ MOU ความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยกับเทศบาลตำบลบางนมโค ในการร่วมทุนสนับสนุนการวิจัย และสนับสนุนบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมงานวิจัย ตลอดจนทรัพยากรต่างๆของเทศบาล โดยมี นายพะเนียด ชนะฤทธิ์ เป็นหัวหน้าทีมวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค , พัฒนาศักยภาพ อสม. ทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และเสริมสร้างเครือข่าย อสม. ให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้และการทำงานระหว่างกัน

โครงการวิจัยมีกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่สำคัญได้แก่ การทบทวนแนวคิดเรื่องสุขภาพและบทบาทการทำงานด้านสุขภาพกับชุมชนของทีม อสม. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย การจัดเวทีชุมชนแต่ละหมู่บ้านเพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต สถานการณ์สุขภาพและความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อบทบาทการทำงานของ อสม. และจัดกิจกรรมทำความรู้จักตนเองโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ให้เกิดการวิเคราะห์ตนเองและเสริมสร้างแนวคิดการทำงานเป็นทีม การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินความรู้และทักษะการทำงานด้านสุขภาพกับชุมชน และการลงพื้นที่ศึกษาบริบทชุมชน สภาพวิถีชีวิต และสถานการณ์สุขภาพของชุมชน และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียนและประสบการณ์การทำงานระหว่างกัน

ของ อสม. รุ่นเก่า รุ่นกลาง และรุ่นใหม่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ อสม. และการจัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพ อสม.ต.บางนมโค

ผลการวิจัยนอกจากจะได้รูปแบบกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพ อสม.ต.บางนมโคที่เน้น “การเรียนรู้ผ่านการคิดและปฏิบัติการโดยตัว อสม.” ยังได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับทีม อสม.ตำบลบางนมโคในหลายด้าน เช่น การพัฒนาความคิดและทักษะในการทำงานด้านสุขภาพกับชุมชน ทั้งในส่วนของกรณีจิตอาสาในการทำงานกับชุมชนมากขึ้น ความเข้าใจและความตระหนักถึงแนวคิดเรื่องสุขภาวะ และแนวคิด “สร้างสุขภาพนำซ่อมสุขภาพ” การปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานจากผู้ทำหน้าที่จัดการดูแลสุขภาพให้ชุมชนมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพในชุมชน โดยการช่วยหนุนเสริมให้คนในชุมชนมีบทบาทและความสามารถในการดูแลจัดการสุขภาพได้ด้วยตนเอง และยังเกิดการพัฒนาทักษะในการทำงานเชิงกระบวนการ และเริ่มเกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมดูแลสุขภาพเสริมสุขภาพในชุมชน ที่ อสม.คิดงานเอง

ในวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2554 ทีมวิจัยโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) แบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงานโครงการวิจัย รวมจำนวน 65 คน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทีมวิจัย อสม.ตำบลบางนมโคได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาศักยภาพ อสม.ตำบลบางนมโคและนำบทเรียนที่ได้จากกระบวนการวิจัยมาถ่ายทอดเพื่อเป็นประโยชน์กับโครงการวิจัยอื่นต่อไป จากบทเรียนประสบการณ์ประสบการณ์การทำงานของนักวิจัยรุ่นพี่สร้างการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้กับนักวิจัยรุ่นน้องเพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานของพื้นที่ จ.จันทบุรีต่อไป

2. บทเรียนการดำเนินงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ปี2554 (ต.ค.2553 – พ.ย.2554)

2.1 บทเรียนการพัฒนาฐานข้อมูลประเด็นการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้กระบวนการแผนที่ศักยภาพทางสังคม (Social Mapping)

จากการใช้เครื่องมือ SM ในการจัดทำฐานข้อมูลประเด็นการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย พบว่า SMทำให้Nodeเห็นภาพรวมของศักยภาพพื้นที่ในการขับเคลื่อนงานวิจัยประเด็นการศึกษาชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่เป้าหมาย ในส่วนของทิศทางการศึกษาของหน่วยงานระดับจังหวัดโดยภาพรวม พบว่า มีแนวโน้มที่เอื้อต่อการปฏิรูปการศึกษาในหลายเรื่อง ได้แก่ การขยายโอกาสทางการศึกษา , การเพิ่มงบประมาณ , การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา , การยกระดับวิทยฐานะของครู , การส่งเสริมและสนับสนุนทุนวิจัยให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทำวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ในส่วนของกลไกระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารอปท. หรือหน่วยงานด้านการศึกษาในระดับพื้นที่ มีท่าทีที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายที่กำหนด อย่างไรก็ตามกลไกการดำเนินงานระดับพื้นที่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว ยังมีข้อติดขัดและปัญหาหลายประการทั้งในส่วนของความพร้อมของบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ระบบการกำกับติดตามประเมินผลในระดับจังหวัดและในระดับพื้นที่ยังขาดรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม อาทิ วิธีประเมินยังเน้นที่การศึกษาลงจากเอกสารรายงานมากกว่าการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน , ความกังวลของโรงเรียนในพื้นที่ตอนนโยบายการยุบโรงเรียนขนาดเล็ก , ครูและผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษา มีบทบาทเป็นศูนย์กลาง(คิดเอง ทำเอง) , บุคลากรยังขาดความสนใจในการทำวิจัย และมีภาระงานสอนและงานธุรการมาก ที่ผ่านมานodeได้มีการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาในระดับพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของสถาบันการศึกษาเป้าหมาย รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจในเรื่องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาโจทย์วิจัย ในประเด็นการศึกษาที่เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาดังกล่าว อย่างไรก็ตามทัศนคติความเข้าใจและความสนใจของตัวบุคลากรในสถาบันการศึกษายังเป็นปัจจัยหลักในการขยายผล งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่หน่วยงานเป้าหมาย ซึ่งพบว่าบุคลากรของสถาบันการศึกษายังไม่เห็นความเชื่อมโยงของการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

2.2 บทเรียนการจัดระบบและวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัยในประเด็นสุขภาวะ/ สวัสดิการ เกษตรชีวภาพ และการศึกษา เพื่อหาแนวทางการยกระดับและเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะและเกษตรชีวภาพสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (ระดับชุมชน และอำเภอ จังหวัด) ทั้งในมิติของงานวิจัย และงานพัฒนา

Nodeได้มีการจัดระบบข้อมูลศักยภาพโครงการวิจัย โดยอาศัยฐานข้อมูลจากการจัดทำSMในปีที่ผ่านมา ทำให้Nodeเห็นศักยภาพของโครงการวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางเชื่อมโยงประสานความร่วมมือเพื่อการยกระดับโครงการวิจัยสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การกระตุ้นให้ทีมวิจัยประสานงานกับหน่วยงานเป้าหมายเข้ามาร่วมเรียนรู้ และปฏิบัติการร่วมกับทีมวิจัย อย่างไรก็ตาม Nodeยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัยของโครงการเป้าหมาย ที่จะช่วยให้การเชื่อมโยงการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับทิศทางการศึกษาของหน่วยงาน อีกทั้งNodeยังไม่สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัยเข้ามาจัดทำSMร่วมกันได้ การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้และการยกระดับการทำงานไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ยังทำได้เพียงระดับ

ตำบลในบางโครงการ ได้แก่ การนำองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพอสม.รุ่นใหม่ในตำบลบางนมโค และการนำกระบวนการพัฒนาศักยภาพอสม.ไปอยู่ในแผนงานพัฒนาศักยภาพ อสม.ของเทศบาลตำบลบางนมโคโดยใช้งบประมาณของกองทุนหลักประกันสุขภาพของเทศบาล

2.3 บทเรียนการหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมและใช้ฐานงานวิจัยเดิมขยายผลในระดับพื้นที่

Nodeได้หนุนเสริมโครงการวิจัยเป้าหมายที่จะยกระดับการดำเนินงานเป็นแหล่งเรียนรู้CBRให้เกิดความเข้าใจถึงแนวคิดและเป้าหมายของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โครงการวิจัยในระดับพื้นที่ โดยการจัดเวทีทำความเข้าใจร่วมกันของทีมวิจัย การทบทวนผลการดำเนินงานโครงการและศักยภาพการทำงานของทีมงาน การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานโครงการและพัฒนาตัวชี้วัดการดำเนินงานโครงการ การวางแผนร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพทีมงาน การลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการของทีมวิจัยเป็นระยะ โดยการฝึกให้ทีมงานมีการวางแผนและแบ่งบทบาทการทำงานเพื่อฝึกทักษะในการทำงานเชิงกระบวนการ โดยมีขั้นตอนกระบวนการหนุนเสริมที่สำคัญได้แก่ การตั้งคำถามทีมวิจัยถึงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง การใช้ตารางวางแผนการทำงานเป็นเครื่องมือให้ทีมวิจัยเตรียมกระบวนการก่อนการปฏิบัติการแต่ละกิจกรรม การชวนทีมวิจัยสรุปบทเรียนการทำงานหลังการจัดกิจกรรม และการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนาศักยภาพการทำงานของทีมงานและโครงการวิจัย นอกจากนี้Nodeยังหนุนเสริมให้ทีมวิจัยมีการพัฒนาบุคคลแบบอย่างในแต่ละโครงการ เช่น เกษตรกรแบบอย่างในการปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรชีวภาพ สมาชิกกลุ่มที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดการหนี้สิน โดยการถอดบทเรียนแนวคิด จุดเปลี่ยน และวิถีปฏิบัติของบุคคลแบบอย่างดังกล่าวให้ชัดเจนเพื่อเป็นแบบอย่างในการขยายผลการเรียนรู้ และการถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยให้ชัดเจนทั้งในเชิงเนื้อหา และกระบวนการดำเนินงานวิจัย

ผลจากกระบวนการหนุนเสริมการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ได้แนวทางการยกระดับการทำงานตามฐานศักยภาพของทีมงานและฐานศักยภาพการดำเนินงานโครงการวิจัยแต่ละโครงการ และเกิดการพัฒนาทักษะการทำงานของทีมงาน และการพัฒนาฐานข้อมูลการดำเนินงานโครงการให้มีความชัดเจนมากขึ้น ทีมวิจัยเกิดการพัฒนาทักษะในการวางแผนและการแบ่งบทบาทการทำงานในทีม การพัฒนาทักษะการพูด การจับประเด็น และการจดบันทึกมากขึ้น อย่างไรก็ตามทีมวิจัยส่วนใหญ่ยังต้องพัฒนาเรื่องการตั้งประเด็นคำถาม การกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิธีการใช้สื่อในการถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ยังเกิดองค์ความรู้จากการดำเนินงานโครงการวิจัยทั้งในเชิงเนื้อหา และกระบวนการดำเนินงานวิจัย ได้แก่ องค์ความรู้ของเกษตรกรแบบอย่างในกลุ่มฯที่ทำเกษตรแบบชีวภาพ องค์ความรู้ในการจัดการหนี้สินของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรพอเพียงตำบลเขาดิน องค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพ อสม. และองค์ความรู้เรื่องกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพ

อย่างไรก็ตามการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการขยายผลการเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นยังคงค่อนข้างจำกัด เนื่องจากยังขาดการสื่อสารให้เกิดการรับรู้ของชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งควรมีการแนวทางในการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ให้เกิดการรับรู้ในวงกว้างมากขึ้นและมีแนวทางในการหนุนเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามพื้นที่ระหว่างโครงการวิจัย และการประสานหน่วยงานในพื้นที่เข้ามารับรู้การดำเนินงานโครงการ

2.4 บทเรียนการหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นสุขภาวะ/สวัสดิการ และการส่งเสริมเกษตรชีวภาพ

Nodeมีกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การหนุนเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงประเด็น ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการระดมความคิดเพื่อทบทวนความหมายและแนวคิดในประเด็นงานเป้าหมาย (ได้แก่ ประเด็นเกษตรชีวภาพ และประเด็นสุขภาวะ) ตามความเข้าใจของผู้ร่วมเวทีเครือข่ายฯ ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ร่วมกันถึงนิยามความหมายสำคัญในประเด็นงานเป้าหมาย จากนั้นจึงได้จัดกระบวนการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์และบทเรียนประสบการณ์การขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดการยกระดับความคิดและความเข้าใจของผู้เข้าร่วมเวทีในการขับเคลื่อนงานในประเด็นเป้าหมาย

นอกจากนี้Nodeยังมีกระบวนการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานในพื้นที่ในการหนุนเสริมเครือข่ายการเรียนรู้โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงประเด็น และการจัดกระบวนการให้กลุ่มเป้าหมายหน่วยงานเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (ประเด็นเกษตรชีวภาพ) โดยการใช้เครื่องมือTime Line ในการวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับโลก ระดับประเทศ และระดับชุมชน เพื่อมองแนวโน้มและผลกระทบต่อชุมชน กระบวนการดังกล่าวทำให้ผู้ร่วมเวทีเห็นความเชื่อมโยงของกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในระดับมหภาคซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้เข้าร่วมประชุมในส่วนของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในระดับโลกและระดับประเทศยังไม่มากเท่าที่ควร นอกจากนี้การจัดกระบวนการชวนคิดชวนคุยของNodeยังไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ ส่วนหนึ่งเกิดจากNodeมีข้อมูลในเรื่องสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงระดับมหภาคไม่เพียงพอที่จะช่วยเติมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ในระดับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

Nodeยังได้เชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายที่ทำงานในประเด็นสุขภาวะ ได้แก่ กลไกสมัชชาสุขภาพจังหวัด ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้เน้นการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในประเด็นสุขภาวะเด็กและเยาวชน (โดยมีแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการทำ MAPPING ฐานงานสุขภาวะเด็กและเยาวชน ในจังหวัดร่วมกัน) และโครงการCHILD WATCH ภาคกลาง ซึ่งกำลังพัฒนาฐานข้อมูลเครือข่ายงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานฯ ในการยกระดับองค์ความรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในประเด็นเป้าหมายจากระดับชุมชนไปสู่การขับเคลื่อนงานระดับพื้นที่ เพื่อขยายผลการเรียนรู้และการใช้ประโยชน์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตลอดจนเชื่อมโยงการทำงานไปสู่หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งการเข้าไปหนุนเสริมให้มีการจัดเวทีเครือข่ายเชิงประเด็นดังกล่าวยังสามารถพัฒนาต่อยอดไปเป็นเวทีพัฒนาโครงการวิจัยได้อีกด้วย ซึ่งได้แก่ โครงการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการขยายผลองค์ความรู้การทำเกษตรชีวภาพไปสู่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.5 บทเรียนการขยายผลแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชน และหน่วยงาน/องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

จากการหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงการวิจัยกับชุมชน หน่วยงาน/องค์กร และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น พบว่า การขยายผลไปยังกลุ่มเป้าหมายมีกระบวนการที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจกับบุคลากรของหน่วยงานที่มีความสนใจกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการหนุนเสริมให้บุคลากรดังกล่าวมีบทบาทในการพัฒนาโจทย์วิจัยและออกแบบวิธีวิจัยร่วมกับทีมวิจัยชุมชนและร่วมเป็นทีมวิจัยหรือพี่เลี้ยงทีมวิจัยชุมชน ซึ่งมีผลให้บุคลากรของหน่วยงานเป้าหมายดังกล่าวมีความเข้าใจแนวคิดและกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการหนุนเสริมการทำงานจากเครือข่ายNodeเชิงสถาบัน เช่น Nodeสุวรรณภูมิ ในการสร้างความเข้าใจและเชื่อมประสานกับสถาบันการศึกษาได้ช่วยให้Nodeมีโอกาสในการขยายผลการทำงานไปสู่สถาบันการศึกษาในพื้นที่มากขึ้น อย่างไรก็ตามNodeยังขาดกระบวนการในการวิเคราะห์และประสานงานกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานส่วนใหญ่จึงยังเป็นการ

เชื่อมโยงในระดับบุคคล การเชื่อมโยงในระดับองค์กรหรือระดับนโยบายขององค์กรซึ่งมีผลต่อความต่อเนื่องยั่งยืนในการขับเคลื่อนงานกับหน่วยงานเป้าหมายยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

2.6 บทเรียนการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานโครงการวิจัย และการเสริมศักยภาพทีมวิจัย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

กระบวนการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยในระหว่างที่ผ่านมา Node ยังคงเน้นการติดตามหนุนเสริมโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเป็นรายโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มีศักยภาพสามารถยกระดับเป็นพื้นที่แหล่งเรียนรู้รูปธรรมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ โดยได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาฐานคิดชุมชนจัดการตนเองกับทีมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์และกำหนดทิศทางเป้าหมายในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในระยะต่อไป รวมถึงการออกแบบและเตรียมกระบวนการก่อนการดำเนินกิจกรรม การจัดบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัย และการสรุปบทเรียนการทำงานของทีมหลังการปฏิบัติการ เพื่อกระตุ้นให้ทีมวิจัยเกิดการทำงานที่เป็นระบบ และมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ เป็นการพัฒนาศักยภาพการทำงานของทีมวิจัยโดยการปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะช่วยยกระดับการดำเนินงานโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ และสามารถยกระดับการทำงานของทีมวิจัยไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลกระบวนการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปสู่ชุมชนและหน่วยงานได้ในระยะต่อไป การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยเป็นรายโครงการจึงช่วยให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ แต่รูปแบบการติดตามดังกล่าวก็ต้องใช้เวลาและกำลังคนเป็นอย่างมาก ในขณะที่โครงการที่ Node ต้องดูแลมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้เป็นข้อจำกัดในการติดตามหนุนเสริมโครงการในระยะยาว

ในส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโครงการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ดีในการยกระดับการทำงานของทีมวิจัย ในช่วงปีที่ผ่านมา มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับจังหวัดและเวทีเชิงประเด็น แต่ก็ยังทำได้ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร ทำให้ยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือหลักในการหนุนเสริมศักยภาพทีมวิจัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ Node ยังใช้รูปแบบการติดตามหนุนเสริมเป็นรายโครงการเป็นสำคัญ ส่งผลให้การยกระดับองค์ความรู้งานวิจัยในเชิงประเด็นยังขับเคลื่อนไปได้ช้า ซึ่ง Node จะต้องวางรูปแบบการหนุนเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโครงการให้ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น

2.7 บทเรียนการพัฒนากระบวนการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัยในระดับพื้นที่ที่สามารถติดตามสนับสนุนงานได้อย่างมีคุณภาพ

จากการดำเนินงานหนุนเสริมพี่เลี้ยงทีมวิจัยพบว่า พี่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐหรือนักพัฒนาสังคมในพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการ แต่ที่มาของพี่เลี้ยงมีความแตกต่างกัน โดยมีทั้งเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการให้มาทำหน้าที่ติดตามหนุนเสริมโครงการ หรือเป็นนักพัฒนาในพื้นที่ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการริเริ่มผลักดันโครงการ หรือได้รับการร้องขอจากทีมวิจัยให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงทีมวิจัย พี่เลี้ยงทีมวิจัยจึงมีแรงจูงใจและความเข้าใจต่อบทบาทการดำเนินงานโครงการ และมีความเข้มข้นในการหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการที่แตกต่างกัน

Node ใช้การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ดำเนินงานวิจัยของกลไกพี่เลี้ยงทีมวิจัยเพื่อปรับฐานความเข้าใจร่วมกันของพี่เลี้ยงทีมวิจัยต่าง ๆ ต่อบทบาทการทำงานในฐานะพี่เลี้ยงทีมวิจัยในพื้นที่ และแลกเปลี่ยนบทเรียนประสบการณ์การดำเนินงานของพี่เลี้ยงในแต่ละพื้นที่ กระบวนการที่สำคัญ คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทบาทของพี่เลี้ยงทีมวิจัย การถอดบทเรียนการทำงานในบทบาทพี่เลี้ยงหนุนเสริมโครงการวิจัยในระดับพื้นที่ และการให้พี่เลี้ยงทีมวิจัยได้นำเสนอความต้องการและแนวทางการหนุนเสริมการทำงานของพี่เลี้ยง เวทีดังกล่าวช่วยให้พี่เลี้ยงมีความเข้าใจต่อบทบาทการทำงานของพี่เลี้ยงทีมวิจัยชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตามการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวต้องมีความต่อเนื่อง และต้องมีกระบวนการเติมแนวคิดและเครื่องมือการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้กับพี่เลี้ยงเป็นระยะ

3. จุดอ่อน , จุดแข็ง , โอกาสของพื้นที่ และแนวทางการดำเนินงานของNodeอยุธยา ปี2555

ฐานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น Nodeอยุธยา ยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเด็นการวิจัยด้านสุขภาพและสวัสดิการชุมชน ที่มีจำนวนโครงการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2550 – 2554 ตลอดจนมีองค์ความรู้จากการทำงานวิจัยมากขึ้น ทั้งในส่วนของโครงการวิจัย และศูนย์ประสานงานวิจัยฯ ซึ่งมีทั้งความรู้เชิงประเด็นซึ่งเป็นผลจากการวิจัย อาทิ องค์ความรู้เรื่องเกษตรชีวภาพ , องค์ความรู้เรื่องการจัดการหนี้สินครอบครัว และองค์ความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพการทำงานของอสม. และความรู้เชิงกระบวนการที่ได้จากบทเรียนการทำงานของทีมวิจัย และทีมNode/พี่เลี้ยง เช่น องค์ความรู้เรื่องรูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาโครงการวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ องค์ความรู้ในการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย ในส่วนของคนวิจัยและคนหนุนวิจัย พบว่า มีนักวิจัยชุมชนและโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ (การพัฒนาอสม.บางนมโค เกษตรชีวภาพบ้านนาคู การจัดการหนี้สินชาดิน) เกิดกลไกพี่เลี้ยงทีมวิจัยในหน่วยงานองค์กรระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเริ่มเกิดการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เชิงประเด็น (สุขภาวะ / เกษตรชีวภาพ) ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับองค์ความรู้และการใช้ประโยชน์จากการวิจัยในระยะต่อไป ขณะที่กลไกNodeมีการบริหารจัดการในรูปองค์กรเอกชน มีขนาดเล็ก มีความยืดหยุ่นในรูปแบบการทำงานและคล่องตัวในการทำงานระดับพื้นที่จังหวัด และสามารถสร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภาครัฐ/ภาคเอกชนได้มากขึ้น อาทิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์กรปกครองท้องถิ่น (เทศบาล / อบต.) องค์กรพัฒนาในพื้นที่ และเครือข่ายองค์กรชุมชน อย่างไรก็ตามนักวิจัยจำนวนมากยังขาดทักษะ/ประสบการณ์ในการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม ในระยะที่ผ่านมาNodeได้ติดตามหนุนเสริมการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยในพื้นที่โดยการให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างเป็นกระบวนการของทีมวิจัย ตั้งแต่การออกแบบกระบวนการทำงาน การจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานของสมาชิกในทีมวิจัย และการสรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานของทีมวิจัยมากขึ้น นอกจากนี้ยังได้หนุนเสริมให้ทีมวิจัยเกิดการวางเป้าหมายและแนวทางร่วมกันในการยกระดับการทำงานให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาในพื้นที่ และการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพื่อขยายผลการเรียนรู้ไปสู่ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ และเกิดการเชื่อมโยงการดำเนินงานวิจัยกับภาคีหน่วยงานและกลไกการพัฒนาในพื้นที่ได้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ Co-funding และ Co-working

อย่างไรก็ตาม การทำงานของเครือข่ายNodeอยุธยาก็ยังมีจุดอ่อน และปัญหาอุปสรรคในบางประการ ได้แก่

- 1) โครงการวิจัยล่าช้ายังคงมีอยู่จำนวนมาก แม้Nodeจะสามารถปิดโครงการล่าช้าที่มีอยู่เดิมได้จำนวนมากในปี2553
- 2) พี่เลี้ยงทีมวิจัยในระดับพื้นที่เป็นบุคลากรในหน่วยงานองค์กรซึ่งมีงานประจำ และมีการงานค่อนข้างมาก ทำให้จัดลำดับความสำคัญของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นภารกิจรอง บทบาทการติดตามหนุนเสริมการทำงานของทีมวิจัยจึงขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาความชัดเจนในบทบาทและกระบวนการทำงาน
- 3) Nodeยังขาดประสบการณ์ในการขับเคลื่อนงานกับหน่วยงาน การเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานส่วนใหญ่ยังเป็นการเชื่อมโยงในระดับบุคคล หรืออาศัยฐานความสัมพันธ์เดิม ยังขาดการเชื่อมโยงในระดับองค์กรหรือนโยบายการทำงานขององค์กรซึ่งมีผลต่อความต่อเนื่องยั่งยืนในการขับเคลื่อนงานกับหน่วยงานเป้าหมาย และส่งผลกระทบต่อการยกระดับการทำงานสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่
- 4) Nodeยังขาดระบบในการติดตามหนุนเสริมและเชื่อมโยงการทำงานกับโครงการที่สิ้นสุดโครงการไปแล้ว และไม่ได้มีการพัฒนาโครงการวิจัยใหม่ ทำให้ทีมวิจัยบางโครงการขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพการทำงานที่ต่อเนื่อง

การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ในระยะต่อไป จึงต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่วิจัยและนโยบาย/กลไกการทำงานของหน่วยงาน/องค์กรเป้าหมาย ตลอดจนวิเคราะห์ศักยภาพการทำงานของNodeให้ชัดเจน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานที่เหมาะสมมากขึ้น ขณะเดียวกันNodeยังต้องพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการวางแผนปฏิบัติการให้มีความชัดเจนเป็นระบบและจัดลำดับความสำคัญของงาน และพัฒนารูปแบบและกระบวนการหนุนเสริมที่จะช่วยให้การดำเนินงานโครงการวิจัยมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับศักยภาพของโครงการวิจัยและNode/พี่เลี้ยงในพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และขั้นตอนในการยกระดับการดำเนินงานของโครงการวิจัยให้ชัดเจนขึ้น และต้องเชื่อมโยงการทำงานกับภาคีหน่วยงานองค์กรในระดับองค์กรหรือระดับนโยบายมากขึ้น และพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานของกลไกพี่เลี้ยงในหน่วยงาน/องค์กรเป้าหมายเพื่อให้สามารถมีบทบาทหนุนเสริมการทำงานของทีมวิจัยในพื้นที่ได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญของNodeอยุธยาในปี 2555 คือ

- 1) หนุนเสริมการพัฒนาโครงการวิจัยและการปิดโครงการวิจัยลำช้าให้เป็นไปตามเป้าหมาย ของNode เช่น การวางแผนเวลาและกระตุ้นติดตามเร่งรัดการปิดโครงการลำช้า การช่วยเรียบเรียงเนื้อหารายงานโครงการวิจัย การจัดเวทีถอดบทเรียนและสรุปผลการดำเนินงานโครงการ
- 2) หนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจนและมีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นสุขภาพ/สวัสดิการและประเด็นเกษตรชีวภาพ และยกระดับการทำงานของโครงการวิจัยสู่การพัฒนาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เช่น ยกระดับโจทย์วิจัยสู่ระดับเหนือชุมชน/กลุ่ม
- 3) พัฒนาระบบการทำงานและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ซึ่งได้แก่ ทีมวิจัย พี่เลี้ยงทีมวิจัยในพื้นที่ ซึ่งทีมNodeยังต้องมีการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิดและทักษะของบุคลากรดังกล่าวในการดำเนินงานวิจัย และหนุนเสริมการทำงานของทีมวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชน หน่วยงาน และสังคมในวงกว้างได้
- 4) สื่อสารทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทการทำงานร่วมกันกับทีมวิจัย และทีมพี่เลี้ยง และทีมNodeให้ชัดเจน และเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมากขึ้น
- 5) เชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานเป้าหมายในเชิงองค์กร หรือในเชิงนโยบายมากขึ้น เพื่อยกระดับการทำงานและความสัมพันธ์ให้เกิดความต่อเนื่องในระยะยาว และประสานงานให้เกิดความร่วมมือในเชิงทรัพยากรหรืองบประมาณ และภารกิจระหว่างNodeกับหน่วยงานเป้าหมายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับเหนือท้องถิ่น
- 6) หนุนเสริมให้หน่วยงาน/องค์กรเป้าหมายเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานโครงการวิจัย ทั้งในเวที/กิจกรรมโครงการวิจัยในระดับพื้นที่ เวทีเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงประเด็น และเวทีเครือข่ายวิจัยระดับจังหวัด เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงการทำงานและการยกระดับการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้โครงการวิจัยทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น
- 7) การใช้ประโยชน์จากกลไกของสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นและกลไกNode/พี่เลี้ยงและนักวิชาการในเครือข่ายวิจัยภาคกลางในการเชื่อมประสานและสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาเป้าหมาย
- 8) ถอดองค์ความรู้และพัฒนาระบบการทำงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งในด้านการพัฒนาโครงการวิจัย การติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัย การขยายผลการเรียนรู้ และการบริหารจัดการโครงการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

บันทึกการติดตามโครงการ การดูแลและสร้างเสริมสุขภาวะ

ผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา

ต. สำเภาล่อม อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ การดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา

ต. ลำเภาล้ม อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2554

1. องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

- ทีมวิจัย 19 คน
- ทีมประสานงาน 3 คน

2. วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เนื่องจากการดำเนินงานของโครงการมีการเว้นระยะห่างในการดำเนินงานมานานพอสมควรดังนั้นก่อนที่จะทีมวิจัยจะเริ่มการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไปนั้นจึงควรต้องมีการทบทวนบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ผ่านมา ให้เข้าใจร่วมกันก่อนและจึงวางแผนการดำเนินงานร่วมกันต่อไป ซึ่งวัตถุประสงค์ของทีมประสานงานในวันนี้ประกอบด้วย

- 1) การทบทวนบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น การดำเนินงาน และการบริหารจัดการโครงการที่ผ่านมา
- 2) เพื่อให้ทีมได้มีการวางแผนการดำเนินงานของโครงการต่อไปตามกำหนดระยะเวลาโครงการ

3. ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม)

เริ่มจากทีมประสานงานทบทวนความเข้าใจกับทีมวิจัยเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการไปแล้วว่ามีวัตถุประสงค์อะไรในการทำวิจัยและชุมชนได้ประโยชน์อะไรจากการทำวิจัย จากที่ทางทีมงานวิจัยได้ตอบคำถามมาก็ชี้ให้เห็นว่ามีความเข้าใจตรงกันคือ

- ได้ความรู้
- ทำให้ชุมชนตระหนักในเรื่องสุขภาพ
- ได้ประชาสัมพันธ์ในการกระตุ้นชุมชนให้เกิดความสนใจในเรื่องสุขภาพ

สิ่งที่ได้รู้จากการสำรวจในชุมชนคือ

- ได้ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุ
- ได้รู้ว่าผู้สูงอายุในชุมชนต้องการอะไร
- ได้รู้ถึงสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนว่าเป็นอย่างไร
- ได้รู้ว่าผู้สูงอายุในชุมชนต้องการอะไร
- ได้แนะนำความรู้เกี่ยวกับสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ
- จะช่วยผู้สูงอายุในชุมชนได้อย่างไร

- มีการดูแลผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

ทีมประสานงานเริ่มทบทวนกระบวนการที่ได้ทำมาแล้วว่ามีกระบวนการใดบ้างที่ทำมาแล้ว

1. เปิดเวทีชี้แจงโครงการโดยมีหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้องคือ อบต./อนามัยและผู้สูงอายุ
2. ประชุมทีมวิจัย/วางแผนงานโครงการ/แบ่งทีมในการรับผิดชอบแต่ละพื้นที่
3. จัดเวทีในชุมชนเพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิต โดยมีการจัด2ครั้งโดยเชิญผู้สูงอายุในชุมชนมาร่วมเวทีด้วยและจัดเวทีอีก2ครั้งโดยนำเยาวชนมาร่วมคุยกับผู้สูงอายุด้วย ซึ่งการนำเยาวชนมาร่วมพูดคุยด้วยก็คือ เด็กได้เรียนรู้กับผู้สูงอายุและเข้าใจผู้สูงอายุมากขึ้น
4. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุ
5. ประชุมทีมวิจัย/สรุป และแยกประเภทปัญหา
 - สุขภาพ/โรค - ด้านเศรษฐกิจ(ตามฐานะ)
 - สิ่งแวดล้อม - ศาสนา

และจากการที่สำรวจมาพบว่าผู้สูงอายุในชุมชนเกิดปัญหาด้านสุขภาพป่วยเป็นโรคเบาหวาน/ความดันสาเหตุหลักก็เนื่องจากการรับประทานอาหารและได้วิเคราะห์ว่าบุคคลที่มีส่วนในการแก้ปัญหาก็คือ อสม.,ทีมวิจัย,หมอ,ผู้นำศาสนา,เพื่อนบ้าน,ลูกหลาน

หลังจากที่ทีมวิจัยได้พบปัญหาที่เกิดต่อสุขภาพผู้สูงอายุก็คือการรับประทานอาหารและเห็นว่าควรจะนำผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมากเนื่องจากบทบัญญัติทางศาสนาเรื่องเกี่ยวกับอาหารนั้นยังไม่ชัดเจนจึงต้องประสานงานกับทางผู้นำศาสนาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมด้วย

แผนงานครั้งต่อไป

ทีมวิจัยนัดประชุมเพื่อนำข้อมูลที่สำรวจมาสรุปและทำให้สมบูรณ์มากขึ้น วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ที่มัสยิดอิสลามวัฒนา

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ แนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554

กิจกรรมสรุปบทเรียนกิจกรรมที่ผ่านมา(ครั้งที่ 1)

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เป็นการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อแล้วนำมาสรุปข้อมูลที่ได้อะไรบ้าง และได้ประโยชน์อะไรบ้าง
การเตรียมกระบวนการของทีมประสานงาน

ช่วงเวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ช่วงเช้า 9.00 – 12.00 น.	1. ทบทวนกิจกรรมที่ทีมวิจัยทำมาแล้วว่ามีอะไรบ้าง	ทีมประสานงาน
	2. แบ่งกลุ่มทีมวิจัยเพื่อวิเคราะห์แต่ละกิจกรรม	ทีมประสานงาน
	3. นำเสนอการถอดบทเรียนของแต่ละกลุ่ม	ทีมวิจัย

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

- ทีมวิจัย 20 คน
- ทีมประสานงาน 1 คน

ผลการประชุมเป็นอย่างไร (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าประชุมและสาระการประชุม) และ
ข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม

ผ่านทบทวนกิจกรรมที่ทีมวิจัยทำมาแล้วว่ามีอะไรบ้างเพื่อให้ทีมวิจัยเข้าใจอีกครั้ง และเพื่อให้ทีมวิจัยมีความเข้าใจตรงกันเพื่อถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมของทีมวิจัย

มีประเด็นในการถอดบทเรียนดังนี้

1. กิจกรรมอะไร
2. วิธีทำ ทำอย่างไร
3. ทำแล้วได้อะไร
4. ปัญหา อุปสรรคมีอะไรบ้าง แก้ปัญหาอย่างไร
5. มีใครร่วมกิจกรรมบ้าง

ในกิจกรรมนี้จำเป็นต้องให้เวลากับผู้สูงอายุพอสมควรเนื่องจากกิจกรรมบางอย่างเป็นกิจกรรมที่ทำมานานแล้วจึงต้องมีการทบทวนความจำ เมื่อถึงเวลาที่กำหนดจึงให้ทีมวิจัยออกมานำเสนองานที่แต่ละกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มนั้นจะเจอปัญหาไม่เหมือนกันแต่ทุกกลุ่มก็ยังตอบโจทย์ไม่สมบูรณ์

การนัดหมายครั้งต่อไป

เนื่องจากว่าที่มวิจัยนั้นยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้อย่างสมบูรณ์จึงทำให้มีการนัดหมายในการถอดบทเรียนในครั้งต่อไปในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ แนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพะผู้สูงอายุชุมชนมัธยมวัดอิสลามวัฒนา

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2554

กิจกรรมสรุปบทเรียนกิจกรรมที่ผ่านมา(ครั้งที่ 3)

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เป็นการทบทวนบทเรียนต่อจากครั้งที่แล้วเพื่อให้ได้องค์ความรู้เพิ่มขึ้นและตอบโจทย์ได้สมบูรณ์ และนำกิจกรรมที่ทำไปแล้วมาร่วมกันวิเคราะห์ว่ามีอะไรบ้างที่จะนำมาเป็นสิ่งเสริมสร้างกิจกรรมผู้สูงอายุได้

องค์ประกอบเข้าร่วมประชุม

ทีมวิจัย 19 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกต
จากผลการประชุมโดยรวม)

ทีมประสานงานได้กล่าวทบทวนในเรื่องของกิจกรรมที่ผ่านมา และให้ช่วยเริ่มวิเคราะห์แนวทางการดูแลผู้สูงอายุว่ามีอะไรบ้าง และเนื่องจากทีมวิจัยประชุมกิจกรรมถอดบทเรียนมาหลายครั้งแล้วจึงมีความเข้าใจมากขึ้นในการร่วมวิเคราะห์

แนวทางการดูแลและส่งเสริมสุขภาพะผู้สูงอายุ

1. สภาพชีวิตวิถีชุมชน
2. ภูมิปัญญา ความสามารถความสนใจ
3. สถานการณ์สุขภาพผู้สูงอายุ
4. หลักศาสนา ข้อบัญญัติ

สุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุ
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากการหาแนวทางแล้วจึงจะมีการร่วมกันวิเคราะห์ที่ละเอียดโดยเริ่มจากประเด็นสภาพวิถีชีวิตผู้สูงอายุก่อน โดยแยกเป็น สภาพแวดล้อม สภาพจิตใจ สภาพสังคม อดีตและปัจจุบัน

อดีต	ปัจจุบัน
อาชีพ ทำนา ต้มหอย ปลุกข้าว ไถนา เย็บแห ทำน้ำตาลสด (คนสมัยก่อนไม่มีความรู้จึงหากินด้วยการทำนา ทำไร่)	ไม่ทำนา ทำงานโรงงาน รับราชการ ก่อสร้าง (หาเงินเพื่อมาซื้อกิน)
สภาพสังคม เน้นการแบ่งปัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	ต่างคนต่างอยู่ การแบ่งปันน้อยลง
สภาพแวดล้อม	

มีป่า ฝนตกตามฤดูกาล	ฤดูกาลแปรเปลี่ยน ป่าน้อยลง
ภาพจิตใจ มีความสุข ไม่เครียด	เห็นแก่งาน เห็นแก่ตัว มีความเครียดมาก

ทีมประสานงานจึงตั้งคำถามว่าจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีผลดีผลเสียกับผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง

ผลดี	ผลเสีย
1. มีการสนับสนุนจากรัฐบาล 2. มีลูกมีหลานคอยดูแล ลูกให้เงินใช้ 3. มีการพบปะสังสรรค์	1. สุขภาพไม่แข็งแรง 2. มีความเครียดมากขึ้น 3. อาหารเป็นพิษ 4. ลูกหลานไม่เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ 5. ไม่มีสังคมเกิดความจำเจ

แผนงานครั้งต่อไป

เนื่องจากเวลานั้นตึกแล้วจึงมีการนัดกันครั้งหน้าเพื่อนำประเด็นที่ยังไม่ได้วิเคราะห์มาพูดคุยกันต่อในวันที่

2 มีนาคม 9.00 น

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ แนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาวะผู้สูงอายุชุมชนมุสลิมอิสลามวัฒนา

วันที่ 25 มิถุนายน 2554

กิจกรรมเวทีชุมชนมุสลิมอิสลามวัฒนาเพื่อสุขภาพ

เปิดเวที

9.30 น. พี่ปัญญาเปิดการประชุมโดยแนะนำโครงการวิจัยและที่มาที่ได้เกิดเวที"ชุมชนมุสลิมวัฒนาเพื่อสุขภาพขึ้น " หลังจากนั้นคือตีบทแนะนำตนเองในการร่วมเวทีว่าการที่จัดเวทีในประเด็นเรื่องสุขภาพนี้เข้ากับทางหลักศาสนามาดและได้กล่าวว่าการที่มุสลิมนั้นรวมตัวกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ดีและไม่ขัดกับหลักศาสนาแต่อย่างใด

จากที่ได้เปิดการประชุมไปแล้วนั้นพี่ปัญญานั้นก็ได้อธิบายว่าตนเองและทีมงานมีส่วนร่วมในการทำงานวิจัยอย่างไรและงานวิจัยนั้นมีประโยชน์อย่างไรโดยอธิบายว่าแต่เดิมการทำวิจัยนั้นนักวิชาการเป็นผู้ทำเท่านั้นความรู้ที่ได้มาจากการวิจัยก็ไม่ได้ประโยชน์และไม่ได้นำมาปฏิบัติจริงแต่การวิจัยท้องถิ่นนั้นเป็นงานวิจัยที่ชาวบ้านเป็นผู้ที่ทำงานวิจัยเองทั้งหมดความรู้ที่ได้มานั้นก็สามารถที่จะนำมาเป็นประโยชน์กับชุมชนได้จริง และครั้งนี้ทางทีมก็ได้มีโอกาสได้งบประมาณมาทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับประเด็นสุขภาวะของชุมชนมุสลิมเพื่อที่ชุมชนนั้นจะได้มีความสนใจในเรื่องของสุขภาพกันมากขึ้น โดยจุดประสงค์หลักที่ทางทีมวิจัยนั้นอยากให้เป็นคือ

1. การกระตุ้นคนในชุมชนให้ตระหนักเรื่องสุขภาพ, การกิน, การอยู่, การออกกำลังกาย
2. ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ/มีความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น
3. หน่วยงานต่างๆได้รับรู้

ประโยชน์ของงานวิจัยคือการที่เรานั้นคือ

- ได้รู้เรื่องข้อมูลผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชน
- ได้รู้วิถีชีวิตคนในชุมชนในสมัยก่อนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
- ได้รู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องวิธีการถนอมอาหารและการขึ้นต้นตาลในอดีตของชุมชนในอดีต
- ได้รู้ว่าการละหมาดนั้นมีประโยชน์กับร่างกายคือเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งเช่นกัน

ช่วงแนะนำการออกกำลังกายให้ผู้สูงอายุ

ช่วงที่ออกกำลังกายนั้นได้นำเยาวชนที่อยู่ในชุมชนนั้นมาร่วมออกกำลังกายโดยใช้อุปกรณ์ที่เรียกว่าฮูล่าฮูป จากการที่นำเด็กเยาวชนนั้นมาร่วมด้วยเป็นการสร้างความตื่นตาและความบันเทิงให้กับผู้ที่มาร่วมงานในครั้งนี้เช่นกันหลังจากนั้นทีมวิจัยได้ร่วมกันนำเสนอการออกกำลังกายโดยใช้ไม้พลองในการออกกำลังกายโดยได้ทำเป็นแบบอย่างให้กับผู้เข้าร่วมดูและขอความร่วมมือให้ร่วมกันออกกำลังกายไปพร้อมๆกัน

ช่วงแนะนำอาหารเพื่อสุขภาพ

ทีมวิจัยนำเสนออาหารที่ทำมาจากสมุนไพรที่ปลูกตามบ้านและอธิบายสรรพคุณว่ามีส่วนช่วยในการเกิดโรคอย่างไรบ้างโดยในขั้นตอนแรกนั้นได้นำเสนอเป็นPOWER POIN หลังจากนั้นได้นำอาหารที่เตรียมมาให้ผู้เข้าร่วมนั้นได้รับประทานไปด้วย

ช่วงนำบุคคลตัวอย่างมาเล่าสู่กันฟังในเรื่องการดูแลสุขภาพ

ทีมวิจัยนั้นได้นำหมอแะซึ่งเป็นหมอแผนโบราณซึ่งมีความรู้เรื่องของประโยชน์ในการใช้สมุนไพรมาประกอบอาหารทานภายในครัวเรือนมาให้ความรู้ในการใช้สมุนไพรให้ถูกวิธีและเปิดโอกาสให้สอบถามเรื่องวิธีการใช้และวิธีการทำ

ช่วงนำผู้รู้ในชุมชนมาพูดถึงเรื่องการดูแลสุขภาพของอิสลาม

อาจารย์กล่าวถึงเป้าหมายของมุสลิมในเรื่องการดูแลสุขภาพว่าตามหลักคำสอนของอิสลามนั้นไม่เพียงแต่ดูแลสุขภาพภายนอกเท่านั้นแต่ดูแลไปถึงเรื่องจิตวิญญาณโดยเน้นการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักศาสนาแล้วก็ต้องดูแลร่างกายให้สมบูรณ์ด้วยหลังจากนั้นได้กล่าวถึงสถานการณ์สุขภาพของอิสลามด้วย

พี่ปัญญาได้กล่าวปิดเวทีชุมชนมุสลิมวัฒนาเพื่อสุขภาพและกล่าวขอบคุณผู้ที่เข้าร่วมงานพร้อมทั้งเตรียมของขวัญมาให้เพื่อเป็นน้ำใจให้กับผู้ที่มาเข้าร่วมด้วย

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ แนวทางการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุชุมชนมัสยิดอิสลามวัฒนา

ต.สำเภาล่ม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 30 กรกฎาคม 2554 ณ มัสยิดอิสลามวัฒนา

กิจกรรม สรุปกิจกรรมเวทีชุมชนมุสลิมอิสลามวัฒนาเพื่อสุขภาพ

จุดประสงค์

1. สรุปการทำกิจกรรมที่ผ่านมา
2. ติดตามการเขียนรายงานโครงการ

ผู้เข้าร่วมการประชุม

ทีมวิจัย 14 คน

ผู้ประสานงาน 2 คน

เนื้อหาการประชุม

ปัญหาเริ่มกล่าวคำทักทายแบบมุสลิมและกล่าวถึงกิจกรรมที่ทำมานั้นจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ตั้ง

ไว้คือ

วัตถุประสงค์

- เพื่อกระตุ้นคนชุมชนเรื่องการดูแลสุขภาพ
- คนในสวนร่วมเพื่อการดูแลและสนับสนุนเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุ
- เกิดความสามัคคีภายในชุมชน
- ให้องค์กรรับรู้เห็นความสำคัญได้รู้การทำงานของกลุ่มผู้สูงอายุ

หลังจากนั้นทีมผู้ประสานงานให้ทางทีมวิจัยนั้นทวนจุดประสงค์ในการจัดงานอีกครั้ง และให้ทางทีมวิจัยนั้นลง
ทบทวนกระบวนการในวันที่จัดกิจกรรม

กิจกรรม วันชุมชนวัฒนาสุขภาพ

เป้าหมาย 100 คน

- ผู้สูงอายุ หมู่ 6,7 จำนวน 70 คน / 80 คน
- เจ้าหน้าที่ทีมวิจัย จำนวน 30 คน / 27 คน
- เยาวชน จำนวน 10 คน / 10 คน
- หน่วยงาน จำนวน 5 คน /
- ชาวบ้าน จำนวน 15 คน 20 คน

เทศบาล จำนวน 6 คน

จากข้อสังเกต ระหว่างที่ทบทวนกิจกรรมกันนั้นทีมวิจัยแต่ละคนเป็นผู้สูงอายุจึงต้องอาศัยเวลาในการถ่ายภาพ
สถานะการแต่ก็มีการชกถามกันถึงกิจกรรมที่ทำมาตลอดทำให้ความสามัคคีภายในทีมเพิ่มขึ้น

กิจกรรม	ปัญหา	สิ่งที่ต้องปรับปรุง
การประสานงาน ชาวบ้าน/หน่วยงาน - บอกด้วยปากเปล่า - บอกล่วงหน้าก่อน 1-2 วัน	- มาไม่ค่อยได้ติดธุระ - ระยะเวลาในการประสานงานน้อยเกินไป	- ทำหนังสือเชิญให้กับหน่วยงาน/ผู้นำ - ใช้เวลาประสานงานอย่างน้อย 1 อาทิตย์
ลงทะเบียน - มีนักศึกษา มาช่วยในการลงทะเบียน - มีจุดให้บริการ - o วัดความดัน - o ชั่งน้ำหนัก - o เจาะเลือดตรวจเบาหวาน - มีเจ้าหน้าที่อสม. มาช่วย	- อุปกรณ์น้อย - อสม. ยังไม่ชำนาญในการวัดค่าความดัน - ผู้ลงทะเบียนต่อคิวนาน	- ประสานงานเพิ่มอุปกรณ์ให้มากขึ้น - นัดผู้สูงอายุมาก่อนเวลา - เชิญหมอ มาร่วมให้บริการด้วย
บรรยากาศก่อนเปิดงาน • มีนิทรรศการติดบอร์ดอาหารผู้สูงอายุ - ทำอาหารสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ยาตะไคร้, ลอดช่อง, แกงเหียง	- ไม่ค่อยมีคนสนใจเท่าที่ควร - ไม่ค่อยมีคนรู้ว่าจัดนิทรรศการ	- การติดบอร์ดควรจะมาติดตรงที่ลงทะเบียนและให้อยู่บริเวณเดียวกัน - เพิ่มอุปกรณ์จัดนิทรรศการ
เปิดงาน 1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ 2. กล่าวเปิดงานโดยกรมการอาวุโสของมัสยิด 3. เปิด Power Pion ตู 4. นำเสนอข้อมูลวิถีชีวิต/ภาพวาดเอง	- ชาวบ้านนั่งฟังเฉยๆ - ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนเท่าที่ควร	- มีผู้สูงอายุมาเป็นคนเล่า - มีอุปกรณ์ประกอบการเล่า
การแสดงชุดลำฮูป - เด็กเข้าร่วมเล่น 6 คน - ผู้ใหญ่ 3 คน - ผู้เข้าร่วมประทับใจ คึกคักดี	- เวลาลน้อยไปหน่อย - ไม่สามารถเปิดเพลงได้ เพราะว่าเป็นเขตมัสยิด (แต่ชาวบ้านก็บอกว่าเจียบๆดีกว่า)	

กิจกรรม	ปัญหา	สิ่งที่ต้องปรับปรุง
บริหารด้วยไม้พลอง - ทีมวิจัย 7 คน - ผู้เข้าร่วมให้ความสนใจและบริหารตาม	- อุปกรณ์น้อยเกินไป - การจัดสถานที่ไม่ขยายให้กว้างกว่าเดิมทำให้ไม่สะดวก	- ทีมวิจัยต้องเตรียมจัดแถวก่อน เพื่อขยายพื้นที่ให้มีบริเวณกว้างมากกว่าเดิม
แนะนำอาหารสุขภาพ - นำอาหารที่ทำมาให้ดูและมีตัวอย่างวัตถุดิบมาให้ผู้เข้าร่วมดูพร้อมทั้งอธิบายสรรพคุณที่ช่วยในการดูแลสุขภาพได้อย่างไร - มีผู้ให้ความสนใจดีมากเพราะมีการซักถามพร้อมทั้งทางทีมวิจัยได้นำอาหารไปให้ผู้เข้าร่วมรับประทานด้วย	- มีคนสนใจมากเพราะระหว่างอธิบายได้รับประทานอาหารที่ทีมวิจัยนำมาให้ลองทานด้วย	- เวลาในการนำเสนอหน่อย - นำประโยชน์มานำเสนอมากกว่านี้ - นำภาพมาประกอบด้วย - เพิ่มเอกสารมาประกอบ
บุคคลตัวอย่าง - นำหมอแอสผู้มีความรู้มาอธิบายสมุนไพรที่มีประโยชน์และสามารถกินได้ - ผู้เข้าร่วมซักถามมีความสนใจมาก	- สาเหตุที่แท้จริงในการดูแลสุขภาพให้ดีขึ้นคือการดูแลสุขภาพของลูกหลาน - เสียค่าใช้จ่าย - ถ้ามถึงจะตอบ - บุคคลที่ไม่แข็งแรงไม่มาร่วมด้วยเพราะอาการหนัก	- นำลูกหลานที่มีส่วนในการช่วยดูแลสุขภาพมาร่วมพูดคุย
ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพของมุสลิม - ผู้นำทางศาสนากล่าวถึงวิธีการดูแลสุขภาพของมุสลิม - นำvcdเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพมานำเสนอพร้อมอธิบายตามดูแลเรื่อง 1. จิตใจ 2. ร่างกาย 3. ความเข้มแข็ง 4. ความสัมพันธ์	- มีคนสนใจดี	

สิ่งที่ทีมวิจัยประทับใจในการดูvcd

1. การให้เลิกบุหรี่(มีอันตรายต่อร่างกายมาก)
2. เรื่องสิ่งแวดล้อม

3. การอยู่ร่วมกันของสังคม

จากที่ทีมวิจัยสรุปการทำกิจกรรมมาแล้วนั้นพี่สันติได้มีข้อเสนอว่าแล้วจะอย่างไรให้เกิดกลุ่มหน่วยงานในชุมชนเพื่อเกิดความยั่งยืนภายในชุมชน

- ประสานหน่วยงาน อบต. หน่วยงานได้อย่างไร(งบประมาณ)
- กิจกรรมต่อเนื่องในชุมชน?
- ศาสนากับสุขภาพแตกต่างกับศาสนาอื่นอย่างไร
- แนะนำให้ผู้เข้าร่วมนั้นสะท้อนในเรื่องอะไรบ้างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งเพื่อทดสอบความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

สรุป/ประเมินผลการจัดกิจกรรม

พี่สันติให้ทีมวิจัยประเมินผลว่ากิจกรรมอะไร(เกิดผลข้อไหนมากที่สุดจากวัตถุประสงค์กิจกรรมที่ตั้งไว้)ให้เลือกได้คนละสองข้อโดยให้ทีมวิจัยออกมาให้คะแนนเองและปัญหาได้ทวนวัตถุประสงค์อีกครั้ง
ผลที่ได้คือ

1. เกิดความสามัคคี
2. หน่วยงานรับรู้/มีสยิต/ผู้นำชุมชน

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนกระตุ้นเรื่องการดูแลสุขภาพให้เป็นไปตามแนวทางโครงการนั้นคือ

1. สื่ออุปกรณ์เสริมให้น่าสนใจมากขึ้น
2. นำพยาบาลเจ้าหน้าที่มาช่วยเสริมในด้านความรู้(เสริมความมั่นใจให้ผู้เข้าร่วม)

การนัดหมายครั้งต่อไป

จะมีการนัดหมายกับทีมผู้ประสานงานอีกครั้งเพื่อปรึกษาในเรื่องการเขียนรายงานให้ทันกำหนดปิดโครงการแต่ยังไม่สามารถระบุวันได้เพราะจะเป็นช่วงที่ทางมุสลิมนั้นถือศีลอด

บันทึกการติดตาม

โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟู
ความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5
ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5

ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี

วันที่ 26 ธันวาคม 2553 กิจกรรมการเก็บข้อมูลวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

เปิดประชุมโดยพี่เลี้ยงโครงการทีมงานวิจัยในประเด็นการดำเนินชีวิตในอดีต

ทีมงานวิจัยได้ชี้แจงสาเหตุในการประชุมโดยได้อธิบายว่า ในการส่งเสริมชุมชนนั้นมีโครงการต่างๆที่เข้ามาพัฒนาชุมชนหลายโครงการ เช่นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทีมงานวิจัยจึงได้เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมกันปรึกษาหารือกันว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไร โดยถือโอกาสในช่วงใกล้เทศกาลนี้มาร่วมประชุมกัน

มีกิจกรรมในการประชุมโดยมีการนำเกมส์ให้ผู้ประชุมร่วมสนุก

มีการพูดเป็นสำนวนให้คล้องจองกันโดยเน้นว่าต้องมีชื่อของผู้ร่วมประชุมรวมอยู่ด้วยเช่น “น้องซีเอาลิ้นจี่มาฝาก” เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ในที่ประชุม

เปิดให้ผู้ร่วมประชุมซักถาม

ผู้ร่วมประชุมถามว่าจะมีงบประมาณเท่าไรในงานประจำปี ทีมวิจัยจึงชี้แจงว่าที่มาของโครงการนั้นจุดประสงค์คืออะไรและทำอะไรจะพัฒนาหมู่บ้านให้ดีขึ้นจึงได้ชักชวนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และได้มีการถามผู้ประชุมว่าในสมัยก่อน-ปัจจุบันได้มีการดำรงชีวิตแตกต่างกันอย่างไร ผู้ร่วมประชุมจึงยกตัวอย่างเช่น การละเล่นและการสังสรรค์ในสมัยก่อนนั้นส่วนใหญ่จะจัดกันในวัดแต่ในปัจจุบันนั้นการที่จะจัดกิจกรรมใดๆในวัดนั้นจะมีการห้ามจากรัฐบาลในปัจจุบันจึงไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมซึ่งถ้าไปจัดในสถานที่อื่นก็จะมีราคาแพง ทางทีมวิจัยจึงชี้แจงและเสนอว่าจุดประสงค์หรือกิจกรรมที่เราจะทำนั้นอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงในทันทีแต่จะค่อยๆปรับเปลี่ยนทีละน้อยและยกตัวอย่างการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่เคยทำมาเช่น การเดินแอโรบิกภายในชุมชนแต่ก็ไม่ได้ผลจึงปรับเปลี่ยนวิธีโดยหันมาดูว่าวัฒนธรรมของเรามีอะไรบ้างในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ และอนุรักษ์ความเป็นชุมชนได้อย่างไร ยกตัวอย่าง โครงการในโรงเรียน เช่น การทำขบวนกลองยาวในงานเทศกาลต่างๆเพื่อพานักเรียนเข้าวัด, อบต.จัดงานรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์ จึงอยากปรึกษาขอความคิดเห็น ความร่วมมือจากคนในชุมชน และทางทีมวิจัยจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมอีกแรง

ทางทีมวิจัยได้นำข้อมูลประชากรของ ต.สวนพริกไทยโดยแบ่งตามช่วงอายุ จำนวน วัย และนำปฏิทินกิจกรรมประเพณี/วิถีชีวิตของคนในชุมชนเมื่อ 50ปีที่แล้ว ให้ผู้ร่วมประชุมดูว่ามีกิจกรรมประเพณีใดบ้างที่จะสามารถเชื่อมโยงคนในชุมชนและประเพณีใดที่เลิกทำไปแล้ว

จากที่ดูตามข้อมูลแล้วมีประเพณีที่เลิกทำไปแล้วคือการลงแขกเกี่ยวข้าวซึ่งสาเหตุที่เลิกคือ

1. ไม่มีคนทำนา
2. ขุดโรงประปาผ่านที่, น้ำเข้าไม่ได้

ชุมชนจึงหันไปทำอาชีพอย่างอื่นแทนคือ

1. ทำงานโรงงาน

2. เมาถ่าน

3. คำขาย

กิจกรรมที่มีอยู่และสามารถนำคนในชุมชนมารวกันและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้ดีที่สุดคือประเพณีการทำบุญลาน

การทำบุญลาน เป็นประเพณีที่ทำหลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว ก็จะมาทำบุญที่ลานข้าวโดยมีการทำบุญเลี้ยงพระ, ทำบุญเลี้ยงบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วและทำบุญเลี้ยงผีตามทางสามแพร่งเป็นกิจกรรมที่ส่วนใหญ่วัยผู้สูงอายุ, วัยกลางคนนิยมทำการสื่อสารในการทำบุญก็คือการประกาศเสียงตามสาย, การบอกปากต่อปาก, มีการกำหนด วัน เดือน ที่แน่นอนอยู่แล้ว

วิธีการ

สมัยก่อน นำกับข้าวแต่ละบ้านมารวมกัน แล้วทำบุญเลี้ยงพระ

ปัจจุบัน นำเงินทำบุญมารวมกันเป็นทุนกองกลางของชุมชนมาซื้อของและร่วมกันทำกับข้าว

ข้อดีของประเพณีนี้คือ

1. ความสบายใจ, ได้ทำบุญ

2. เป็นการรวมตัวเพื่อมาทำบุญของหมู่บ้าน เพื่อพรพรบุรุษของชุมชนที่ล่วงลับ

ผู้ร่วมประชุมมีการเสนอว่าควรนำเด็กนักเรียนมามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนี้ด้วยโดยให้เด็กนั้นหาข้อมูลว่าประเพณีทำบุญลานนั้นมีที่มาที่ไปอย่างไรโดยข้อมูลที่ได้นั้นจะต้องมาจากตัวบุคคลในชุมชนนั่นเองเช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า และทำเป็นรายงานส่งครูที่โรงเรียนและควรมีแรงจูงใจให้เด็กด้วยเช่นของรางวัลโดยทางทีมวิจัยจะประสานงานกับทางโรงเรียนต่อไป

ปัญหาหลักในการทำคือ ผู้ใหญ่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

ทีมวิจัยจึงมีการสรุปดังนี้คือ จะนำเด็กและเชิญคนในชุมชนให้มาร่วมประชุมเพื่อความเข้าใจให้ตรงกันอีกครั้งก่อนวันเริ่มงานและจะมีการร่วมประชาสัมพันธ์ในงานประเพณีโดยการติดบอร์ด ติดรูปกิจกรรม และอธิบายประเพณีการทำบุญลาน

มีกิจกรรมในการประชุมโดยมีการนำเกมส์ให้ผู้ประชุมร่วมสนุก

โดยมีป้ายติดอยู่ที่เก้าอี้ของผู้ที่ร่วมประชุมซึ่งจะเขียนว่า"มากับดวง" แล้วผู้ที่มีป้ายนั้นมีสิทธิ์ตอบคำถามชิงรางวัล

ทีมวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและร่วมวิเคราะห์ปัญหา

เดิม ทำ 2 วัน ของทำบุญต้องหาไปถวายวัดเอง/ทำเอง
ก่อนจัดงานนั้นทางวัดจะเชิญชาวบ้านมาร่วมประชุมเตรียมงาน

1. วันอาสาฬหบูชา - เริ่ม 8.00น-9.00น. ทำบุญ, พระถวายภัตตาหาร, ถวายพุ่มดอกไม้
- ถวายสังฆทาน(ทางวัดจัดให้พร้อม)มาได้ทั้งวัน
- หล่อเทียนพรรษา(ทางวัดจัดให้)
- เวียนเทียนเริ่ม 19.00น. พระเป็นผู้กล่าวนำ, มหรสป
2. วันเข้าพรรษา - ทำบุญ(เหมือนวันอาสาฬหบูชา)
- ถวายเทียน
- หล่อเทียนกับทางวัด(ทางวัดจัดให้)

จากที่ทีมวิจัยสังเกตนั้นคุณลุงสมจิตรนั้นได้เปรียบเทียบกับสมัยก่อนนั้นการทำบุญจะถวายน้ำตาลสดให้เพราะ
เนื่องจากในอดีตชุมชนนี้มีอาชีพขึ้นต้นตาลและเป็นช่วงที่ตาลออกผลพอดีและของที่ทำบุญนั้นส่วนใหญ่เป็นของแห้ง
ซึ่งสามารถเก็บเป็นเสบียงตอนจำพรรษาได้อีกด้วย

ปัจจุบัน มีขั้นตอนในการทำบุญเหมือนก่อนแต่ในปัจจุบันนั้นการนำของไปทำบุญนั้นทางวัดจะจัดหามา
ให้อยู่แล้วเพียงแต่คนในชุมชนเองทำบุญด้วยเงินเท่านั้น ก่อนจัดงานนั้นทางวัดจะเชิญชาวบ้านมาร่วมมือกันทำงาน
คือ ทางวัดนั้นมีการจัดรูปแบบกระบวนการอยู่แล้วเพียงแต่หากคนมาช่วยทำเท่านั้น

จากที่ผู้ประสานงานสังเกตเห็นนั้นถ้าเป็นเรื่องที่ทางวัดจัดนั้นชาวบ้านจะให้ความสนใจมากเพราะเห็นว่าเป็น
เป็นการทำบุญแต่ถ้าเป็นเรื่องการพัฒนาขึ้นชาวบ้านจะไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าไร จากตัวอย่างนี้ทางทีมวิจัย
อาจจะมาลองวิเคราะห์หว่าถ้าวัดมีความสำคัญกับชุมชนมากแล้วจะมีกิจกรรมอะไรที่วัดจะมาช่วยในเรื่องการพัฒนาได้
บ้างเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน

คุณสันติได้ให้ข้อคิดว่าประเด็นที่ทีมวิจัยตั้งไว้คือ

1. ดึงทีมวิจัยเข้ามาร่วมคิดให้เกิดกิจกรรม
2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับคนในชุมชน

ด้วยภายใต้เงื่อนไขเวลาที่จำกัดนั้นจะอย่างไร, การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ประทับใจเห็นว่าการทงานใน
ครั้งนี้อาจจะเป็นก้าวแรกที่จะดึงวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในครั้งต่อไป

แผนงานครั้งต่อไป

จากที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ในครั้งนี้นั้นทางทีมวิจัยจะนัดประชุมเตรียมการในการเข้าร่วมงานบุญวันเข้าพรรษา
ในวันที่ 16 มิถุนายน 2554 ในการจัดกระบวนการการทำบุญ

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการ โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบาง

เลียบ หมู่ที่ 5 ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี

วันที่ 24 กรกฎาคม 2554 ณ บ้านลุงสมจิตร

1. องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

- ทีมวิจัย 2 คน
- ทีมประสานงาน 2 คน

2. วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เพื่อติดตามการเขียนรายงานโครงการวิจัยและดูความเรียบร้อยของรายงานการเงินให้ทันระยะเวลาที่กำหนด

3. ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม)

จากการนัดกันในครั้งนี้เนื่องจากทีมส่วนใหญ่มีธุระจึงไม่สามารถที่จะมาได้มีเพียงแต่หัวหน้าโครงการและคุณลุงสมจิตรเท่านั้น จากการพูดคุยเรื่องการเขียนรายงานนั้นทางคุณประพัทธ์ก็ได้ซักถามเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองนั้นยังติดขัดอยู่ซึ่งทางทีมผู้ประสานงานก็ได้ชี้แจงในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจแล้วทางหัวหน้าโครงการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเขียนรายงาน และจากที่ดูในแผนการทำงานนั้นทางทีมได้ทำงานมาอยู่ในขั้นตอนที่ 5 แล้วคือ เวกีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนทางทีมผู้ประสานงานเห็นสมควรว่าน่าจะทำได้ถึงกิจกรรมที่ 7 คือ ประชุมทีมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางการฟื้นฟูความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทางทีมก็คิดว่าสามารถที่จะทำได้เพราะใจจริงนั้นอยากที่จะทำให้ถึงที่สุดอยู่แล้ว

เรื่องความเรียบร้อยในการทำรายงานการเงินนั้นก็ยังมีส่วนที่ยังติดขัดอยู่ละยังไม่สมบูรณ์ทำให้ทางทีมนี้ต้องนำกลับไปแก้ไขคาดว่าทางทีมวิจัยนั้นจะสามารถที่จะปิดโครงการทันในเวลาที่กำหนด

แผนงานครั้งต่อไป

ทางทีมวิจัยจะนัดประชุมอีกครั้งในวันที่ 30 กรกฎาคม 2554 เพื่อมาร่วมกันสรุปบทเรียนการทำกิจกรรมที่ผ่านมา

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนบางเลียบ หมู่ที่ 5

ต.สวนพริกไทย อ.เมือง จ.ปทุมธานี

วันที่ 31 กรกฎาคม 2554 ณ บ้านลุงสมจิตร

วัตถุประสงค์ในการติดตามโครงการ

จากที่ได้พูดคุยกันในครั้งนี้แล้วว่า จะมาติดตามดูรายงานโครงการและร่วมทีมวิจัยสรุปการทำกิจกรรมที่ผ่านมาเป็นจะได้เนื้อหาเขียนรายงานต่อไปอย่างไรเพื่อจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัย

การเตรียมกระบวนการติดตามโครงการ

ทีมประสานงานเตรียมประเด็นในการพูดคุยไว้ 3 ประเด็นคือ

1. การดูรายงานโครงการ
2. ทีมวิจัยสรุปผลการทำกิจกรรมร่วมกัน

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

1. ทีมวิจัย 6 คน
2. ทีมประสานงาน 2 คน

ผลการประชุมเป็นอย่างไร (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม

พี่ประพัทธ์ทำความเข้าใจทีมวิจัยในการใช้จ่ายรายงานการเงินในแต่ละกิจกรรม และการจัดทำรายงานจึงอยากที่จะให้ทีมวิจัยมาร่วมพูดคุยและเสนอความคิดการทำรายงานด้วย พี่ประพัทธ์แจ้งหัวข้อให้ทีมวิจัยในแต่ละหัวข้อว่าในรายงานนั้นจำเป็นจะต้องมีส่วนประกอบใดบ้างและเนื้อหาที่ต้องการเป็นอย่างไร

พี่สันติเสริม การทำโครงการนั้นมีระยะเวลาดำเนินการนานมากและงบประมาณที่ใช้ก็ยังไม่หมดแต่เราจำเป็นต้องปิดโครงการและต้องคืนงบประมาณ และตัวโครงการเป็นงานวิจัยเป็นการหาคำตอบที่จะหาแนวทางวิธีการในการแก้ปัญหาได้อย่างไร จากเดิมนั้นเราจะแก้ปัญหาเรื่องการแก้ปัญหากองทุนหมู่บ้านทำให้เราต้องมาหาทางแก้ปัญหา ลุงสมจิตรถามถึงสาเหตุที่เราล่าช้าคืออะไร ทางทีมผู้ประสานจึงชี้แจงว่าเป็นเพราะจากที่เรานั้นทำล่าช้าเพราะเรามีแผนงานแต่เราทำล่าช้าจึงเป็นสาเหตุที่เราต้องปิดโครงการ ถ้าจะแก้ปัญหาคือทีมวิจัยต้องมีการประชุมให้เป็นไปตามแผนอย่าปล่อยเวลาให้นานจนเกินไปและต้องดูควบคู่ไปตามแผนกิจกรรมเพราะในแผนนั้นจะบอกอยู่แล้วว่าเราสมควรจะทำเดือนไหนบ้าง

สาเหตุ

- หัวหน้าโครงการไม่ว่าง

- มีเวลาร่างไม่ตรงกัน

หลังจากนั้นพี่ประพัทธ์ได้เสนอให้ทีมวิจัยนั้นได้อ่านข้อมูลรายงานที่ตนเองได้เขียนแต่อาจจะมีบางข้อมูลที่ไม่ชัดเจนทำให้ต้องให้ทางทีมวิจัยช่วยอ่านและเติมเต็มในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์โดยพี่ประพัทธ์ได้ให้ข้อคิดกับทีมว่าเหมือนการมองปากกาทั้งคนละมุมแต่ถ้าแต่ละคนมองเห็นไม่เหมือนกันแล้วนำเอาสิ่งที่ตนเองเห็นนั้นมาแลกเปลี่ยนพูดคุยกับอีกคนทำให้เราเห็นปากกาเป็นแท่งเดียวกันเหมือนกันได้

จากนั้นพี่ประพัทธ์แจกเอกสารให้ทีมวิจัยช่วยดูข้อมูลที่ได้รวบรวมมาแล้วให้ทางทีมวิจัยมาช่วยดูว่าตรงตามที่เป็นหรือไม่เพื่อที่จะมาร่วมแก้ไขเอกสารรายงานร่วมกัน จากที่ได้ดูเอกสารแล้วมีบางช่วงที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงทำให้มีทีมวิจัยนั้นได้เล่าถึงข้อเท็จจริงว่าควรเป็นอย่างไรและจะนำเอกสารมาสนับสนุนได้จากไหนบ้าง

จากข้อสังเกต ทีมวิจัยนั้นไม่มีการกระตือรือร้นมาเขียนแต่มีเพียงแค่เอกสารมาให้อ่านเท่านั้นอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ทีมวิจัยเองนั้นเบื่อ ในส่วนของทีมเองนั้นบางคนก็สามารถร่วมคิดได้แต่บางคนก็ไม่สามารถช่วยคิดได้ทำให้การทำงานนั้นล่าช้าเพราะคนที่ทำและคิดงานนั้นมีน้อย หรืออาจจะมีแค่หัวหน้าโครงการเท่านั้นที่เป็นคนคิดงานเอง

แผนงานครั้งต่อไป

มีการนัดเพื่อนำรายงานที่แต่ละคนไปเพิ่มเติมนำมาสรุปร่วมกันอีกครั้งภายในวันอาทิตย์ที่ 7 สิงหาคม

2554

บันทึกการติดตาม

โครงการ การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้า

นาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่ 2)

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการ การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่ 2)

วันที่ 22 มีนาคม 2554 อบต.ตำบลดอนหญ้านาง

กิจกรรม ประชุมทีมวิจัยสรุปทบทวนโครงการที่ผ่านมา

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วม

ทีมวิจัย 7 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

หลังจากที่โครงการนั้นดำเนินมาเป็นเวลานานทีมประสานงานจึงติดตามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโครงการเพื่อตอบโจทย์โครงการให้ได้ตามเป้าหมาย

เนื้อหาการประชุม

โจทย์ การร่วมมือของโรงเรียน,บ้าน,วัดเพื่อทำให้เด็กดอนเป็นเด็กดี

- ต้องตอบโจทย์ได้ว่ากระบวนการเป็นอย่างไรในการทำให้เด็กดอนเป็นคนดี
- จะมีวิธีการเป็นอย่างไรระหว่าง บ้าน,วัด,โรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนเป็นวงจรเด็กดอนเด็กดี ระยะที่ 1

ความคิดทีมวิจัย

- เพื่อให้เด็กมีความกระตือรือร้น
- เด็กดอนหญ้านางเป็นเด็กดี

ปัญหา

- ไม่มีความพร้อมของทีม
- ติดภารกิจต่างๆของตน
- เคยเก็บข้อมูลแล้วแต่ไม่ได้มาสรุป
- ข้อมูลที่มาบางส่วนไม่ตรงกับตัวเด็ก

สิ่งที่ขาด

- การทำงานที่ต่อเนื่อง
- นายกไม่มีเวลามาเข้าร่วม
- ไม่มีการติดตามจากผู้ประสานงาน

สิ่งที่อยากทำในตอนนี

- อยากเอาโครงการไปให้โรงเรียนทำต่อ
- อยากให้อบรมทีมวิจัย

- สร้างทีมวิจัยใหม่

การจัดกระบวนการใหม่

- รวมทีมเก่า-ใหม่เพื่อร่วมประชุมวางแผน
- นัดพูดคุยกับทางโรงเรียน(ครู)และร่วมกันวางแผน
 - ให้นักเรียนมัธยมต้นมาร่วมทำวิจัยรวมถึงครอบครัวและชุมชน

ข้อคิดเห็น

- ง่ายต่อการสร้างกลุ่มโดยการนำขบวนการไปทำที่โรงเรียน
 - นำทั้งสามทีมเข้ามาคุยเรื่องโครงการ(อบต.,วัด,เด็ก,โรงเรียน)สะดวกในการนำข้อมูลมาทำวิจัย
 - เพื่อสะดวกในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็ก
 - ได้ความไว้วางใจกับผู้ปกครอง

กลุ่มเป้าหมาย

- เด็กประถมมีปัญหาเรื่อง เพศ,ติดเกมส์
- เด็กมัธยมต้นมีปัญหาเรื่อง บุหรี่,สิ่งเสพติด,ชู้สาว,แข่งรถมอเตอร์ไซด์

พี่สันติชวนทางทีมวิจัยวิเคราะห์ว่าควรวางแผนทางการทำกิจกรรม และควรหากิจกรรมเพื่อดึงเด็กมาร่วมสร้างความสัมพันธ์ และข้อมูลที่เกิดขึ้นมาแล้วควรตรวจสอบข้อมูลเก่าก่อน เพื่อดูว่าข้อมูลนั้นครอบคลุมเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

สรุปการประชุม

จากที่ได้ประชุมทีมวิจัยแล้วทางทีมเองได้วางแผนทางและได้มีการนัดวันที่จะประชุมทีมโดยมีนักวิจัยคนใหม่และคนเก่ารวมกันในวันที่ 8 เมษายน 2554

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการ การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลตอนหน้านาง อ.ภาษี จ.พระนครศรีอยุธยา

โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน (ระยะที่ 2)

วันที่ 8 เมษายน 2554 อบต.ตำบลตอนหน้านาง

กิจกรรม ประชุมทีมวิจัยสรุปบทเรียนโครงการที่ผ่านมา

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วม

ทีมวิจัย 13 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจกับนักวิจัยที่จะเข้าร่วมกระบวนการด้วยและเพื่อร่วมคิดกิจกรรมที่จะนำมาเป็นตัวขับเคลื่อนในการทำให้เด็กตอนเป็นเด็กดี

เนื้อหาการประชุม

เนื่องจากมีนักวิจัยที่เพิ่มมาจากเดิมพี่สันติจึงกล่าวให้นักวิจัยเก่าได้อธิบายงานวิจัยที่ทำมาแล้วว่าทำได้
อย่างไร และทำไปถึงกระบวนการไหนแล้ว หลังจากทีนักวิจัยเก่านั้นอธิบายเสร็จแล้วผู้อำนวยการโรงเรียนได้ให้
ความเห็นว่

- การที่ปรับเพิ่มทีมวิจัยนั้นเป็นเรื่องที่ดี
- การทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนน่าจะเกริ่นนำกับทางโรงเรียนก่อนที่จะดำเนินงาน
- การทำวิจัยทำอะไรจะเป็นตัวเชื่อมโยงให้เด็กเรียนต่อ

จากการทำวิจัยในระยะแรกนั้นตอนนี้ทีมวิจัยได้ดำเนินไปถึงขั้นตอนที่นำข้อมูลที่เก็บจากเด็กมารวบรวมสรุปว่ามี
ปัญหาอะไรบ้างที่เกิดกับเด็ก

- เด็กช่วง ประถม-มัธยมต้น ช่วงอายุ 12-16 ปี

ปัญหา

- ยาเสพติด
- ดิตเกมส์
- หนีเรียน
- เด็กแว้น
- ดิตการพนัน

สาเหตุ

- เด็กไม่มีที่ปรึกษา/ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่
- ผู้ปกครองไม่อยู่ใกล้ชิด
- ดิตเพื่อน
- สื่อสิ่งชั่วร้าย

ระยะที่ 2 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กตอนเด็กดีที่มีวิจัยเตรียมแผนงานว่าต้องทำอะไรบ้าง

- สิ่งที่จะหนุนให้เกิดได้
1. ครู
 2. ผู้ใหญ่/ผู้ปกครอง
- } - จะมาร่วมมือกันได้อย่างไร
- แก้ปัญหาเด็กกันได้อย่างไร

ปลายทางการวิจัย (เป้าหมาย/รูปธรรม/จุดมุ่งหมายภายใน 6 เดือน) ที่มีวิจัยนั้นเห็นว่าในระยะที่ 2 นี้จะเข้าไป

ประชุมกันที่โรงเรียนมากขึ้นเพื่อเข้าถึงเด็กได้มากขึ้น

ปัญหา

1. เด็กโดดเรียน
 - เด็กมาสาย
 - เด็กยังไม่ทานอาหารเช้า
 - พ่อแม่ไม่มาส่ง
 - เด็กติดฝน
 - เพื่อนนอกโรงเรียนมาชวน
 - ทำงานไม่เสร็จเลยไม่อยากเข้าเรียน

2. ยาเสพติด

มุมมองของผู้ใหญ่

ปัญหา	สาเหตุ	วิธีการแก้ปัญหา(ทุกคนในทีมต้องไป)	ผู้รับผิดชอบ
ยาเสพติด	1. อยากลอง 2. ผู้ปกครองไม่มีเวลา 3. อยากมีรายได้	- จัดอบรมให้เห็นถึงโทษของยาเสพติด - หาสถานที่จัดกิจกรรมออกกำลังกาย - ชี้แจง/เชิญผู้ปกครองมาหารือกัน - ติดตามพฤติกรรม - จัดการแข่งขันท้องเรียนสีขาว - เชิญตำรวจมาเป็นวิทยากรที่หน้าเสาธง 5 นาที	พี่อ้อย/พี่สาย ผู้ใหญ่เจริญ ผอ. สาโรจน์ ผอ. สาโรจน์ ผอ. สาโรจน์ ผอ. สาโรจน์
เด็กโดดเรียน	1. มาสาย 2. ช่วยงานผู้ปกครอง 3. การบ้านไม่เสร็จ 4. ไม่ชอบครู 5. มีปัญหากับเพื่อน	- สอบถามผู้ปกครอง - เยี่ยมบ้าน - สอบถามบางกรณี - สอบถามผู้ปกครอง - ติดตามสอบถามครูผู้สอน - เรียกมาสอบถามทั้งคู่พร้อมทั้งแก้ไขในสิ่งที่เกิดขึ้น	

จากที่ได้เห็นถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขนั้นทีมวิจัยได้วางกระบวนการในระยะที่ 2 คือ

เป้าหมาย

1. เกิดทีมงานเด็กที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาตนเองได้
 - นำเด็กมาเป็นพี่เลี้ยงมาทำงานเพื่อพัฒนาเด็ก
 - นำเด็กมาเป็นแกนนำ
2. เกิดรูปธรรมบ้าน, วัด, โรงเรียน ในการขับเคลื่อนการออกแบบพัฒนาเด็กในชุมชน
3. เห็นแนวโน้มการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กไปในแนวทางที่ดีขึ้น

กิจกรรม	การดำเนินงาน	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
การจัดค่ายDay camp วันที่ 20-21 พ.ค. 54	- เชิญผู้ปกครองเด็ก - เด็กอายุ 13-16 ปี - เด็กตะโกทั้งตำบล	- ค้นหาผู้นำเด็ก - หาแนวร่วม - สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง	- ทีมวิจัย/ ป้าน
กิจกรรมDay camp	- สอบถามปัญหา/สาเหตุเด็กหนีเรียน - จัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูเพื่อหาแนวทางการแก้ไข	- เพื่อให้เด็กหนีเรียนน้อยลง - ทำให้เด็กเบื่อหนีเรียน	- ทีมวิจัย
ออกกำลังกาย	- เด็กอายุ13-16 ปี(เด็กเตรียม) - สอนวิธีการออกกำลังกายโดยมีการสอนเด็กก่อนแล้วให้เด็กเป็นผู้นำแทน	- เด็กได้ความรู้ในการออกกำลังกายที่ถูกต้อง - ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพ - เกิดผู้นำเด็กออกกำลังกาย	- ผู้ใหญ่เจริญ

สรุปการประชุม

เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงปิดเทอมทีมวิจัยจึงต้องรอช่วงโรงเรียนเปิดเทอมก่อนแล้วจะทำการประชุมผู้ปกครองในการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงการทำกิจกรรมของทีมวิจัย

บันทึกการติดตาม

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่
เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตรชีวภาพ
ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 9 มกราคม 2554 ประชุมทีมวิจัยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ระบบเกษตรชีวภาพ

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วม

เกษตรกรอำเภอ 1 คน

ทีมวิจัย 7 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

จุดประสงค์ในการติดตาม

เป็นการออกแบบกระบวนการเพื่อใช้ในการให้ความรู้กับสมาชิกในการทำเกษตรชีวภาพ

เนื้อหาการประชุม

จากการประชุมครั้งที่แล้วทีมวิจัยเสนอที่จะให้เปิดเป็นการอบรมและเรียนรู้ในเชิงเกษตร ทีมประสานงานจึงเปิดประเด็นถามว่าทางทีมวิจัยว่าอยากทราบว่าทีมวิจัยมีความรู้มาก-น้อยเพียงใด และจะสอนเกษตรกรแบบไหน มีวิธีการอะไร และมีการเรียนรู้เพื่ออะไร ทีมวิจัยอธิบายว่ากระบวนการที่จะทำนั้นทางทีมอยากให้เกษตรกรที่สนใจได้ความรู้ในการทำเกษตรชีวภาพสามารถนำความรู้ไปใช้ สามารถลด/เลิกการใช้สารเคมีและพึ่งตนเองได้

ทางทีมประสานงานสอบถามทีมวิจัยว่าเคยทำกิจกรรมแบบนี้มาก่อนหรือไม่เพื่อที่จะนำจุดอ่อนจุดแข็งมาร่วมกันวิเคราะห์และนำมาปรับปรุงให้เข้ากับกระบวนการของทีมวิจัย

พี่ชูปอกว่าเคยเข้าอบรมมาบ้างแล้วคือมีการจัดการเรียนรู้เรื่องโรคแมลงทำในรูปแบบการเรียนรู้อบรมโดยมีการอบรม3ครั้งดำเนินงานโดยเกษตรกรอำเภอ

ครั้งที่ 1 เป็นการอบรมในห้องเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับโรคและแมลงโดยไม่มีการลงแปลงจริง

ครั้งที่ 2 มีการจัดนิทรรศการเพื่อการเรียนรู้(เน้นเรื่องศัตรูพืชในผัก) ได้รู้จักการใช้ปุ๋ย และได้ลงแปลงจริง

ครั้งที่ 3 มีการจัดอบรม/ลงแปลงจริง/แบ่งกลุ่มศึกษาทดลอง/ได้ความรู้เรื่องปุ๋ยโดยแบ่งการอบรมหลายครั้งๆละครึ่งวัน

ทางทีมได้นำเอาการเรียนรู้ทั้งสามครั้งมาวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งแล้วจึงนำมากำหนดเป้าหมายและวิธีการคือ

เป้าหมาย 1. ทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้

2. สร้างความสามัคคีในกลุ่มเกษตรกร

3. สร้างจิตสำนึกรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางกิจกรรม ใช้เวลาในการทำกิจกรรมเป็นเวลาสองเดือนเพราะเป็นช่วงที่ตรงตามฤดูกาลและใช้เวลาทำกิจกรรมในวันอาทิตย์ๆหนึ่งครั้งๆละครึ่งวัน

ขั้นตอน	กิจกรรม	วิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ
1 9.00 น. 20 ก.พ. 54	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคและแมลง	- บรรยายประกอบสื่อ - แยกประเภทของแมลงแต่ละชนิด - ฝึกคัดแยกแมลง	โปสเตอร์	เกษตร/น้ำชู
2 9.00 น. 27 ก.พ. 54	"	- โทษของแมลงแต่ละชนิด - บอกที่อยู่ของแมลง - ฝึกแยกที่อยู่ของแมลง - แนะนำการเก็บตัวอย่างแมลง	โปสเตอร์	เกษตร/น้ำชู
3 7.30 น. 7 มี.ค. 54	สำรวจแปลงนา	- ลงแปลงสำรวจโรคแมลง - เก็บตัวอย่าง/แต่ละกลุ่ม มาคัดแยกแมลงดี/ร้าย - วิเคราะห์สภาพความสมดุลในแปลง - แลกเปลี่ยนเรื่องโรคข้าว - วาดรูปข้าว/แมลง - นำเสนอ	สวิง 3 อัน แว่นขยาย 3 อัน ไม้บรรทัด 3 อัน ยาฉีดแมลง	ทีมวิจัย
4 9.00 14 มี.ค. 54	สำรวจแปลงนา	- ลงสำรวจโรคแมลง - เก็บตัวอย่างมาคัดแยกดี/ร้ายและนับจำนวน - วิเคราะห์สภาพความสมดุลในแปลง - ให้ความรู้เรื่องโรค/อาการ/สาเหตุ		ทีมวิจัย

สรุปการประชุม

หลังจากที่ได้เริ่มทำกิจกรรมแล้วในแต่ละครั้งจะมีการประชุมทีมวิจัยต่อเพื่อสรุปและสำรวจผลเพื่อนำปรับใช้ในกิจกรรมครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 7 มีนาคม 2554 กิจกรรม ทดลองกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิก

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อติดตามการทํากิจกรรมของกลุ่มเกษตรชีวภาพบ้านนาคูให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทีมวิจัย

ผู้ร่วมเข้ากิจกรรม

เกษตรอำเภอ 1 คน

ทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมกิจกรรม 21 คน

ทีมประสานงาน 1 คน

กระบวนการและผลการดำเนินงาน

ทีมวิจัยกับทางสมาชิกรวมตัวกันในเวลาประมาณ 7.30 เพื่อลงแปลงเก็บแมลง (โจบแมลง) ซึ่งเป็นแปลงที่ใช้สารเคมีในการเพาะปลูก หลังจากนั้นนำแมลงมาเพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมเรียนรู้นั้นคัดแยกแมลงว่าแมลงที่ได้โจบมานั้นเป็นแมลงดีที่ตัวและเป็นแมลงร้ายที่ตัว และให้ทางสมาชิกแบ่งกลุ่มเพื่อให้ออกมาอธิบายว่าแมลงที่เก็บมานั้นอยู่ ชื่ออะไร อยู่บริเวณไหนของต้นข้าวแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาวาดรูปด้วยหลังจากนั้นเกษตรอำเภออธิบายว่าแมลงที่เจอมานั้นมีแมลงดีอะไรบ้างและแมลงร้ายอะไรบ้าง และจำนวนที่เจอนั้นมีประโยชน์มากน้อยแค่ไหน ผลปรากฏว่าแมลงร้ายมากกว่าดีจึงได้มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เจอว่าจะมีวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างไรแล้วควรใช้ปุ๋ยชีวภาพแบบไหน

ทางทีมวิจัยและเกษตรอำเภอจึงได้ให้ความรู้ความเห็นว่าครั้งต่อไปในการทำกิจกรรมนั้นจะไปดูแปลงนาที่ลงเชื้อบิวเวอร์เรียว่าจะมีผลอย่างไรโดยไปที่แปลงนาฟีดด้า

สรุปการประชุม

จากการที่ได้ทำกิจกรรมในครั้งที่ 3 นั้น ทางสมาชิกล้วนมีความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับโรค และแมลงในนาข้าวว่าแมลงที่อยู่ในนานั้นมีความเหมาะสมแค่ไหนและมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

ปัญหา/อุปสรรคในการทำกิจกรรม

สมาชิกละเลยตรงตามเวลาที่นัดหมายเพราะเวลาที่กำหนดไว้นั้นเป็นเวลาที่เข้าพอสสมควร สมาชิกบางคนนั้นยังทำภารกิจของตนเองไม่เสร็จจึงเดินทางมาช้าและบางคนก็ไม่มา การเรียนรู้จึงไม่ต่อเนื่อง ทางทีมวิจัยจึงนำประเด็นนี้มาปรับปรุงในเรื่องเวลาของการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 14 มีนาคม 2554 กิจกรรม ทดลองกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิก

จุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการติดตามการทำกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้เกษตรชีวภาพของกลุ่มเกษตรกรบ้านนาคูเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของทีมีวิจัย

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกษตรกรตำบล	1 คน
ทีมวิจัยและสมาชิก	11 คน
ทีมประสานงาน	1 คน

กระบวนการและการดำเนินงาน

หลังจากที่ทางสมาชิกและทีมวิจัยได้ลงแปลงมาแล้วจึงได้มาที่ศูนย์เรียนรู้หลังจากนั้นเกษตรกรตำบลนำของมาแจกสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม ของที่นำมาแจกเป็นแผ่นพับที่มีความรู้เรื่องโรคและแมลง ทำให้สมาชิกนั้นมีความตื่นตัวที่อยากจะมาร่วมทำกิจกรรมในครั้งนี้

สมาชิกวาดรูปแมลงที่เจอลงบนแผ่นฟิล์มชาร์ตและวาดตรงบริเวณที่เจอตามต้นข้าวเพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมทุกคนมีความเข้าใจมากขึ้นและให้กลุ่มแยกแมลงที่ดี แมลงร้าย เกษตรให้ความรู้ในการตัดสินใจว่าการมีแมลงดี แมลงร้ายจำนวนเท่าไรจึงจะสัมพันธ์กัน และการกำจัดแมลงร้ายที่ถูกต้องนั้นควรกำจัดด้วยวิธีอะไรโดยใช้สารเคมีชีวภาพ

จากที่เกษตรกรให้ความรู้ไปแล้วนั้นทางสมาชิกบางคนได้ซักถามประเด็นที่ตนเองสนใจอยู่และได้แลกเปลี่ยนความรู้กันทุกคนและมีการเปรียบเทียบการทำเกษตรชีวภาพกับเกษตรเคมีว่ามีการใช้ต้นทุนอย่างไรให้กับสมาชิกทราบ

สรุปการทำกิจกรรม

หลังจากที่ทำกิจกรรมกันเสร็จสิ้นแล้วทีมวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์และสะท้อนการทำกิจกรรมว่า ในการทำกิจกรรมในครั้งนี้เป็นอย่างไร

ปัญหา/อุปสรรค

1. สมาชิกมาน้อยเพราะว่าติดภารกิจจึงเป็นสาเหตุให้การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง
2. สมาชิกไม่น่าสนใจจดมาบันทึกแต่อาศัยการจำเท่านั้นจึงทำให้ลืมได้

ทางทีมวิจัยและเกษตรกรตำบลได้ร่วมวางแผนในการเตรียมกระบวนการสอนในครั้งต่อไปและร่วมนัดวันในการทำกิจกรรมโดยเลือกแปลงผักที่มีวิธีการทำแบบชีวภาพล้วน กิ่งชีวภาพ และเคมีล้วนมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้สมาชิกเกิดการเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 21 มีนาคม 2554 กิจกรรม ทดลองกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิก

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อติดตามการทำกิจกรรมของกลุ่มเกษตรชีวภาพบ้านนาคูให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทีมงานวิจัย

ผู้ร่วมเข้ากิจกรรม

เกษตรตำบล 1 คน

ทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมกิจกรรม 21 คน

ทีมประสานงาน 2 คน

กระบวนการและผลการดำเนินงาน

ทีมวิจัยและสมาชิกเริ่มลงแปลงกันในช่วงสายเนื่องจากการรวมตัวของสมาชิกนั้นค่อนข้างล่าช้ากว่ากำหนดเวลาเดิม หลังจากนั้นจึงเริ่มออกเดินทางและลงแปลงบวบทางทีมสมาชิกและทีมวิจัยเริ่มหาแมลงที่มีอยู่ในบริเวณนั้นเพื่อเก็บตัวอย่างไปวิเคราะห์ร่วมกันที่ศูนย์การเรียนรู้ ระหว่างที่เก็บตัวอย่างแมลงกันอยู่นั้นทางสมาชิกก็เจอปัญหาที่เกิดขึ้นกับแปลงผักก็จะสอบถามกับเกษตรตำบลว่ามีวิธีแก้ไขปัญหานั้นอย่างไรบ้างเกษตรตำบลก็จะให้ความรู้โดยทันทีและแนะนำวิธีการแก้ปัญหานั้น โดยจะทำการเดียวกันนี้ทั้งสามแปลงที่ลงเจ้าของแปลงที่ลงก็มีความตื่นตัวในการแก้ปัญหของตนเอง

หลังจากที่ลงแปลงครบสามแปลงแล้วก็เริ่มเดินทางกลับไปที่ศูนย์เรียนรู้เพื่อที่จะมาวิเคราะห์และสรุปร่วมกัน จากกิจกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำนั้นทีมได้วิเคราะห์ว่าในการทำกิจกรรมเป็นอย่างไรทางทีมวิจัยเลยวิเคราะห์การลงแปลง

- คนไปแปลงน้อย, ไปไม่ถูก, เหนื่อยเมื่อยล้า
- แปลงที่คิดว่าเป็นแปลงชีวภาพกลับเป็นแปลงเคมีล้วนเพราะผักที่ปลูกมีราคาดีจึงไม่พอใจในการทำเกษตรชีวภาพ
- แปลงพีแฉ่วที่ลงเชื้อบิวเวอร์เรียแล้วเห็นผลว่าดีแต่ไม่ได้สอบถามโดยตรงว่าได้ทำการลงเชื้ออย่างเดียวหรือไม่ จึงได้นัดครั้งต่อไปว่าจะลงไปดูแปลงพีแฉ่วอีกครั้ง

สิ่งที่สมาชิกได้

- กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจพอสมควรและเห็นถึงความแตกต่างระหว่างการใช้สารเคมีกับการใช้ชีวภาพ
- คนที่เป็นเจ้าของแปลงนั้นจะมีประโยชน์ในการลงแปลงของสมาชิกและทีมวิจัยเพราะได้รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหานั้น
- สมาชิกมีความสนใจในเรื่องเชื้อไตรโคโดมา
- รู้เทคนิคในการผสมพันธุ์เกษตรกรผู้ตัวเมีย

สรุปการดำเนินงาน

หลังจากเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมแล้วทีมวิจัย พี่เลี้ยงและเกษตรกรตำบลได้ร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ทำในวันนี้อีกครั้ง และทีมวิจัยได้เห็นการทำกิจกรรมที่ผ่านมาว่าการร่วมมือจากสมาชิกนั้นเริ่มที่จะน้อยลงและเหตุผลอีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้ที่สมาชิกที่มานั้นมีความสนใจดีแต่ไม่มีการนำสมุดมาจดบันทึกบางครั้งจึงจำไม่ได้ว่าตนเองนั้นได้ความรู้อะไรบ้าง จึงได้วิธีการแก้ปัญหาและรูปแบบในการทำกิจกรรมครั้งต่อไปคือ

- การลงแปลงพื้นที่ของสมาชิกอีก เนื่องจากสังเกตว่าแปลงที่ไปลงนั้นเจ้าของแปลงจะให้ความสำคัญและสนใจที่จะร่วมเรียนรู้เพราะเป็นเจ้าของปัญหาเอง
- ต้องปรับวิธีการประสานงานในเรื่องของข่าวสารว่าคณบดีหมายนั้นเจอที่ไหน เวลาเท่าใดให้ชัดเจนกว่าเดิมและมาดูผลในการนัดหมายครั้งต่อไป
- เริ่มกำหนดรูปแบบการเรียนรู้และความรู้ที่จะให้ในครั้งต่อไปร่วมกัน

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 9 เมษายน 2554 กิจกรรม ทดลองกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิก

จุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการติดตามการทำกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้เกษตรชีวภาพของกลุ่มเกษตรกรบ้านนาคูเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของทีมวิจัย

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกษตรกรตำบล	1 คน
ทีมวิจัยและสมาชิก	9 คน
ทีมประสานงาน	3 คน

กระบวนการและการดำเนินงาน

การลงแปลงของทีมวิจัยและสมาชิกในครั้งนี้เน้นตกลงกันว่าจะไปดูแปลงแตงกวาที่เป็นเกษตรชีวภาพ พอไปถึงแปลงเป้าหมายก็ได้พบว่ามีเพลี้ยเป็นจำนวนมากและพบปัญหาอีกหลายอย่างจึงได้ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ผลปรากฏว่าสาเหตุคือแปลงแตงกวานี้ไม่ได้ฉีดสารชีวภาพเลยแต่ปลูกตามธรรมชาติจึงเกิดเพลี้ยลง ทางเกษตรจึงแนะนำวิธีการในการแก้ไขปัญหาคือ ให้ใช้ไตรโคโดมาฉีดหลังจากนั้นจึงไปดูไร่บวบ,มะเขือยาว และพริกเจ้าของแปลงผักต่าง ๆ ก็สนใจในเรื่องการแก้ปัญหาโดยใช้สารชีวภาพมากขึ้นและเดินทางกลับมาที่ศูนย์เรียนรู้

สิ่งที่สมาชิกได้เห็นคือ

- รู้ว่าแมลงที่ทำให้เกิดปัญหาคือตัวอะไร
- รู้วิธีการใช้เชื้อว่าควรต้องใช้ในสถานการณ์ใด
- วิธีการดูแมลงว่าแมลงชนิดที่เจอนั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคชนิดไหน

เกษตรชีวภาพนั้นในความคิดเห็นของสมาชิกนั้นเป็นอย่างไร

- สามารถใช้สารชีวภาพนั้นช่วยได้
- ราคาถูก
- ชีวภาพอาจออกฤทธิ์ไม่ทันใจแต่ได้ผลดี/ไม่อันตราย
- ไม่มีกลิ่นแรง

สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้

- การใช้เชื้อบิวเวอร์เรีย
- รู้ถึงปริมาณของแมลงที่อยู่ในแปลงผักว่ามีจำนวนเท่าไรและแก้ไขอย่างไร
- รู้วิธีการทำเชื้อต่างๆ

ปัญหา

- สมาชิกที่เริ่มรู้ว่าเคมีชีวภาพนั้นดีอย่างไรแต่ไม่มาในวันนี้สมาชิกที่ยังไม่เข้าใจจึงยังไม่เกิดความเชื่อมั่น

- สมาชิกบางคนนั้นก็กลัวเสียงเพราะผักที่ปลูกมีปริมาณที่มากและราคาสูง

หลังจากนั้นพี่สันติชวนสมาชิกนั้นเปิดใจว่าความมั่นใจมากน้อยแค่ไหนแล้วกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ผลปรากฏว่าสมาชิกนั้นมีความมั่นใจมากขึ้นแต่ก็ต้องเริ่มจากแปลงเล็กก่อน

สรุปการทำกิจกรรม

ทีมพี่เลี้ยงอยากให้ทีมวิจัย สมาชิกเก่าและสมาชิกใหม่ร่วมกันสรุปว่าสิ่งที่สมาชิกทำแล้วนั้นเป็นอย่างไร แล้วนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นมาปฏิบัติอย่างไรบ้าง นัดครั้งต่อไปวันที่ 18 เมษายน 2554

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 18 เมษายน 2554 กิจกรรม ทดลองกระบวนการเรียนรู้กับสมาชิก

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากที่ทีมวิจัยนั้นทำกิจกรรมได้ตามกำหนดแล้วจึงได้ร่วมกันสรุป และร่วมกันสะท้อนความรู้สึกของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นบทเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้ร่วมเข้ากิจกรรม

ทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน

ทีมประสานงาน 2 คน

กระบวนการและผลการดำเนินงาน

ทีมวิจัยเริ่มเปิดประชุมโดยร่วมกันทบทวนว่าเราเริ่มทำกิจกรรมมากี่ครั้งแล้ว แต่ละครั้งทำอะไรบ้าง หลังจากนั้นทีมประสานงานได้แจกกระดาษให้กับสมาชิกได้เขียนโดยกระดาษหนึ่งแผ่นนั้นจะเขียนกิจกรรมที่สมาชิกนั้นได้มาร่วมกิจกรรมแล้วได้ความรู้อะไรไปบ้าง ต่อจากนั้นก็ให้สมาชิกนำกระดาษมาติดที่กระดานแล้วแยกเป็นกิจกรรมแต่ละครั้งว่าสมาชิกจำได้หรือไม่ว่าในแต่ละกิจกรรมได้ความรู้เรื่องอะไร จากสถานการณ์นั้นทีมวิจัยต้องกระตุ้นให้สมาชิกได้ออกความเห็นเป็นเพราะว่าในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งนั้นสมาชิกไม่ได้นำเสนอไปจดจึงทำให้ลืมว่าทำอะไรไปบ้าง

จากการทำกิจกรรมนี้นั้นทีมประสานงานได้ชวนให้คิดว่าการทำกลุ่มรวมพลังชีวภาพนั้นมีเป้าหมายอะไร เป็นแบบไหนตามความเข้าใจของสมาชิก

เป้าหมายหลักของกลุ่มรวมพลังชีวภาพคือ

- ลดต้นทุน
- ทำเองใช้เอง
- เพิ่มผลผลิต
- ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง
- นึกถึงสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพ

จากนั้นทีมวิจัยและสมาชิกได้ร่วมกันวิเคราะห์ว่าได้ความรู้เรื่องใดบ้าง ได้เปลี่ยนแปลงอะไรบ้างกับตนเอง และรู้สึกอย่างไรบ้างในการใช้ปุยชีวภาพ

- หลังจากที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้วนั้นเห็นข้อเปรียบเทียบว่าการใช้ปุ๋ยเคมีนั้นเป็นอย่างไรยกตัวอย่างจากแปลงนาข้างๆว่าเจ็ดยาเคมีที่ราคาแพงๆแล้วผลปรากฏว่าก็ยังมิโรค และแมลงอยู่เหมือนเดิม แต่ทำตัวเกษตรกรชีวภาพนั้นไม่มีผลกระทบอะไรเลย
- ได้มาคุยกันและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และรับรู้สถานการณ์ได้เร็ว
- รู้จักแมลงดี ร้าย

➤ วิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ

➤ มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น

ในระหว่างที่คุยกันอยู่นั้นมีสมาชิกที่ใช้สารเคมีแล้วไม่ได้ผลจึงกลับมาใช้สารชีวภาพเพราะเคยใช้แล้วได้ผลจึงมาถามขอซื้อเชื้อชีวภาพจากศูนย์การเรียนรู้ จึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

สรุปการประชุม

จากการประชุมครั้งนี้ทีมวิจัยและทีมประสานงานได้นัดวันที่ 30 เมษายน 54 เรื่องเป็นการสรุปกิจกรรมอีกครั้ง และเพื่อค้นหาแนวทางในการทำกิจกรรมครั้งใหม่ร่วมกัน

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ระบบเกษตรชีวภาพที่เหมาะสมกับเกษตรกรกลุ่มรวมพลังเกษตร

ชีวภาพ ต.นาคู อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 30 เมษายน 2554 กิจกรรมประชุมทีมวิจัยถอดบทเรียนการทำกิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้

จุดประสงค์ในการติดตาม

เพื่อติดตามผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 ครั้งว่าเกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ แล้ววัดผลโดยวิธีไหน

องค์ประกอบผู้เข้าร่วมการประชุม

- ทีมวิจัย 4 คน
- ทีมประสานงาน 3 คน

กระบวนการและเนื้อหาการประชุม

พี่สันติชวนให้เห็นเป้าหมายที่วางไว้ว่าเราประสบความสำเร็จตามนั้นหรือไม่ ทีมวิจัยนำแผ่นปริ๊นชาร์ตมาเพื่อเขียนว่ากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเรียนรู้มีใครบ้างโดยแบ่งเป็นกลุ่มเรียนรู้ กลุ่มขยาย กลุ่มรับรู้ แล้วนับจำนวนครั้งว่าแต่ละคนนั้นมากี่ครั้ง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ว่าแต่ละคนนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง

จากการพูดคุยนั้นทีมวิจัยซักถามว่าทีมวิจัยนั้นเห็นอะไรบ้างในการทำกิจกรรม ทีมวิจัยเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงกับสมาชิกแต่ละคนอย่างไร และที่รู้ได้ก็เพราะว่าได้เข้าไปสอบถามเป็นรายบุคคล จากที่ทีมวิจัยเห็นนั้นพี่ประสิทธิ์เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือนำเอาความรู้ที่ได้มาปฏิบัติ และรู้เรื่องโรค และแมลงมากขึ้น จากที่ไม่เคยรู้มาก่อนเลย

พิชารุ จากเดิมเคยใช้ชีวภาพในแปลงผักแต่ทำสารชีวภาพเองไม่ได้ก็สามารถทำเองได้เป็นบางส่วน มีความรู้เรื่องโรคและแมลงมากขึ้น รู้จักการปรับเปลี่ยนแปลงสูตรเองได้

สำเนียง มีความสนใจสูงในระหว่างการเรียนรู้ มีการใช้ในการนำไปใช้ในแปลงทดลองในช่วงแรก(นำสมุนไพรบิวเวอร์เรียไปใช้)จากการสอบถามกับทีมวิจัยที่ดูแลนั้นพี่สำเนียงยังไม่เปลี่ยนแปลงเท่าที่ควร เพราะยังไม่วางใจเท่าไร

สมทรง เดิมรู้ยู่บ้างในเรื่องน้ำหมักทำเองได้แต่ยังไม่มั่นใจเท่าไร แต่ก็ยังใช้น้ำหมักจากการเรียนรู้ทำให้รู้เรื่องแมลงและการใช้สารชีวภาพมากขึ้นจึงทำให้มีความมั่นใจในการใช้ และรู้จักวิเคราะห์ในการนำสมุนไพร น้ำหมัก เชื้อบิวเวอร์เรีย ฮอร์โมนไข่ ใช้ในแปลงทดลอง 10ไร่ (นา) และใช้บางส่วนในแปลงอื่น

สรุปการประชุม

การที่แบ่งการติดตามของทีมวิจัยนั้นทีมวิจัยที่มาประชุมในวันนี้ก็จะร่วมวิเคราะห์ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบก่อน ส่วนที่เหลือก็จะร่วมกันวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งโดยให้คนที่รับผิดชอบวิเคราะห์เองในครั้งต่อไป

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีอนามัยหนอง
น้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพ

ที่เหมาะสมกับชุมชนตำบลหนองน้ำส้ม

อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

บันทึกการติดตามโครงการ

โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานีนามัยหนองน้ำส้มในการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับชุมชนตำบลหนองน้ำส้ม อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 20 มกราคม 2554 ณ สถานีนามัยตำบลหนองน้ำส้ม

กิจกรรม ประชุมทีมวิจัยก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการ

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เป็นกิจกรรม การทำความเข้าใจหลักการที่มาที่ไปของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการ และการทบทวนทีมวิจัยรวมถึงการแบ่งบทบาทในทีมวิจัย และการบริหารจัดการโครงการในด้านต่างๆ เริ่มจากการทบทวนที่มาของโครงการโดยหัวหน้าโครงการว่าชุมชนมีปัญหาอะไรอยากจะแก้ปัญหาเรื่องอะไรด้วยวิธีการอะไร และมี เป้าหมายอะไรบ้าง โครงการมีโจทย์วิจัยอะไรบ้าง ประเด็นในการศึกษาวิจัยมีอะไรบ้าง มีแผนงานอะไรบ้าง

การเตรียมกระบวนการและวิธีการดำเนินงาน

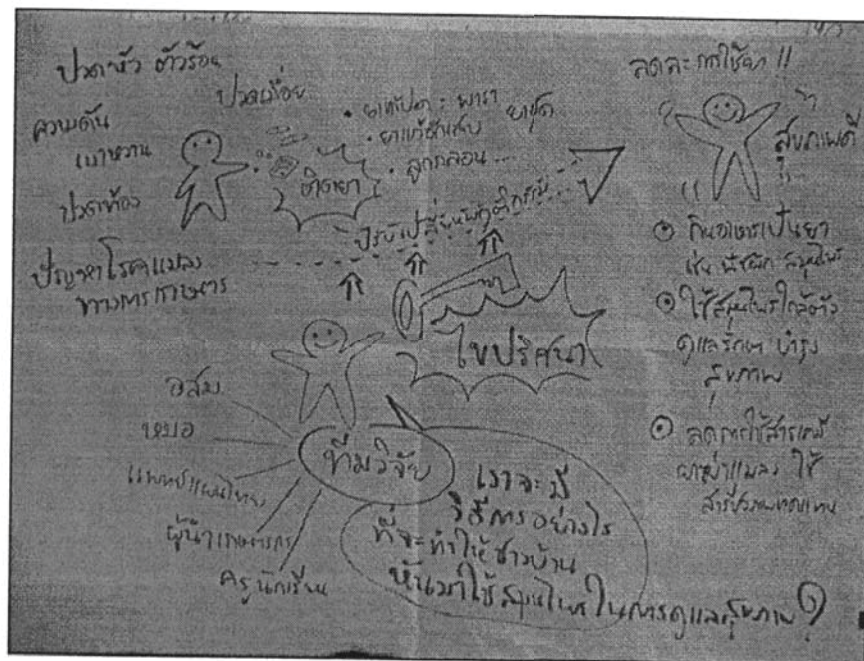
ช่วงเวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ช่วงเช้า 9.00-12.00 น.	1. การทำความเข้าใจหลักการที่มาที่ไปของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการ	ทีมประสานงาน
	2. วิธีการ / ขั้นตอนต้องทำอะไรบ้าง	ทีมวิจัย
	3. การแบ่งบทบาทหน้าที่ในทีมวิจัย	ทีมวิจัย
	4. วางแผนการทำงานครั้งต่อไป	ทีมวิจัย

องค์ประกอบของผู้ร่วมเข้าประชุม

- ทีมวิจัยจำนวน 15 คน
- ที่ปรึกษา(หัวหน้าสถานีนามัย) จำนวน 1 คน
- ทีมผู้ประสานงานจำนวน 3 คน

กระบวนการ / ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การทำความเข้าใจหลักการที่มาที่ไปของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการ
ทีมประสานงานทบทวนความเข้าใจของทีมวิจัยอีกครั้งว่าเข้าใจอย่างไร เริ่มจากใครเป็นเจ้าของโครงการ และทำกับใคร โครงการก็จะทำเป็นขั้นตอนไป ชาวบ้านปลูกสมุนไพรหรือเปล่าและจะส่งเสริมอย่างไร

ความเข้าใจ

- หัวหน้าโครงการ โครงการจะไปหาทางเปลี่ยนพฤติกรรมชาวบ้านให้ปรับจากการใช้ยามาใช้สมุนไพร บางอย่างเราไม่รู้จึกก็มาทำความรู้จักสมุนไพรต่างๆ
- อสม.ใหม่ เผยแพร่ให้ชาวบ้านใช้สมุนไพรแก้โรคแนะนำการใช้สมุนไพรกับชาวบ้าน ที่บ้านปลูกอ้อยด้าลดเบาหวานได้
- มาเรียนรู้เรื่องสมุนไพรต่างๆที่เรามีอยู่ในชุมชน และนำมาปรับปรุงเป็นยาเพื่อใช้ในนาข้าวได้
- ทีมวิจัย ให้เราใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์ ให้รู้ว่าสมุนไพรใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง (จริงๆสมุนไพรมีทั่วไปหมดแต่เราไม่รู้จึก)
- ทีมวิจัย มาค้นหาสมุนไพรที่มีในชุมชนเพื่อเอามาใช้รักษาสุขภาพ และส่งเสริมให้ชาวบ้านทำสมุนไพร ทีมประสานงาน ชวนคุยหลักการของโครงการโดยการสรุปขึ้นชาร์ตให้ทีมวิจัยเข้าใจร่วมกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

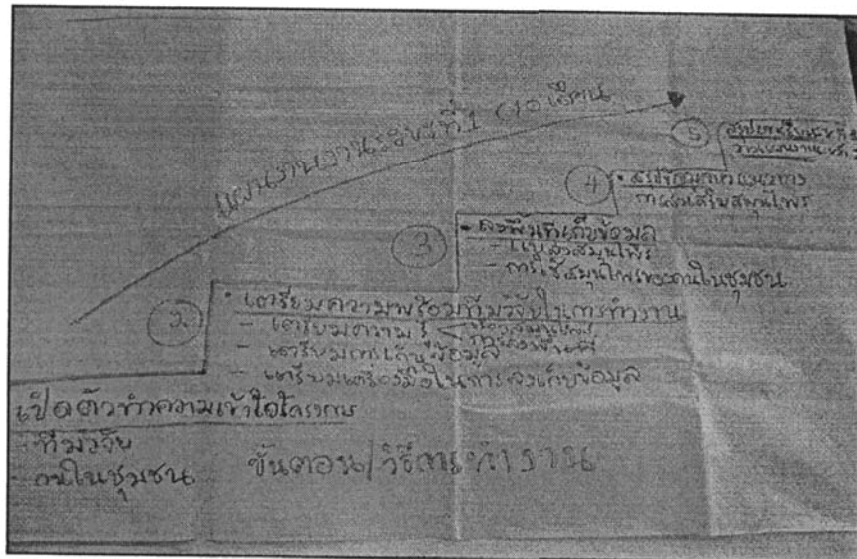
❖ พฤติกรรมสุขภาพที่เป็นอยู่

คือ การหาคำตอบว่าจะทำอย่างไรถึงจะเปลี่ยนชาวบ้านที่อะไรก็กินแต่ยาพาราเซตามอลกลับมามีสุขภาพดีในการดูแลสุขภาพโดยใช้สมุนไพรใกล้ตัว ให้สุขภาพดีลดการใช้ยาต่าง เปลี่ยนพฤติกรรมหันมา กินอาหารที่เป็นประโยชน์ หรือจากที่ใช้อย่างมากมาใช้สมุนไพรแทน ที่จะทำให้มาหาคำตอบร่วมกันว่าจะเปลี่ยนมาใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างไร ฉะนั้นปริศนาที่ว่าคือ เราจะมีการอย่างไรให้ชาวบ้านหันมาใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพของตนเองได้อย่างไร

ทำโครงการนี้แล้วผลที่ได้คือ คือ

- I. ชาวบ้านเปลี่ยนพฤติกรรม จากไม่สบายก็มาขอยาหมอ จะเปลี่ยนอย่างไรให้ชาวบ้านดูแลตัวเองมากขึ้นรู้จักหาสมุนไพรใกล้ตัวมาดูแลสุขภาพ
- II. ต้องบอกได้ว่า อสม. ทำอย่างไรให้เค้าสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้เราทำอย่างไรมีวิธีการอย่างไรให้เค้าสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้เราทำอย่างไรมีวิธีการอย่างไร

2. วิธีการ / ขั้นตอนต้องทำอะไรบ้าง

ซึ่งมาคุยให้ชัดเจนว่าแต่ละเดือนจะต้องทำอะไรบ้าง หมอที่ปรึกษา ชวนคุยทบทวนทีมวิจัยในวันนี้ ทีมวิจัยมีหน้าที่อะไรบ้าง ทีมวิจัยมี 24 คน กิจกรรมที่วางไว้อันดับแรกคือมาร่ววางแผน กิจกรรมลำดับต่อไปคือการอบรมให้ความรู้เรื่องสมุนไพรกับข้อมูลสมุนไพร ต่อไปก็จะลงไปชุมชนว่าบ้านไหนใช้สมุนไพรบ้าง ที่สำคัญคือการใช้สมุนไพร บ้านไหนใช้อะไรได้ผลไหม เค้าใช้ไหม รู้จักไหม พอเรามีความรู้แล้วเราจะต้องนำความรู้นี้มาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใน ส่วนที่ยังไม่ได้ใช้ ทีมวิจัยเหมือนตัวแทนที่จะไปปรับเปลี่ยนคนที่ยังไม่ได้ใช้ บ้านที่ยังไม่ได้ใช้สมุนไพรเลย หรือไม่นิยมใช้เลย ทีมวิจัยจะได้รับบทบาทเราว่าเป็นอย่างไรค่อยเป็นต่อไป

หมอจิม ตอนนี้นำหมายงานสาธารณสุขเน้นเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เครื่องมือที่เราจะใช้คือภูมิปัญญาท้องถิ่น เราจะรวบรวมองค์ความรู้ที่เรามีอยู่มาใช้ประโยชน์ วันนี้คืองานครั้งแรกครั้งต่อไปก็จะเป็นการจัดตลาดนัดสุขภาพ เราต้องมาคุยกันบ่อยหน่อย

ทีมวิจัย ยกตัวอย่างว่าอะไรคืองานวิจัยในส่วนของตัวเองคือการแปรรูปสมุนไพร

ทีมประสานงานชี้แจงว่า เป้าหมายของงานนี้คือการวิจัยคน ว่าจะทำอย่างไรจะเปลี่ยนคนที่ชอบใช้ยาให้หันมาใช้สมุนไพรดูแลสุขภาพตัวเองได้อย่างไรเพราะว่าความจริงยาฝรั่งก็มีประโยชน์แต่ก็มีโทษเหมือนกัน เมื่อกี้ที่พี่หมอเล่าให้ฟังเรายังไม่ต้องไปกลัวว่าเรายังไม่รู้เรื่องสมุนไพรจะไปทำได้ยังไง เราจะมีเตรียมความพร้อมให้กับทีมวิจัยก่อนคือ

- ให้ความรู้ในการใช้สมุนไพร(อาจจะต้องหาความรู้จากชุมชน
- มีการจัดอบรมให้กับทีมวิจัย
- สืบถามจากชาวบ้านว่ามีการใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวันหรือไม่ มีอะไรบ้างใช้อย่างไร

ชี้แจงแผนงานตามขั้นตอนของทีมวิจัย

หมอชวนคุย จะมีอยู่ขั้นหนึ่งที่เป็นเรื่องของการรวบรวมความรู้สมุนไพรในตำราคิดว่าเขาจะให้ความรู้สมุนไพรกับทีมวิจัยก่อน และค่อยมาจัดตลาดนัดสุขภาพหลังจากงาน อสม.ของอำเภอที่หนองน้ำส้มเป็นเจ้าภาพ เอากิจกรรมที่ 4 ขึ้นมาก่อน แต่จะเป็นเรื่องสมุนไพรพื้นบ้านและสมุนไพรพื้นฐาน (อย่างเช่นหมอกวาดยาที่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน) เพื่อมาเรียนรู้เรื่องสมุนไพรกันก่อน ตลาดนัดสุขภาพคือเราหวังผลเพื่อเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมสุขภาพ อนามัยจะรวบรวมตำราให้เป็นคู่มือกับทีมวิจัยว่ามีอะไรบ้าง ตอนนี้ให้ทีมวิจัยให้หาคำความรู้ด้านหมอยาพื้นบ้านมาว่ามีที่ใดบ้าง เอาใ้ยาอะไรรักษาบ้าง สูตรในการทำในหมู่บ้านของตัวเองของทีมวิจัยแต่ละคน

ทีมประสานงานเสริม ความรู้ที่ลงไปหา คือ ความรู้เรื่องสมุนไพรที่ใช้ในการดูแลสุขภาพและการรักษาซึ่งจะมีกรอบอยู่แล้ว คือ สมุนไพรพื้นบ้าน / สมุนไพรพื้นฐาน เช่น คนที่มีอาการปวดเมื่อยเอาใ้ยาอย่างไร ใ้ยาอะไรอยู่บ้าง ถ้าเค้ามีความรู้ที่มากกว่าที่เราหนดไว้ก็ให้ถามมาด้วย เช่น คนปวดท้อง เด็กปวดท้องใช้กระเพรากับปูน และก็น้ำมะกรูดจะลัดท้องไม่ให้ท้องอืด อาจจะต้องแบ่งงานกันว่าใครจะไปหาดำราพื้นฐานมาบ้าง ถ้าเป็นความรู้ในหมู่บ้านต้องมาใส่รายชื่อว่ามีใครบ้างแล้วไปถามเค้า

หมอจิมเที่ยวหน้ามาก็มานำเสนอว่าไปหาอะไรมาได้บ้าง แต่ละหมู่เราเห็นตัวคนหรือยัง

ผู้รู้เรื่องสมุนไพรในหมู่บ้าน

หมู่ 1 หมอเหลียม ตรีเกษม (หมอจอร์จ) (สำราญ , สุดใจ , ประไพ)

หมู่ 4 เฉลิม งามสมเกล้า(อสม. ปัญญา , สำราญ)

หมู่ 5 หมอสมฤทธิ์ จ้าแนกวุฒิ(นฤณี , โสภา , ป้าเซ็ง) , จรูญ มิกิจจี , นางละม่อม งามบุญฤทธิ์ ,

หมู่ 6 สวง สุนทร พงษ์ , นายเสถียร ดวงสุวรรณ (สมหมาย ,)

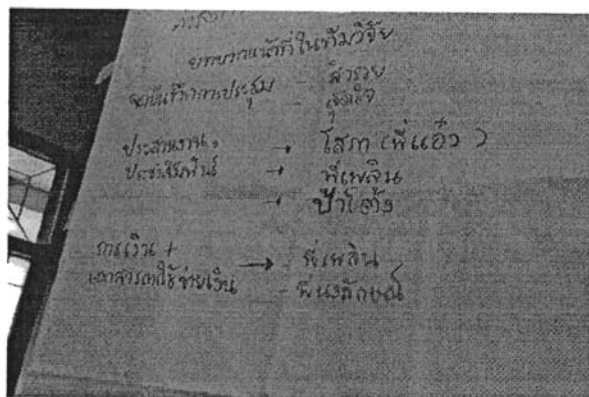
ประเด็นในการถาม ใ้ยาอะไร อย่างไร แคไหน วิธีการใช้ ถามเหมือนกับว่าเราจะเอาไปกินเองให้คิดว่าเขาไปกินเอง

หาดำราสมุนไพร ที่เพลิน

ผลที่ได้จากกิจกรรม

- ชาวบ้านเปลี่ยนพฤติกรรมจากเดิมที่ขอยาจากอนามัยครั้งละเยอะๆ ให้กลับมาดูแลสุขภาพตัวเองมากขึ้นและให้กลับมาใช้สมุนไพรรักษาสุขภาพ
- ตอบคำถามชาวบ้านได้ว่าทำอย่างไรพฤติกรรมชาวบ้านถึงเปลี่ยนไป

3. การแบ่งบทบาทหน้าที่ในทีมวิจัย

4. วางแผนการทำงานครั้งต่อไป

สัมภาษณ์ จัดบันทึก นำเสนอ เชิญผู้รู้เข้าร่วม มาเจอกันอีกทีวันที่ 10 ก.พ. 54 เวลา 9.00 น.

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย

โครงการ”การมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอ
โคกเจริญในการแก้ไขปัญหาคาการใช้ยาชุดและสแตียรอยด์
ในชุมชน อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี”

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ
ในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและสเดียรอยด์ในชุมชน อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี”

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554 สถานีอนามัยลำโปงเพชร อ. โคกเจริญ

กิจกรรม พัฒนาโจทย์/โครงการ (ปรับแก้เอกสารข้อเสนอโครงการวิจัย)

1.จุดประสงค์ในการติดตาม

เป็นกิจกรรมในการพัฒนาโครงการวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการปรับเอกสารโครงการ ซึ่งจากที่โหนดได้เสนอโครงการไปทาง สกว.ฝ่ายวิจัยท้องถิ่นปรากฏว่าต้องมีการปรับเอกสารในบางส่วน ซึ่งได้ชี้แจงมาในเอกสารและหาข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทีมวิจัยใหม่

2. การเตรียมการของทีมประสานงาน

ทีมประสานงานกำหนดประเด็นในการระดมความคิดจากทีมวิจัยในประเด็นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนเอกสาร มีอยู่ 6 ประเด็นคือ

- 2.1 ด้านเนื้อหาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 2.2 ด้านวัตถุประสงค์ในการทำโครงการ
- 2.3 ด้านประเด็นการศึกษา
- 2.4 เพิ่มเติมนิยามศัพท์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
- 2.5 ทหารอทีมวิจัยเพื่อปรับเพิ่มองค์ประกอบของผู้เกี่ยวข้อง
- 2.6 ถ้าเป็นไปได้ให้ระบุจำนวนเงินที่จะนำมาสมทบงบประมาณงานวิจัยด้วย

3. องค์ประกอบผู้เข้าร่วมเวที จำนวน 20 คนประกอบด้วย

- 3.1 ทีมวิจัย 17 คน
- 3.2 ทีมประสานงาน 3 คน

4.ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม)

เริ่มแรกทีมประสานงานได้ถามเกี่ยวกับสาเหตุพื้นที่ในการวิจัยและถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ทางทีมวิจัยได้อธิบายให้ฟังว่า ต. หนองมะคำมีอยู่ด้วยกัน 6 หมู่บ้าน 254 หลังคาเรือนส่วนใหญ่ถ้ามีการป่วยเนื่องจากการทำงานหนักคนในชุมชนก็จะมักซื้อยาชุดมากินโดยให้เหตุผลว่าการกินยาชุดนั้นเห็นผลเร็วเพราะกินแล้วสามารถลุกขึ้นทำงานต่อได้เลย เนื่องจากสาเหตุที่โรงพยาบาลห่างไกลจากชุมชนจึงมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้ชาวบ้านหันมากินยาชุดคือ

- มีความเชื่อว่าโรงพยาบาลรักษาไม่หาย
- สมุนไพรหายาก/ไม่มีความรู้ในการใช้ยา
- มีความลำบากในการเดินทาง

- มีรถเร่ขายยาทำให้สามารถซื้อได้สะดวก
- มีการโฆษณาจากปากต่อปาก

หลังจากนั้นทีมประสานงานได้ให้ทีมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ว่าหมู่ไหนบ้างที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมายและอยากได้แกนนำที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ได้คือ หมู่ 3, หมู่ 5, หมู่ 12 มีการยกตัวอย่างบุคคลในชุมชนที่เคยกินยามาแล้วและเกิดผลข้างเคียงเช่น ป้าเจ็ดอายุ 55 ปี อยู่ หมู่ 12 ตอนนี้เป็นโรคเบาหวานกำลังรักษาตัวอยู่ ป้าสำเนียง อายุ 85 ปี ตอนนี้เป็นโรคความดันกำลังรักษาตัวอยู่และลงสว่นเป็นสามีของทีมวิจัยปัจจุบันเสียชีวิตแล้วเป็นโรคกระดูกพรุน

ทีมประสานงานจึงถามถึงประเด็นนี้ว่ามีความจำเป็นหรือไม่/มาก-น้อยอย่างไรในการทำวิจัยในเรื่องนี้ ทางทีมวิจัยจึงให้ความเห็นว่ามีค่ามากเพราะว่าคนในชุมชนไม่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับยาชุดจึงอยากให้ชุมชนมีความรู้และรู้ว่ามีส่วนผสมอะไรบ้างที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และทำให้คนในชุมชนสามารถเลิกกินยาชุดด้วยตัวเองโดยไม่รู้สึกว่าการทำไปเพราะความเกรงใจ/เกรงกลัว เพราะที่ผ่านมาได้เคยจัดกิจกรรมที่รณรงค์ในการเลิกกินยาชุดในปี 2554 โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมจึงสามารถแก้ปัญหาได้เป็นครั้งคราวเท่านั้น แต่ไม่นานก็กลับมาเหมือนเดิม จึงเป็นความต้องการให้โครงการนี้ให้เป็นโครงการที่ยั่งยืน

5. สรุปการประชุม

โครงการนี้เป็นการสานต่อจากกิจกรรมที่เคยทำมาแล้วเพื่อ

- ให้ชุมชนเลิกกินยาได้ด้วยตัวเอง
- การหาช่องทาง/ทางเลือกให้กับชาวบ้านโดยการวิจัย
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม/ลดการใช้ยา/พึ่งพาตนเองในการดูแลสุขภาพ

ส่วนในเรื่องของการให้นิยามศัพท์และการระบุจำนวนงบประมาณที่มาสนับสนุนงานวิจัยของเครือข่ายสุขภาพทางหัวหน้าโครงการจะเป็นคนชี้แจงเพิ่มในโอกาสต่อไป

6. ประเด็นที่จะพูดคุยในครั้งต่อไป

ทางทีมประสานงานจะนำข้อมูลที่ได้ไปปรับเปลี่ยนเอกสารเพื่อเสนอต่อสกว.ฝ่ายวิจัยท้องถิ่นก่อนหลังจากนั้นจะมีการนัดหมายอีกครั้งเพื่อเริ่มแผนปฏิบัติการ

บันทึกการติดตามโครงการวิจัย

โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนกับเครือข่ายสุขภาพอำเภอโคกเจริญ

ในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาชุดและสเตรียรอยด์ในชุมชน อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

วันที่ 5 มิถุนายน 2554 สถานีอนามัยลำโปงเพชร อ. โคกเจริญ

กิจกรรม ที่ 1 ประชุมทีมวิจัยทบทวนความเข้าใจโครงการวิจัยและวางแผนการดำเนินงาน

1.จุดประสงค์ในการติดตาม

- เพื่อให้ทีมวิจัยและอสม.ได้รู้และเข้าใจที่มาที่ไปของโครงการ
- จุดประสงค์การทำโครงการวิจัย
- รู้กระบวนการในการวิจัย
- ชี้แจงแบบฟอร์มต่างๆที่ใช้ในการจัดเวทีการประชุม

2. องค์ประกอบผู้เข้าร่วมเวที จำนวน 22 คนประกอบด้วย

- ทีมวิจัย 19 คน
- ที่ปรึกษาโครงการ 1 คน
- ทีมประสานงาน 2 คน

3.ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกต จากผลการประชุมโดยรวม)

หลังจากที่ทีม อสม.ลำโปงเพชรได้ประชุมประจำเดือนเสร็จสิ้นแล้วนั้นทางหมอภูริทัต ที่ปรึกษาโครงการได้กล่าวเปิดการประชุมทีมวิจัยและกล่าวแนะนำทีมผู้ประสานงาน

คุณสันติ ผู้ประสานงานโครงการได้อธิบายในเรื่องของการทำงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่าการทำงานเป็นอย่างไรคือ

1. ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในท้องถิ่นตนเอง
2. เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ประสานการทำงานระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาคต่างๆในการดำเนินงาน

จากที่ได้มีการเสนอโครงการจากพี่เลี้ยงโครงการไปแล้วนั้นทางสกว.เองก็มีการตอบรับโครงการและได้เซ็นสัญญาเพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อมาทำโครงการวิจัย สาเหตุที่เป็นแรงจูงใจให้ทำการวิจัยนั้นทางหมอเห็นว่าเป็นประโยชน์กับทางชุมชนมากเพราะพฤติกรรมการกินยาของชาวบ้านนั้นมีการกินยาชุดกันอย่างแพร่หลายและเป็นสาเหตุให้เกิดโรคต่างๆตามมาจึงอยากให้ชาวบ้านได้มีความรู้เรื่องการกินยาชุดมากขึ้นจึงอยากให้ทีมอสม.นั้นร่วมมือกันเพื่อช่วยกันหาวิธีการในการแก้ปัญหาร่วมกันโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

ทีมNodeได้อธิบายถึงวิธีการดำเนินการของกระบวนการวิจัยว่ามีขั้นตอนอย่างไรพร้อมทั้งวาดรูปบันไดเพื่อให้ทีมวิจัยนั้นเห็นและเข้าใจง่ายขึ้น โดยเขียนขั้นตอนทั้ง 13 ขั้นตอนพร้อมทั้งชี้แจงว่าเราเริ่มก้าวขึ้นบันไดอยู่ขั้นแรกคือการประชุมทีมวิจัยทบทวนความเข้าใจโครงการและการวางแผนการดำเนินการ โดยทีมผู้ประสานงานอธิบายอีกว่าการวิจัยนั้นสามารถทำไปพร้อมกับการทำงานของตนเองได้โดยไม่เพิ่มภาระให้ตนเอง

4. สรุปการประชุม

หมอภูได้กล่าวถึงขั้นตอนต่าง ๆ ตอนนี้เราก้าวมาหนึ่งก้าวแล้วก็อยากจะให้ก้าวต่อไปและจะพยายามให้เป็นไปตามแผนโครงการ และจากที่ดูตามแผนนั้นเราก็นำมาดำเนินการซ้ำว่ากำหนดการอยู่พอสมควรจึงจำเป็นที่จะต้องขอจัดเวทีการประชุมอีกครั้งในวันที่ 15 กรกฎาคม 2554 เพื่อทำดำเนินการตามแผนในขั้นที่ 2 ต่อไป

5. ประเด็นที่จะพูดคุยในครั้งต่อไป

นัดทีมวิจัยเพื่อดำเนินการตามแผนที่ 2 คือ การถอดบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมาของชุมชนและเครือข่ายสุขภาพอำเภอ โคกเจริญในการแก้ปัญหาการใช้ยาชุดและยาสเดียรอยด์ของชุมชน

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย

โครงการรูปแบบกิจกรรม อกท. ที่เื้อื่อต่อการพัฒนานักศึกษา
และครูของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบาง
ไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย
โครงการรูปแบบกิจกรรม อกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาและครูของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2
วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2554 ณ วศท.บางไทร
กิจกรรม พัฒนาโจทย์/โครงการ (ครั้งที่ 1)

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เพื่อเป็นการพัฒนาโจทย์ในการเริ่มโครงการเนื่องจากจุดประสงค์ในการชี้แจงไม่ชัดเจน

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

ทีมวิจัย 12 คน

อาจารย์ที่ปรึกษา 2 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

การเตรียมกระบวนการของทีมประสานงาน

1. อธิบายที่มาของโครงการ อกท.
2. แนะนำจุดประสงค์ในการทำวิจัยและร่วมกันวิเคราะห์จุดประสงค์

ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกต
จากผลการประชุมโดยรวม)

อาจารย์ที่ปรึกษาอธิบายถึงความเป็นมาของโครงการอกท. และบอกประโยชน์ของโครงการว่ามีอะไรบ้าง
เช่น

- ทำให้เกิดความสามัคคี
- สร้างสภาวะการเป็นผู้นำ
- รู้จักให้ความร่วมมือผู้อื่น
- รู้จักการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

แต่ก็ยังมียังไม่เข้าใจในกิจกรรมที่เราทำและไม่ให้ความร่วมมือ และร่วมกิจกรรมเพราะทำไปต้องทำตาม
วิทยาลัยแต่ไม่ได้ตั้งใจทำจึงอยากทำโครงการวิจัยเพื่อเป็นการสานต่อโครงการที่แล้ว

ที่สันติกล่าวเพื่อแนะนำจุดประสงค์ที่จะมาร่วมทำวิจัยในวันนี้และอยากจะชวนน้องๆมาร่วมวิเคราะห์ปัญหา
หรือแนวทางที่จะมาสานต่อจากโครงการครั้งที่แล้วว่าควรจะทำต่อหรือไม่หรือมีสาเหตุอะไรที่จะทำต่อจึงอยากถาม
ความคิดเห็นจากน้องๆที่มีกับโครงการอกท.(จากการสังเกตการณ์แล้วน้องส่วนใหญ่ยังไม่กล้าที่จะออกความคิดเห็น
เนื่องจากเป็นทีมวิจัยใหม่และเป็นน้องปีหนึ่ง)

ทางทีมประสานงานจึงให้น้องวิจัยทีมเก่าพูดก่อน จากการที่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกอกท.นั้นทำให้สามารถ
พัฒนาตัวเอง ฝึกความเป็นผู้นำ กล้าแสดงโดยนักศึกษารุ่นพี่จะเป็นคนคอยจัดกิจกรรมเองและคอยดูแลน้องโดยที่

อาจารย์จะเข้ามามีส่วนร่วมน้อยมาก จากกิจกรรมที่ผ่านมายกตัวอย่าง เช่น งานกีฬาที่เราได้ปรากฏว่าน้องๆไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควรและมีข้อเรียกร้องให้มีการพูดคุยกันก่อนถึงความต้องการของน้องๆว่าอยากให้อะไรทำอะไร จึงอยากให้มีการทำวิจัยต่อเพื่อที่จะนำมาสานต่อจากโครงการที่แล้วเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พี่สันติถามความคิดเห็นว่าจะพัฒนาอกท.ต่อไปได้อย่างไร น้องจึงให้ความเห็นว่า

- มีการเปิดโอกาสให้กับทุกคนทั้งในเรื่องการออกความคิดเห็นหรือทางด้านการเรียน

แผนงานต่อไป

เนื่องจากทีมวิจัยมีกิจกรรมที่จะต้องทำต่อจึงมีการนัดหมายเพื่อมาร่วมกันพัฒนาโจทย์อีกครั้งโดยจะมีทีมวิจัยเก่ามาร่วมประชุมด้วยในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2554

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย

โครงการรูปแบบกิจกรรม อกท. ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษาและครูของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะที่ 2

วันที่ 1 มีนาคม 2554 ณ วนท.บางไทร

กิจกรรม พัฒนาโจทย์/โครงการ (ครั้งที่ 2)

วัตถุประสงค์ในการติดตาม

เพื่อสรุปแผนการปฏิบัติการโครงการให้สอดคล้องกับโจทย์วิจัยให้สอดคล้องกับ

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมประชุม

ทีมวิจัย 13 คน

อาจารย์ที่ปรึกษา 2 คน

ทีมประสานงาน 3 คน

การเตรียมกระบวนการของทีมประสานงาน

1. นำประเด็นการเรียนรู้ในการประชุมครั้งที่แล้วมาวิเคราะห์แผนปฏิบัติการ
2. ร่วมกันวิเคราะห์แผนปฏิบัติการ

ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกต จากผลการประชุมโดยรวม)

จากที่สมาชิกอกท.ได้ร่วมกันประชุมและร่วมกันประเมินความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกับสมาชิกมีการ
แบ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องทำคือ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
1. เวทีเสวนาสร้าง ความเข้าใจ	- เพื่อสร้างความเข้าใจ ในกิจกรรมอกท. - เพื่อเปิดโอกาสให้ สมาชิกมีส่วนร่วมใน กิจกรรมอกท.	- เรียกสมาชิกเข้า หออประชุม	กลุ่มนักศึกษาวชท. ศูนย์ ศิลปาชีพบางไทร(3 ครั้ง)
2. แบบประเมิน	- เพื่อต้องการข้อมูลจาก สมาชิก - เพื่อต้องการความ คิดเห็นของสมาชิก	- เตรียมแบบประเมิน	นักศึกษา วชท.บางไทร (1ครั้ง/เดือน)
3. ถอดบทเรียนหลังจาก ทำกิจกรรมทุกครั้ง	- เพื่อได้รู้ความคิดเห็น ของนักศึกษา - เพื่อรู้ว่ากิจกรรมที่จัดมี	- จัดทำถอดบทเรียน ในคาบ อกท.	นักศึกษาวชท.บางไทร

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
	ประโยชน์อย่างไรบ้าง		
4. ตั้งกลุ่มเล็กๆ	- เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิกมากขึ้นและจะเป็นจุดเริ่มต้นของความใหญ่ในด้านกิจกรรมอกท.	- นัดหมายสมาชิกที่เราจะให้มาเข้าร่วมกิจกรรมเล็กๆของเราที่จัดขึ้น	สมาชิกที่เราจะนำมาเข้าร่วมต้องเป็นสมาชิกที่ทุกคนมีความไว้วางใจมากที่สุด เช่นหัวหน้าห้องเป็นหลัก
5. สอบถามโดยตรง	- เพื่อให้ทราบจากบุคคลโดยตรงว่าต้องการอะไรในกิจกรรมของอกท.	- สอบถามเป็นชั้นปีว่ามีความคิดเห็นอย่างไรแล้วนำมารวมกัน	นักศึกษาวชท.บางไทร
6. เข้าประชุม	- เพื่อทราบความคิดเห็นของสมาชิกและข้อเสนอใหม่ๆของสมาชิกที่สนใจ	- เรียกเข้าประชุม	นักศึกษาวชท.บางไทร

ภาระกิจกรรมอกท.

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
กิจกรรมที่เราจะทำคืออะไร	เพื่อที่จะให้เขาเข้าใจในกิจกรรม	วิธีการที่เราจะดำเนินงานนั้นเป็นอย่างไร	นักเรียนทุกคน
ความต้องการคืออะไร	เพื่อให้สมาชิกไม่ต้องกังวลกับกิจกรรมที่เราจัดขึ้นมา	ทำเพื่อให้เชื่อถือในกิจกรรมนั้นๆ	นักเรียนทุกคน
กิจกรรมที่ต้องรู้ว่าภาระกิจกรรมอกท.มีอะไรบ้าง	เพื่อให้เข้าใจและคลายข้อสงสัยของสมาชิกว่ามีภาระกิจอะไรบ้าง	อธิบายให้เขารู้ว่าอกท.ต้องทำภาระกิจอะไรบ้าง	นักเรียนทุกคน

ศักยภาพการทำงานของคนที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
1. การค้นพบตัวเอง	- เพื่อให้ฝึกสมาชิก กล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออก - เพื่อค้นหาแนวคิดและวิธีการของสมาชิกที่แปลกใหม่ออกมา	- ตั้งหัวข้อที่คำถามที่สมาชิก 7 ข้อ - คัดเลือกบุคคลออกมาตามคำถามที่โดนใจมากที่สุด	นักเรียนทุกคน
2. เวทีการแสดงในวัน	- เพื่อให้สมาชิกได้	- ดัดประกาศ	นักเรียนทุกคน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย
สำคัญต่างๆ	แสดงออกและได้ตั้ง ศักยภาพของตัวเอง ออกมาใช้ - เพื่อให้สมาชิกมีความ มั่นใจมากขึ้น - เพื่อให้สมาชิกเกิด ความคิดสร้างสรรค์ในการ แสดง	- การประชาสัมพันธ์ให้ สมาชิกรู้ล่วงหน้า	

ทีมประสานงานนำประเด็นการเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์ในการประชุมครั้งที่แล้วว่ามีอะไรบ้างเพื่อช่วยฟื้น
ความจำให้กับทีมวิจัย และนำแผนที่นักศึกษา วชท.ร่วมกันวิเคราะห์มาร่วมพิจารณาประกอบไปด้วยร่วมกัน จากการ
ที่ทีมวิจัยได้เห็นถึงประเด็นการเรียนรู้จึงได้ร่วมกันวิเคราะห์แผนปฏิบัติการ

คำถามโจทย์วิจัย(ระยะที่ 2)

- กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษาของครูในการทำกิจกรรม อกท.ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา
ควรเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ต้องรู้

- ความต้องการ/ความคิดเห็น ของสมาชิกกิจกรรมของ อกท.
- บทเรียนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของ
 - สมาชิก
 - ครู
 - ผู้นำ อกท.
- ภารกิจของ อกท.
- ศักยภาพการทำงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - ผู้นำ - ผู้บริหาร
 - สมาชิก - ครู
 - วิทยากร/ ศิษย์เก่า
- วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของ
 - ผู้นำ+ผู้นำ - ผู้นำ+สมาชิก
 - ผู้นำ+สมาชิก+ครู - ผู้นำ+สมาชิก+ครู+ผู้บริหาร

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย
โครงการศึกษาแนวทางการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ
ของ อสม. ตำบลमारวิชัย
อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

บันทึกการพัฒนาโครงการ

โครงการศึกษาแนวทางการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของ อสม. ตำบลมารวิชัย

อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 6 เมษายน 2554

จุดประสงค์ในการติดตาม

ทบทวนการประชุมครั้งที่แล้วให้กับทีมวิจัยที่ไม่ได้มาในครั้งที่แล้ว และทบทวนให้ทีมวิจัยอีกครั้งการทำงานแบบใหม่คือการใช้กระบวนการวิจัยมาใช้เป็นตัวขับเคลื่อน คือการนำอสม.ทั้งหมดมาร่วมกันทำงานวิจัยด้วย

องค์ประกอบในการประชุม

ทีมวิจัย 10 คน

ผู้ประสานงาน 3 คน

กระบวนการประชุม

หลังจากที่มีการร่วมกันวิเคราะห์และตกลงร่วมกันแล้วว่าจะนำอสม.ทั้งหมดมาร่วมกันวิจัยด้วยจึงได้คิดหาแนวทางการวิจัยโดยใช้แนวทางในระยะแรกมาปรับใช้ในระยะที่ 2

แนวทางการทำวิจัย

- ลงเก็บข้อมูลเป็นทีม(ช่วยจัด,ช่วยถาม)
- ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลก่อน(โดย อสม.แต่ละหมู่บ้านสรุปก่อนนำมาเสนอในที่ประชุมประจำเดือน)
- นำเสนอข้อมูล ร่วมแก้ปัญหา ป้องกัน
- ทีมวิจัยต้องมีศักยภาพในการเขียน ตามให้มากขึ้น

เป้าหมายที่อยากได้

- สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้นโดยตนเอง(เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง)
- การทำงานของอสม.เข้มแข็งขึ้น/รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง/เป็นนักจัดการสุขภาพของชุมชน
- อสม.เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง(พูด,อ่าน,การจัดบันทึก,ดำเนินการประชุม)
- คนในชุมชนตื่นตัวในการเป็น อสม.(มีจิตอาสามากขึ้น)

วิธีการที่จะทำให้เกิดเป้าหมายทั้ง 4 ข้อเป็นอย่างไร

กระบวนการแบบใหม่

1. ทำความเข้าใจกับอสม.ทั้งหมดในการทำงาน
 - ทบทวนจุดอ่อน/จุดแข็ง กาทำงานที่ผ่านมา
 - หาแนวทางการทำงานร่วมกัน
 - วางกฎกติกาการทำงาน/การประชุมร่วมกัน
2. ออกแบบการเก็บข้อมูลร่วมกัน

เนื่องจากทั้ง 2 ข้อที่กล่าวมานั้นจะต้องได้รับความเห็นร่วมกันกับอสม.ทุกคนจึงต้องนัดวันและเวลาในการร่วมกันคิดวิเคราะห์

นัดการติดตามครั้งต่อไป

จะนัดพูดคุยกันอีกในวันที่ 26 เมษายน พร้อมกับการประชุม อสม.ประจำเดือนเพื่อทำความเข้าใจโจทย์ในการวิจัยต่อไป

บันทึกการพัฒนาโครงการ

โครงการศึกษาแนวทางการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพของ อสม. ตำบลमारวิชัย

อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 26 เมษายน 2554

จุดประสงค์ในการติดตาม

เพื่อทำความเข้าใจกับอสม. ตำบลमारวิชัยถึงแนวทางในการทำงานและวางกฎกติการ่วมกัน

องค์ประกอบการประชุม

- ทีมวิจัย 23 คน
- ทีมประสานงาน 3 คน

กระบวนการประชุม

หลังจากที่ อสม.ประชุมประจำเดือนเสร็จแล้วทีมวิจัยก็ได้นำกฎระเบียบที่เสนอไว้นำมาให้ทางทีม อสม.ร่วมกันออกความคิดเห็นว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไรและทำความเข้าใจในกระบวนการวิจัยร่วมกัน

หม่อจิมพูดเข้าเรื่องในการทำการวิจัยกับทีม อสม.ว่าการวิจัยในครั้งนี้คืออะไรเป้าหมายหลักของ อสม.คืออะไร หลังจากที่ได้ถามความรู้สึกทีม อสม.ได้ให้ความเห็นว่า

อสม.คือ

- อาสาสมัครที่ดูแลสุขภาพของชาวบ้าน/ผู้สูงอายุ
- เป็นตัวกลางที่ให้ชาวบ้านเข้าใจในเรื่องสุขภาพต่างๆแทนหมอ
- เป็นผู้รับใช้ประชาชนในหมู่บ้านที่รับผิดชอบในเรื่องสาธารณสุข
- บุคคลที่มีใจทำหน้าที่สื่อสาร/ประชาสัมพันธ์เรื่องสุขภาพ
- เป็นคนหยอดลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคระบาด
- เป็นที่ปรึกษาของประชาชนในเรื่องสุขภาพ วัดความดัน ตรวจมะเร็งปากมดลูก
- เป็นคนของประชาชน เป็นตัวแทนของชาวบ้านที่ทำหน้าที่แทนหมอในเรื่องสุขภาพ
- บริการชาวบ้าน/ผู้สูงอายุที่ดูแลตัวเองไม่ได้และนำมาหาหมอ
- แบ่งเบาภาระของหมอ

คำที่ อสม.เข้าใจตรงกันและใช้บ่อยมากที่สุด

- อาสาสมัคร
- คนของประชาชน ตัวแทนหมู่บ้าน
- ตัวกลาง
- สื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ข่าวสาร ความรู้เรื่องสุขภาพ
- บริการ รับใช้
- วัดความดัน หยอดทราย ป้องกันลูกน้ำยุงลาย

หลังจากนั้นพี่สันติชวนให้ร่วมวิเคราะห์ดูว่าคำไหนที่ทุกคนพูดถึงบ่อยที่สุดและเข้าใจตรงกันที่สุดเพื่อนำมาอธิบายให้เข้าใจว่า อสม.คืออะไร

นัดการติดตามครั้งต่อไป

หลังจากที่ทำความเข้าใจกับทีมแล้วก็จะมีการพูดคุยกับทีมวิจัยเก่าอีกครั้งในวันที่ 29 เมษายน 2554 และร่วมกันวางแผนในขั้นตอนต่อไป

บันทึกการติดตามโครงการ การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม.

ต. มารวิชัย จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 17 มิถุนายน 2554

กิจกรรม การติดตามการพัฒนาโจทย์โครงการ ระยะที่ 2

ณ สถานีอนามัย ตำบลมารวิชัย

จุดประสงค์ในการติดตาม

เพื่อการสอบถามปัญหาในการทำงานวิจัยต่อและเพื่อคลี่คลายปัญหาที่เกิดจากการวิจัย

องค์ประกอบการประชุม

ทีมวิจัย 4 คน

ที่ปรึกษาโครงการ 1 คน

ทีมผู้ประสานงาน 2 คน

เนื้อหา/กระบวนการประชุม

จากที่ทางที่ปรึกษาโครงการคือหมอเอกนั้นได้ติดต่อมาที่พี่เลี้ยงว่าทีมวิจัยนั้นต้องการที่จะลาออกจากการเป็น อสม. จึงทำให้ขาดทีมที่เก่งเนื่องจากคนที่ลาออกนั้นส่วนใหญ่เป็นคนที่สามารถช่วยคิด ช่วยทำได้ จึงอยากให้ทางพี่เลี้ยงนั้นช่วยพูดคุยและสร้างแรงใจให้กับทีมวิจัยด้วย

คุณสันติกล่าวว่าสาเหตุที่ยอยากออกเพราะอะไร ทางทีมวิจัยบอกว่าจากที่ทำวิจัยในระยะแรกนั้นก็รู้สึกว่าการเป็น อสม. นั้นเหนื่อยมากเพราะเหมือนกับว่ามีอยู่แค่กลุ่มเล็กๆ ที่ทำแต่อีกกลุ่มนั้นไม่เห็นต้องทำอะไรเลย คุณสันติเห็นว่าการที่ทีมวิจัยนั้นสามารถทำควบคู่ไปกับการทำงานของอสม. ได้เลยเพียงแค่เราจะหาแนวทางไหนในการทำและถามกลับไปว่าที่ทำวิจัยมานั้นทีมวิจัยเองคิดว่าดีกับตนเองหรือไม่ คุณหนุ่มหัวหน้า อสม. บอกว่าจากการที่ทีมวิจัยนั้นได้ทำมานั้นก็คิดว่า อสม. ที่เป็นทีมวิจัยนั้นสามารถมีการพัฒนาศักยภาพได้และรู้สึกเสียใจถ้าไม่ได้ทำต่อเพราะว่าเป็นประโยชน์กับตัว อสม. ทุกคนอยู่แล้วและตนเองนั้นก็ยังมีแนวทางที่จะขับเคลื่อนการทำงานของอสม. แบบใหม่แล้วเพื่อให้เหมาะสมกับการทำงานของทีมและ อสม. ทั้งตำบลด้วย

หมอจิมเสริมว่าถ้าทุกคนออกแล้วคนที่จะมาช่วยทำงานนั้นก็ไม่มีเพราะเท่าที่ดูก็จะมีแต่คนแก่ และบางทีก็ไม่ค่อยมาฟังประชุมหรือช่วยคิดงานไม่ได้ อีกทั้งยังมีความขัดแย้งเรื่องการทำงานอีกด้วย

คุณสันติชวนให้คิดว่า จากอดีตนั้น อสม. เป็นคนดูแลคอยไปหยอดทรายให้แต่ปัจจุบันนี้หน้าที่ อสม. คือการส่งเสริมการดูแลสุขภาพ การให้ความรู้ การประสานส่งต่อ

- หาจุดอ่อน, จุดแข็งจากการทำงานแบบเดิม
- เน้นการส่งเสริมในการให้ความรู้ในการจัดการสุขภาพตนเอง
- ให้รู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของตนเองไม่ใช่หน้าที่ของหมอ

พร้อมทั้งเสริมอีกว่าอาจจะต้องปรับรูปแบบทีมงานในโครงการวิจัยใหม่คือ

- ลดทีมวิจัยให้เหลือแต่แกนกลาง
- ปรับรูปแบบการทำงาน
 - ได้รับความรู้

o สนุกกับการทำงาน

- แบ่งสายจัดการเก็บข้อมูล/ปฏิบัติในแต่ละพื้นที่โดยแยกเป็นหมู่
- หัวหน้าสายมาร่วมพูดคุย

คุณหนึ่งได้เสนอความคิดว่าควรจะต้องหาแกนกลางที่เข้มแข็งคืออาจจะต้องนัดประชุมทีมวิจัยอีกครั้งเพื่อสร้างความเข้าใจและหาแกนกลางที่จะร่วมขับเคลื่อนในการทำงานระยะต่อไป

นัดการติดตามครั้งต่อไป

เนื่องจากยังไม่สามารถระบุวันได้อย่างแน่นอนจึงอยากจะขอปรึกษากับทางสมาชิกก่อนแล้วนัดวันอีกครั้งเพื่อมาร่วมในการสรรหาแกนหลักในการทำงาน

บันทึกการติดตามโครงการ การศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม.

ต. มารวิชัย จ.พระนครศรีอยุธยา

วันที่ 23 มิถุนายน 2554

กิจกรรม การติดตามการพัฒนาโจทย์โครงการ ระยะที่ 2

ณ สถานีอนามัย ตำบลมารวิชัย

จุดประสงค์ในการติดตาม

เป็นการติดตามเพื่อวางแผนเป้าหมายในการทำงานแล้วให้ทางทีมวิจัยมาร่วมกันวางแผนการทำงานใน ระยะที่ 2 โดยนำบันทึกที่ทีมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์จากการประชุมครั้งที่ผ่านมามาจัดวางให้เป็นระบบ

องค์ประกอบการประชุม

ทีมวิจัย 10 คน

พี่เลี้ยง 1 คน

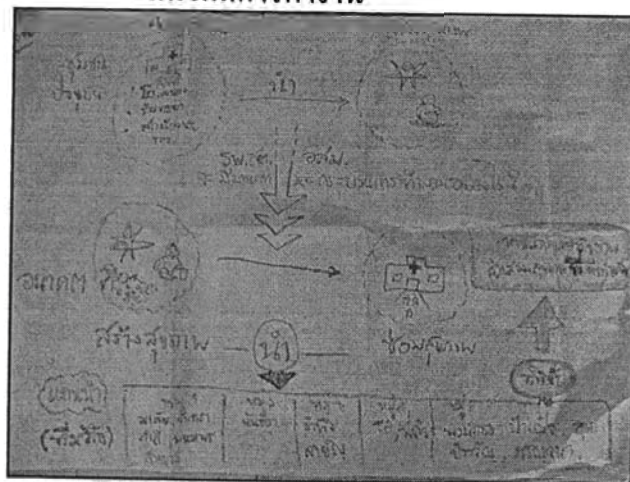
ทีมผู้ประสานงาน 2 คน

เนื้อหา/กระบวนการประชุม

หลังจากที่ทีมผู้ประสานงานนั้นไปถึงจุดนัดหมายแล้วทีมวิจัยที่มานั้นยังมีจำนวนที่น้อยประกอบกับ หัวหน้าโครงการนั้นยังมาไม่ถึงเนื่องจากติดภารกิจอยู่จึงต้องดำเนินการประชุมกันไปก่อน

คุณสันติได้ทวนความเดิมพร้อมทั้งทีมก็นำกระดาษที่จดบันทึกจากครั้งที่แล้วมาให้ทางทีมวิจัยดู จาก การทวนความแล้วนั้นพี่สันติชวนให้มองแนวคิดแบบเดิมและแบบใหม่ที่ทางทีมวิจัยนั้นได้วิเคราะห์

แนวคิดการทำงาน

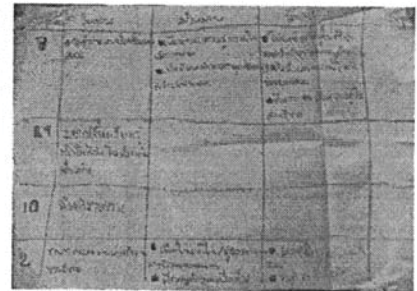
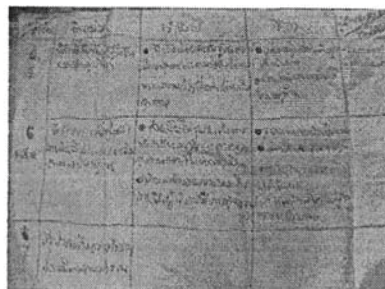
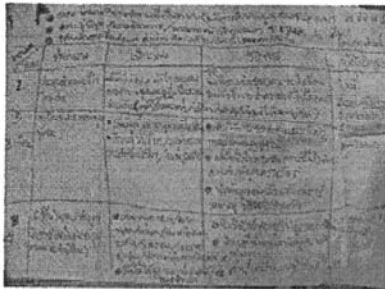
จากนั้นก็ตั้งคำถามให้ทางทีมวิจัยว่า แล้วจะทำอย่างไรในการที่จะทำให้ชุมชนนั้นเกิดการจัดการสุขภาพของ ตนเอง

ทีมวิจัยได้เสนอว่าการทำวิจัยในระยะที่ 2 นั้นน่ามีสิ่งที่จะต้องเพิ่มเติมจากเดิมคือ

- มีแกนนำของแต่ละหมู่บ้านเพื่อที่จะเป็นคนคิดวางแผนการทำงานของแต่ละหมู่(คนขับเคลื่อน ขบวนการ)โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ
 - ผู้บริหาร ร่วมวางแผนคิด(ต้องมาร่วมคุยร่วมคิดเป็นระยะ)

- ฝ่ายผลิต ฝ่ายปฏิบัติงาน(ไม่ต้องประชุมย่อย,เน้นปฏิบัติ)
- อสม.ต้องลงพื้นที่จริง,มีความสุขกับการทำงาน
- นำข้อมูลที่แต่ละหมู่บ้านได้มามานำเสนอในที่ประชุมประจำเดือน
- มีสมุดเพื่อจดบันทึกในการเก็บข้อมูลแต่ละหัวข้อ
- เพิ่มกิจกรรมในระดับหมู่บ้าน

หลังจากนั้นทีมได้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมในโครงการระยะที่ 2 ร่วมกัน

หลังจากที่วางแผนร่วมกันแล้วทีมวิจัยเดิมนั้นร่วมกันแนะนำรายชื่อแต่ละหมู่บ้านว่ามีใครบ้างที่สามารถมาเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนได้

- ม.1 มาลัย,จันทร์ธา,สาลี,พนมพร,สุนทร
- ม.2 นันทิดา
- ม.3 ราพี้ง,สายัญญ
- ม.4 โอ้
- ม.5 พงษ์สรร,ป้าแป้ว,ยุพา,ป้าขวัญ,กาจนา

นัดการติดตามครั้งต่อไป

จากที่ได้รายชื่อมาแล้วนั้นครั้งหน้าจะมาร่วมกันพูดคุยแผนงานในระยะต่อไปกับแกนนำตามรายชื่อให้เข้าใจบทบาทของตนเอง

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย
แนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค
อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย

แนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค จ.พระนครศรีอยุธยา (ระยะที่ 2)

วันที่ 20 เมษายน 2554

จุดประสงค์ในการติดตาม

เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการพัฒนาโจทย์วิจัยในระยะที่ 2 หลังจากที่ได้ค้นหาแนวทางในการศึกษาการทำงานของ อสม. และเพื่อหากระบวนการที่จะนำมาพัฒนาอสม.ต่อไป

องค์ประกอบการประชุม

- ทีมวิจัย 7 คน
- ทีมประสานงาน 3 คน

กระบวนการประชุม

เป็นการทบทวนการทำงานของอสม.ที่ผ่านมาว่ามีศักยภาพใดบ้างที่เพิ่มขึ้นมาจากเดิม และหลังจากทำวิจัยแล้วมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง และการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจากกระบวนการอะไรบ้าง

ศักยภาพด้านไหนที่เพิ่มขึ้น	ขั้นตอนไหนบ้าง	พัฒนาอะไรบ้าง
1. ทักษะ - การพูด/ เขียน/ วิเคราะห์/ ถาม - ความคิดเป็นระบบ - พูดในสิ่งที่ประเด็นที่มีประโยชน์และชัดเจน - วิธีการใช้เครื่องมือ ○ ทะเบียนอนามัย ○ ผังเครือญาติ ○ แผนที่เดินดิน	- จัดเวที 10 หมู่บ้าน - การทบทวนศักยภาพ - การลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลกับคนในชุมชน	- เริ่มจับประเด็นมากขึ้น - ฟังแล้วติดตาม - รู้จักวางแผนในการสรุป - มีการวางแผนในการทำงานมากขึ้น - รู้จักเตรียมตั้งประเด็นคำถาม - แบ่งบทบาทหน้าที่ - ทำงานอย่างมีเป้าหมาย
2. ความรู้ - วิธีการทำงานกับชุมชน - รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง - รับบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น	- จัดเวที 10 หมู่บ้าน - แลกเปลี่ยนวิธีการทำงานกับคนในชุมชน/อสม.รุ่นเก่ากับอสม.รุ่นใหม่ - การลงพื้นที่ดูงานจากพื้นที่ข้างนอก - เวทีทบทวนบทบาทหน้าที่ของอสม.	- ได้ความรู้ความเข้าใจในโรคนี้ว่ามาจากไหน - ได้ใจ ได้ข้อมูลสุขภาพของคนในชุมชน - การประสานงานกับหน่วยงานในชุมชน - เทคนิควิธีการเก็บข้อมูล - การทำงานเป็นทีม

ศักยภาพด้านไหนที่เพิ่มขึ้น	ขั้นตอนไหนบ้าง	พัฒนาอะไรบ้าง
	- เวทีหมู่บ้าน -	
3. แนวคิด - การวางแผน - คิดเองทำเอง,ไม่ต้องทำตามหมอ,รอนโยบาย - การพัฒนาอสม.ต้องทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง - ชาวบ้านเป็นเจ้าของปัญหา เป็นผู้ดูแลสุขภาพเอง - อสม.เป็นตัวกระตุ้นให้ชุมชนรักษาสุขภาพด้วยตนเอง	- จัดเวที 10 หมู่บ้าน - การลงพื้นที่เก็บข้อมูล - การทบทวนศักยภาพอสม. (การเติมแนวคิดสุขภาพชุมชน)	- วิธีคิดใหม่ ○ ใจสั่งมา ○ ทำเองได้,กระตุ้นชุมชน - มีความมั่นใจ ○ สามารถทำเองได้ - จิตอาสา - รู้จักการทำงานเป็นทีม

กระบวนการในการพัฒนาศักยภาพ อสม.

- จัดเวทีหมู่บ้าน
- ลงพื้นที่เก็บข้อมูลชุมชนโดยใช้เครื่องมือต่างๆ
- การทบทวนศักยภาพ อสม.
- เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างอสม.
- การศึกษาดูงานนอกพื้นที่
- เวทีทบทวนบทบาทหน้าที่อสม.แลกเปลี่ยนกับหน่วยงาน

หลังจากนั้นทีมประสานงาน ชวนให้ร่วมกันวิเคราะห์ว่ากระบวนการทำงานแบบไหนที่ควรจะนำกลับมาเป็นแนวทางในการทำงานของอสม.ต่อไปในระยะที่2

กระบวนการการทำงานของอสม.แบบใหม่

1. การปรับความเข้าใจร่วมกันในการทำงานของ อสม.
2. พัฒนาการทำงานเป็นทีม
3. ทบทวนการทำงานที่ผ่านมา
4. ทบทวน/ ประเมินศักยภาพ อสม
5. จัดเวทีหมู่บ้าน
 - กิจกรรม
 - จัดเก็บข้อมูลสุขภาพชุมชน
6. ประเมินผล/สรุปบทเรียน

นัดการติดตามครั้งต่อไป

จะมาทบทวนการหาแนวทางการทำงานในระยะต่อไปนั้นสำหรับอสม.ที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นจะขยายผลในการทำกระบวนการในระยะต่อไปอย่างไร และให้ชุมชนมีความคิดที่เรื่องของสุขภาพเป็นเรื่องของชุมชนได้อย่างไรและนำกระบวนการวิจัยนั้นพัฒนา อสม.รุ่นใหม่ให้พัฒนาร่วมกับ อสม.รุ่นเก่าได้อย่างไร

บันทึกการพัฒนาโครงการวิจัย

แนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค จ.พระนครศรีอยุธยา (ระยะที่ 2)

วันที่ 4 กรกฎาคม 2554 ณ

จุดประสงค์ในการติดตาม

เพื่อหาข้อตกลงในการจัดสรรงบประมาณโครงการเนื่องจากงบประมาณที่คาดการณ์ไว้สูงมากจึงต้องมาปรึกษากับทางทีมวิจัยและที่ปรึกษาโครงการว่ามีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร

องค์ประกอบการประชุม

- ทีมวิจัย 9 คน
- ทีมประสานงาน 2 คน

ผลการประชุม (วิธีการประชุม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและสาระการประชุม) และข้อสังเกตจากผลการประชุมโดยรวม)

จากที่ทางNodeนั้นได้พิจารณางบประมาณโครงการแล้วนั้นเห็นว่างบประมาณที่ใช้จ่ายนั้นค่อนข้างสูงจึงมาร่วมกันหารือกับทางทีมวิจัยและที่ปรึกษาโครงการคือเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบางนมโคว่าจะสามารถลดค่าใช้จ่ายตรงกิจกรรมส่วนไหนได้บ้าง เพื่อให้สะดวกในการพูดคุยและการเห็นข้อมูลร่วมกันทางทีมจึงเตรียมเครื่องโปรเจคเตอร์มาและฉายข้อมูลให้ทางทีมและที่ปรึกษาดูพร้อมกันในคราวเดียว จากที่ดูร่วมกันในรายการกิจกรรมนั้นทางที่ปรึกษาทีมวิจัยนั้นก็ได้อธิบายงบประมาณของ สปสช.ว่าสามารถที่จะนำใช้สนับสนุนในโครงการนี้ได้เพราะว่าแนวทางในการใช้งบประมาณนั้นสามารถนำมาบูรณาการกันได้โดยสามารถนำมาใช้ได้ ในบางกิจกรรมเท่านั้น จากนั้นทางทีมและผู้ประสานก็ร่วมกันแก้ไขงบประมาณในกิจกรรมที่สามารถลดงบประมาณลงมาได้

แผนงานครั้งต่อไป

ทีมผู้ประสานงานนำข้อมูลโครงการที่ได้รับการแก้ไขไปปรับเปลี่ยนให้สมบูรณ์ขึ้นเพื่อเร่งในการนำเสนอโครงการต่อไป

ทีมวิจัยและอสม.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี
ดูงานโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อสม. ต.บางนมโค
วันที่ 11 พฤษภาคม 2554 ณ สถานีอนามัยบางนมโค

หมออนามัยชวนคุยถึงการทำงานของทีมนักวิจัยที่ผ่านมา แนวทางการทำงานเป็นแบบไหนเช่น
ปัญหา,อุปสรรคที่เกิดขึ้นและวิธีการแก้ไขและบทบาทหน้าที่ของทีมนักวิจัย

1. ชุมชนนั้นมีปัญหาถึงได้คิดทำ
2. อนาคต,พูดคุยเรื่องการทำงานของอสม.คือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
3. อสม.ที่เป็นต้นแบบสุขภาพนั้นยังมีปัญหาคือ
 - ยังไม่รู้จักชุมชน
 - ทำตามหมอสั่ง
 - อสม.ไม่มีความรู้มากพอ
 - ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
 - ไม่รู้วิธีการทำงานของตนเอง

คำถามจากอสม.โป่งน้ำร้อน

1. อสม.ที่ไม่ให้ความร่วมมือมีบ้างหรือไม่
2. ติดต่อกับแกนนำในหมู่บ้านได้อย่างไร
3. ถ้าไม่ทำวิจัยจะเกิดอะไรขึ้น

หลังจากนั้นทีมอสม.บางนมโคอธิบายการทำวิจัยในแต่ละขั้นตอน
พร้อมทั้งอธิบายในเรื่องของอุปสรรค/ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา
จากนั้นเปิดโอกาสให้

อสม.จากโป่งน้ำร้อนได้ซักถามในแต่ละขั้นตอน

คำถามจากทีมโป่งน้ำร้อน

- ทำไมถึงเลือกทำเวทีประชาคมหมู่บ้าน
- ฝึกฝนตนเองอย่างไร/เตรียมการ/ฝึกการพูดได้อย่างไร
- ทำไมไม่พัฒนาคนก่อนที่จะพัฒนาพื้นที่
- ครั้งแรกที่เวทีหมู่บ้าน ได้รับความร่วมมือมากน้อยแค่ไหน
- การแนะนำตัวเองกับชุมชนทำอย่างไร
- มีปัญหาในการลงพื้นที่หรือไม่

ทีมอสม.บางนมโคได้เล่ากระบวนการที่ตนเองทำพร้อมทั้งตอบคำถามด้วย
สิ่งที่อสม.บางนมโคเน้นในการทำวิจัยและรูปแบบกระบวนการที่สำคัญคือ

1. การลงพื้นที่บ่อย
 - 1. บอกจุดประสงค์/แนะนำตัวสิ่งที่อยากพูดคุย

- วางแผน
- ปฏิบัติ
- สรุปบทเรียน
- จัดทำแผนที่เดินดินเพื่อให้รู้ตำแหน่งของบ้านที่รับผิดชอบในตำบล
- จัดทำผังเครือญาติ เพื่อเก็บข้อมูลสุขภาพของแต่ละครอบครัว

สิ่งที่ได้คือ การทำให้คุ้นเคยทำให้เข้ากับชุมชนได้ง่ายขึ้น ผู้นำในชุมชนก็ให้การสนับสนุนดีไม่มีปัญหาอะไร

2. การเป็นจิตอาสา
3. การสรุปบทเรียนทุกครั้งหลังจากการจัดกิจกรรมนั้นเสร็จสิ้น

➤ คนในชุมชนนั้นได้อะไรในด้านสุขภาพ

- ได้ความรู้จากการลงพื้นที่

➤ เทศบาลสนับสนุนอะไรบ้าง

- ให้สถานที่ในการจัดเวที
- ให้คำปรึกษา
- ให้งบประมาณ
- ให้ความรู้ในสิ่งที่เราไม่รู้

จากข้อคิดเห็นของที่ปรึกษาอสม. บางนมโคนั้นเห็นว่า จากที่ตนเองนั้นทำวิจัยมา 1 ปีนั้นยังไม่เห็นผลอะไรแต่ทำงานต้องใช้เวลาจึงต้องขอขยายเวลาเพิ่มจึงจะเห็นผลได้

อสม.โป่งน้ำร้อนได้อธิบายงานวิจัยที่ตนเองทำคือทำเรื่องสารปนเปื้อนโดยร่วมมือกับ เทศบาล/สจ.โรงพยาบาลโดยมีเครื่องมือตรวจสอบ วัสดุและประเมิณเป็นร้านไปพร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งผลให้ทางร้านรับรู้เพื่อทำให้รู้สึกว่ามีโดนประนาม ทีมผู้ประสานงานจันทร์ (พีโย) กล่าวขอบคุณและจะนำข้อมูลประสบการณ์นั้นไปปรับใช้กับอสม.โป่งน้ำร้อนและนำเอาตัวอย่างการพัฒนาบุคลากรอสม.บางนมโคไปปรับใช้ให้เข้ากับตนเอง

คุณสันติ สรุปการทำงานของอสม.บางนมโคอีกครั้ง และให้ข้อคิดฝากกับทางอสม.โป่งน้ำร้อนว่าการวิจัยคือส่วนหนึ่งในการก้าวเดินและการหาคำตอบ และคำตอบนั้นจะนำพาเราไปสู่จุดหมายได้อย่างไร ก่อนกลับนั้นทีมอสม.ได้ร้องรำตึกให้ฟังและมีการมอบของที่ระลึกให้กับทีมอสม.บางนมโค

